

## ตอนที่ ๑

# แนวคิดและหลักการ เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

### ๑.๑

#### บทนำ

“ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากลตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ” เป็นความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๕ และได้กำหนดหลักการสำคัญข้อหนึ่ง คือ ให้มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษาโดยที่กำหนดให้ “มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา” เป็นภารกิจสำคัญหมวดหนึ่งที่สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการอีกทั้งต้องเป็นไปตามระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้กำหนดด้วย

การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกลไกสำคัญประการหนึ่ง ที่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ มีคุณภาพตามมาตรฐาน ผู้ที่จบการศึกษามีคุณภาพตามที่มุ่งหวัง ชุมชน และองค์กร/สถานประกอบการ ที่รับช่วงผู้จบการศึกษา เข้าศึกษาต่อหรือเข้าทำงาน มีความมั่นใจว่า การจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพได้มาตรฐาน ผู้เรียนที่จบการศึกษาจากสถานศึกษา มีความรู้ความสามารถ มีทักษะ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด ดังนั้น ผู้เรียนจึงเป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่สถานศึกษา (ซึ่งหมายถึง ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทุกคนภายในสถานศึกษา) ต้องคำนึงถึงตลอดเวลาไม่ว่าจะคิดทำกิจกรรมใด หรือโครงการใดก็ตาม ต้องคำนึงถึงผู้เรียน จะต้องได้รับผลหรือประโยชน์ที่เกิดขึ้น ทั้งโดยตรง และโดยอ้อม นอกจากนี้ ในการจัดการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพตามที่คาดหวัง กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา จึงเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาในปัจจุบัน และต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการทำงานที่มุ่งประโยชน์ และตระหนัก รับรู้ เห็นถึงคุณค่าของการทำงานอย่างเป็นระบบ และมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ได้มีการกำหนดเป้าหมายไว้ โดยมีการดำเนินกิจกรรม/โครงการที่ใช้ผลการประเมินตนเอง ผลการประเมินคุณภาพจากองค์กรภายนอกหรือผลจากการวิจัยที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา ตลอดจนใช้ผลจาก

การวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นฐานในการกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียน ทั้งนี้ หากสถานศึกษามีการติดตาม ตรวจสอบและปรับปรุงงานเป็นระยะ จะช่วยให้งานบรรลุผลได้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพ ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน จะเป็นที่ยังพอใจกับชุมชน และองค์กรหรือสถานประกอบการ ที่ได้รับช่วงต่อจากสถานศึกษา

ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จึงเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่แท้จริงและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จนเป็นวิถีชีวิตในการทำงานของบุคลากรภายในสถานศึกษาทุกคน และจะพัฒนาเป็นวัฒนธรรมขององค์กรที่ยึดคุณภาพผู้เรียนเป็นหลักในการดำเนินงานของสถานศึกษา

## ๑.๒

### คุณภาพผู้เรียนที่สังคมปัจจุบันคาดหวัง

จากการประเมินผลการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ผ่านมา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ให้ข้อเสนอแนะ วิสัยทัศน์เกี่ยวกับคนไทยยุคใหม่ในยุคของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๖๑) ที่ต้องการเห็นคนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รักการอ่านและมีนิสัยใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิตมีความสามารถในการสื่อสาร สามารถคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา คิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม สามารถทำงานเป็นกลุ่ม ตลอดจนมีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึกและความภาคภูมิใจในความเป็นไทยยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รั้งเกียรติกิตติคุณและต่อต้านการซื้อสิทธิ์ขายเสียงและสามารถก้าวทันโลก เมื่อสรุปรวมโดยย่อ คือ คนไทยยุคใหม่ได้เรียนรู้ตลอดชีวิต มีสติ รู้ทัน มีปัญญา รู้คิด มีสมรรถนะและมีคุณธรรม รับผิดชอบต่อครอบครัว ประเทศชาติและเป็นพลเมืองดีของโลกโดยมุ่งปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ใน ๓ ประเด็นหลัก คือ ๑) การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทย ๒) การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และ ๓) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมโดยเพิ่มบทบาทของผู้ที่อยู่ภายนอกกระบวนการศึกษาร่วมบริหารจัดการศึกษาด้วยหลักการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองนี้ยังคงสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติโดยเฉพาะในหมวดที่ว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษานอกจากนี้ รัฐบาลชุดปัจจุบันได้กำหนดกรอบแนวทางการปรับปรุงการศึกษาไว้ ๔ ประการ นั่นคือ การพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ การพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่และการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาใหม่ โดยได้กำหนดเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และตัวบ่งชี้ความสำเร็จ ไว้ดังนี้

๑. การศึกษาไทยมีคุณภาพและได้มาตรฐานระดับสากล

๒. คนไทยใฝ่รู้: สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รักการอ่านและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง

๓. คนไทยใฝ่ดี: มีคุณธรรม มีจิตสำนึกและค่านิยมที่พึงประสงค์เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีจิตสาธารณะมีวัฒนธรรมประชาธิปไตย

๔. คนไทย คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้: มีทักษะในการคิดและปฏิบัติ มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีความสามารถในการสื่อสาร

จากความเคลื่อนไหวของการจัดการศึกษาในปัจจุบัน นอกจากสถานศึกษาจะมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคมในท้องถิ่นของตนแล้ว สถานศึกษา จะต้องผนวกสิ่งที่ผู้เรียนควรได้รับการพัฒนาและมีคุณภาพตามวิสัยทัศน์ที่สังคมในอนาคตควรจะเป็นด้วยเพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

## ตอนที่ ๒

### แนวทางการพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

#### ๒.๑

#### แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา

##### (๑) ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (Internal Quality Assurance) เป็นระบบที่สถานศึกษาสร้างความมั่นใจ (Assure) แก่ผู้รับบริการ ทั้งผู้เรียน ชุมชน ตลอดจนองค์กรหรือสถานประกอบการที่รับผู้เรียนเข้าศึกษาต่อหรือทำงานว่า สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถ มีทักษะ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดและสังคมคาดหวัง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมทั้งสร้างประโยชน์ให้แก่ครอบครัวและชุมชนตามความเหมาะสม ด้วยการบริหารจัดการที่มีคุณภาพทั้งองค์กร โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม บุคลากรในสถานศึกษาโดยเฉพาะครูและผู้บริหารต้องตระหนักถึงเป้าหมาย คือ ผลประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียนเป็นอันดับแรก ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จึงเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ที่ผู้เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้และถูกกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและประกาศกฎกระทรวง ดังที่กล่าวแล้ว

ดังนั้น การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา จึงยึดหลักการในการดำเนินงาน ๓ ประการ คือ

๑. **การกระจายอำนาจ (Decentralization)** สถานศึกษามีอิสระและมีความคล่องตัวในการบริหาร และตัดสินใจดำเนินงาน ทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และทรัพยากร การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และผู้สอนทำบทบาทหน้าที่ในการสอน จัดกิจกรรมและพัฒนาสื่อ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุผลตามจุดหมายของหลักสูตรได้อย่างเต็มที่ สามารถจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ความต้องการของชุมชนและสังคมได้มากที่สุด

๒. **การเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในการทำงาน (Participation)** หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ทั้งในฐานะเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา หรือคณะทำงานในส่วนอื่น ๆ ของสถานศึกษา โดยมีการร่วมกันคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมสนับสนุน ส่งเสริม และร่วมติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน ตลอดจนร่วมภาคภูมิใจในความสำเร็จของสถานศึกษา

๓. การแสดงภาระรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นเป้าหมาย (Goals) ที่ผู้เรียน และชุมชน ต้องได้รับรู้เพื่อการร่วมพัฒนาและร่วมติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษาว่า สามารถนำผู้เรียนไปสู่มาตรฐานที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้หรือไม่ จากเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาดังกล่าว สถานศึกษาต้องสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา (School Improvement Plan) เลือกกลวิธีการพัฒนาที่เหมาะสม และสามารถทำให้เกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม มีการประชาสัมพันธ์เป้าหมายและจุดเน้นที่ต้องการพัฒนาให้ทุกฝ่ายได้รับรู้ เพื่อเป็นสัญญาประชาคมและเพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีทิศทางการทำงานที่ชัดเจนสู่เป้าหมายเดียวกัน

จากหลักการดังกล่าวข้างต้นการประกันคุณภาพการศึกษา จึงมีกระบวนการดำเนินการที่สัมพันธ์ต่อเนื่องกัน ๓ ชั้น คือ

๑. การประเมินคุณภาพภายใน เป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม และการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา กระทำโดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา

ทั้งนี้ เพื่อนำผลจากการประเมินไปใช้ในการวางแผนพัฒนา กิจกรรม/โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้น จึงต้องตั้งอยู่บนฐานของความเป็นจริง ความเป็นไปได้ และสำเร็จผลในเวลาอันเหมาะสม

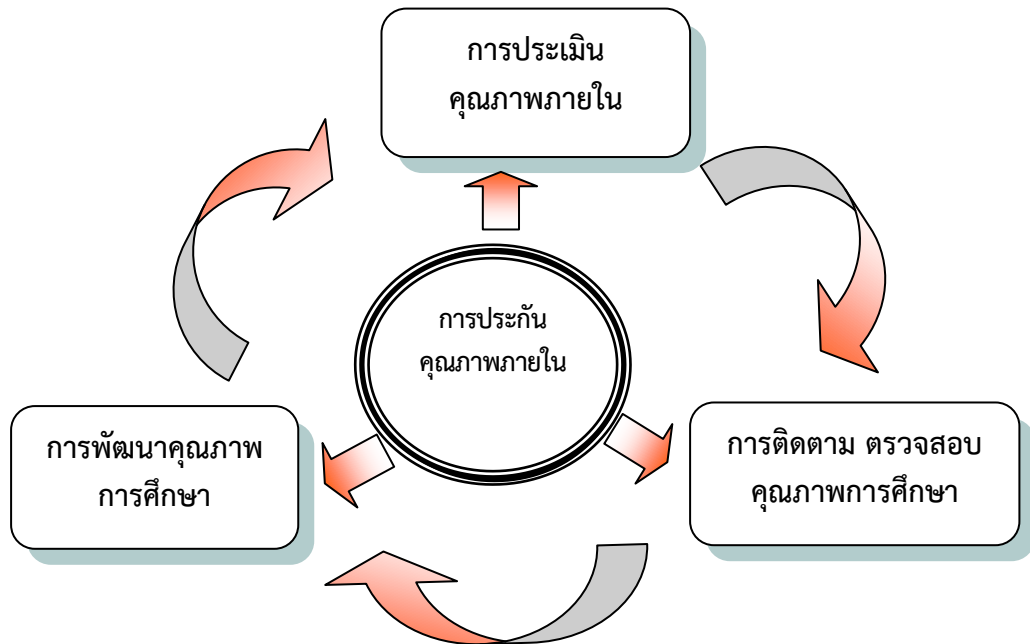
๒. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการติดตาม ตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงาน โครงการ ตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และจัดทำรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

เมื่อจะทำการตรวจสอบความก้าวหน้า สถานศึกษาจะต้องมีข้อมูลสารสนเทศ ที่แสดงถึงแนวโน้มของผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ต้องมีการวางระบบการเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียน และการปฏิบัติงานเป็นประจำทุกปี มีวิธีการเก็บข้อมูลที่ไม่ยุ่งยากและเกิดจากการปฏิบัติงานจริง ข้อมูลสารสนเทศที่จะแสดงแนวโน้มของผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาได้นั้น ไม่ควรจะน้อยกว่า ๓ ปีการศึกษา ดังนั้น ครูทุกคนต้องสามารถแสดงข้อมูลผลการเรียนของผู้เรียนได้เป็นรายบุคคล รายห้องเรียน รายชั้น รายกลุ่มสาระ จนเป็นข้อมูลรวมระดับสถานศึกษาได้หรือโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ที่สถานศึกษาดำเนินการ โดยข้อมูลสารสนเทศเหล่านี้ จะถูกนำไปสรุปรายงานให้คณะกรรมการสถานศึกษาทราบ เพื่อร่วมกันหาแนวทางในการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องต่อไป

๓. การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษา เข้าสู่คุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา การจัดระบบและโครงสร้าง การวางแผนและการดำเนินงานตามแผน รวมทั้ง “สร้างจิตสำนึก” ให้เห็นว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษา จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็น “ความรับผิดชอบร่วมกัน” ของทุกคน

การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นคำที่มีความหมายกว้าง แต่ในระดับสถานศึกษา แท้จริงแล้ว คือ หน้าที่หลักของสถานศึกษา ในการจัดการเรียนการสอน โดยมีคุณภาพที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งในปัจจุบันได้มีการกำหนดในรูปของมาตรฐาน

การศึกษาของสถานศึกษา ดังนั้น ในการคิดกิจกรรม โครงการหรือพัฒนานวัตกรรมใด ต้องให้เกิดผลสะท้อนต่อผู้เรียน อย่างไรก็ตามการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จได้นั้น ต้องเกิดจากผู้ปฏิบัติงานทุกคนร่วมกันทำงานอย่างเป็นระบบ รับฟังและยอมรับความคิดเห็นของกันและกัน เลือกแนวทางที่ดีที่สุด และยอมรับผลที่เกิดขึ้น พร้อมกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขให้ดีขึ้น



แผนภาพที่ ๑ องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ทั้งนี้ สถานศึกษาที่จะประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษานั้น ส่วนใหญ่จะมีการขับเคลื่อนการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามแนวคิด “ห่วงโซ่คุณภาพ” (Chain of Quality) โดยให้ความสำคัญกับองค์ประกอบที่สำคัญ ๕ ส่วน ที่เชื่อมโยงกัน ได้แก่

- ๑) การมีอุดมการณ์และเป้าหมายที่ชัดเจนร่วมกัน
- ๒) การนำองค์กรและการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ
- ๓) การสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพและมีความเป็นผู้นำการสอนอย่างมืออาชีพ
- ๔) การจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพสูงภายใต้สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยเอื้อการเรียนรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
- ๕) การมีส่วนร่วมของชุมชน

กลไกความเชื่อมโยง ในขับเคลื่อนห่วงโซ่คุณภาพของการจัดการศึกษา สามารถแสดงได้ตามแผนภาพที่ ๒



แผนภาพที่ ๒ กลไกความเชื่อมโยงห่วงโซ่คุณภาพของการจัดการศึกษา

สถานศึกษาที่มีระบบบริหารจัดการศึกษาด้วยวงจรคุณภาพ ที่นำโดยผู้บริหารสถานศึกษา ที่เป็นผู้นำทางวิชาการสูง ย่อมที่จะส่งผลต่อการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ความสามารถทางวิชาการ ส่งผลกระทบให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพตามไปด้วย ดังนั้น การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ จึงนิยมที่จะมีการกำหนดเป้าหมายความสำเร็จที่ทำท้าทาย มีการแสวงหาวิธีการหรือนวัตกรรมใหม่ๆ ที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ มีการจัดการเรียนรู้ที่สนุก กระตุ้นให้คิดและทดลองทำ

การจัดการศึกษาได้รับความร่วมมืออย่างดีจากชุมชนและสังคม ด้วยการมีอุดมการณ์ และเป้าหมายที่ชัดเจนร่วมกัน จึงทำให้เกิดความมั่นใจได้ว่า ผู้เรียนจะมีคุณภาพทางการศึกษาตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดไว้อย่างแน่นอน



## (๒) หลักเกณฑ์ และวิธีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้กำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพทั้งภายในให้สถานศึกษาดำเนินการโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ดังต่อไปนี้

- ๑) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- ๒) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- ๓) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ
- ๔) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- ๕) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
- ๖) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- ๗) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
- ๘) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

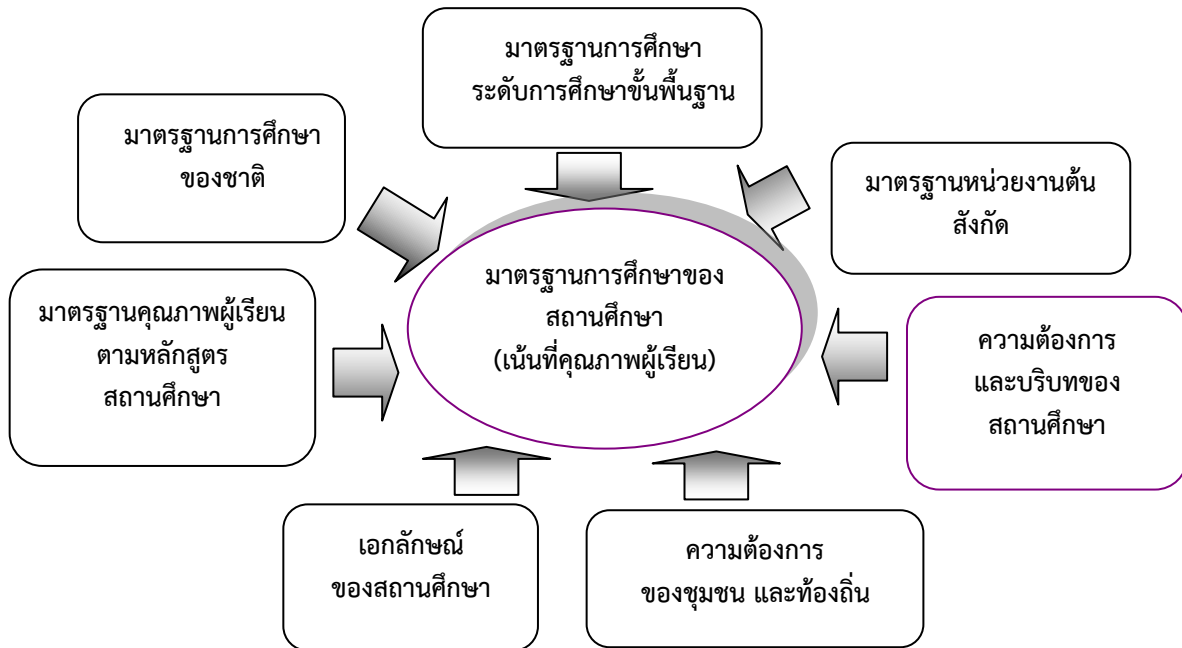
ในที่นี้ ขอนำเสนอรายละเอียดในแต่ละข้อ ดังนี้

### ๑. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

“มาตรฐานการศึกษา” เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม กำกับ ดูแล ตรวจสอบ ประเมินผลและการประกันคุณภาพทางการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่มีอยู่ในปัจจุบัน

ตามกฎกระทรวงฯ ได้กำหนดไว้ว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานั้น ต้องกำหนดให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ เอกลักษณ์ของสถานศึกษา และมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด และต้องครอบคลุมสาระการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้ง คำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่นด้วย ดังนั้น สถานศึกษาจึงต้องวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรของสถานศึกษา นโยบายของหน่วยงานส่วนกลาง คุณลักษณะพิเศษของผู้เรียนที่สถานศึกษา ท้องถิ่นและชุมชนคาดหวัง เช่น ความมีสำนึกรักบ้านเกิด การเป็นยูวเกษตรกร การอนุรักษ์อาชีพท้องถิ่น การมีทักษะในอาชีพ (อาชีพใดอาชีพหนึ่ง) ความสามารถเฉพาะทางด้านใดด้านหนึ่ง เป็นต้น โดยนำมาสังเคราะห์หลอมรวมกำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาต้องตระหนักไว้เสมอว่า มาตรฐานที่เกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียน เป็นเป้าหมายที่สำคัญที่สุดในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา





แผนภาพที่ ๓ ตัวแปรที่สัมพันธ์และเชื่อมโยงสู่มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

มาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษาได้มีการกำหนดขึ้นนั้น ควรมีการระบุตัวชี้วัดที่เป็นองค์ประกอบของมาตรฐานนั้น ๆ ให้ชัดเจนด้วย เพื่อให้เกิดความสละสลวยและความเข้าใจตรงกันในการวัดและประเมินผล รวมทั้ง เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันในการสื่อสารกับผู้เกี่ยวข้อง ในการกำหนดมาตรฐานนั้น บุคคลที่ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา พร้อมคณะครูและบุคลากรของสถานศึกษาทุกคน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ประชาชนและ/หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชน โดยเมื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกคน มีความคิดเห็นที่พ้องต้องกันในคุณภาพของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ร่วมกันกำหนด จะส่งผลให้เกิดการรวมพลังในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้วยความเต็มใจและยินดีที่จะสนับสนุน ร่วมทำงานกับสถานศึกษาเพื่อร่วมพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายให้

## ๒. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

**แผน (Plan)** เป็นเอกสารที่แสดงโครงการ กิจกรรม วิธีการ ที่ได้ผ่านการคิดมาแล้วล่วงหน้า โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันคิดและพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ สำหรับเป็นเครื่องชี้นำการดำเนินการใดๆ ที่สอดคล้องกับเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจขององค์กร โดยการวางแผนจะมีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกรอบเวลาของการดำเนินการตามแผนอย่างชัดเจน

การวางแผนของสถานศึกษานั้น จะมีการจัดทำแผน ๒ ประเภท คือ

๑) **แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา** เป็นแผนที่มีรอบของระยะเวลา การพัฒนาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อาจเป็นแผน ๓ ปี แผน ๔ ปี หรือ

แผน ๕ ปี แล้วแต่ความเหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษา แผนประเภทนี้จะสะท้อนกระบวนการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ที่จะใช้ในการพัฒนาหรือปรับปรุงเพื่อนำไปสู่เป้าหมายได้คุณภาพตามมาตรฐานที่วางไว้ (Strategic Plan / Improvement Plan)

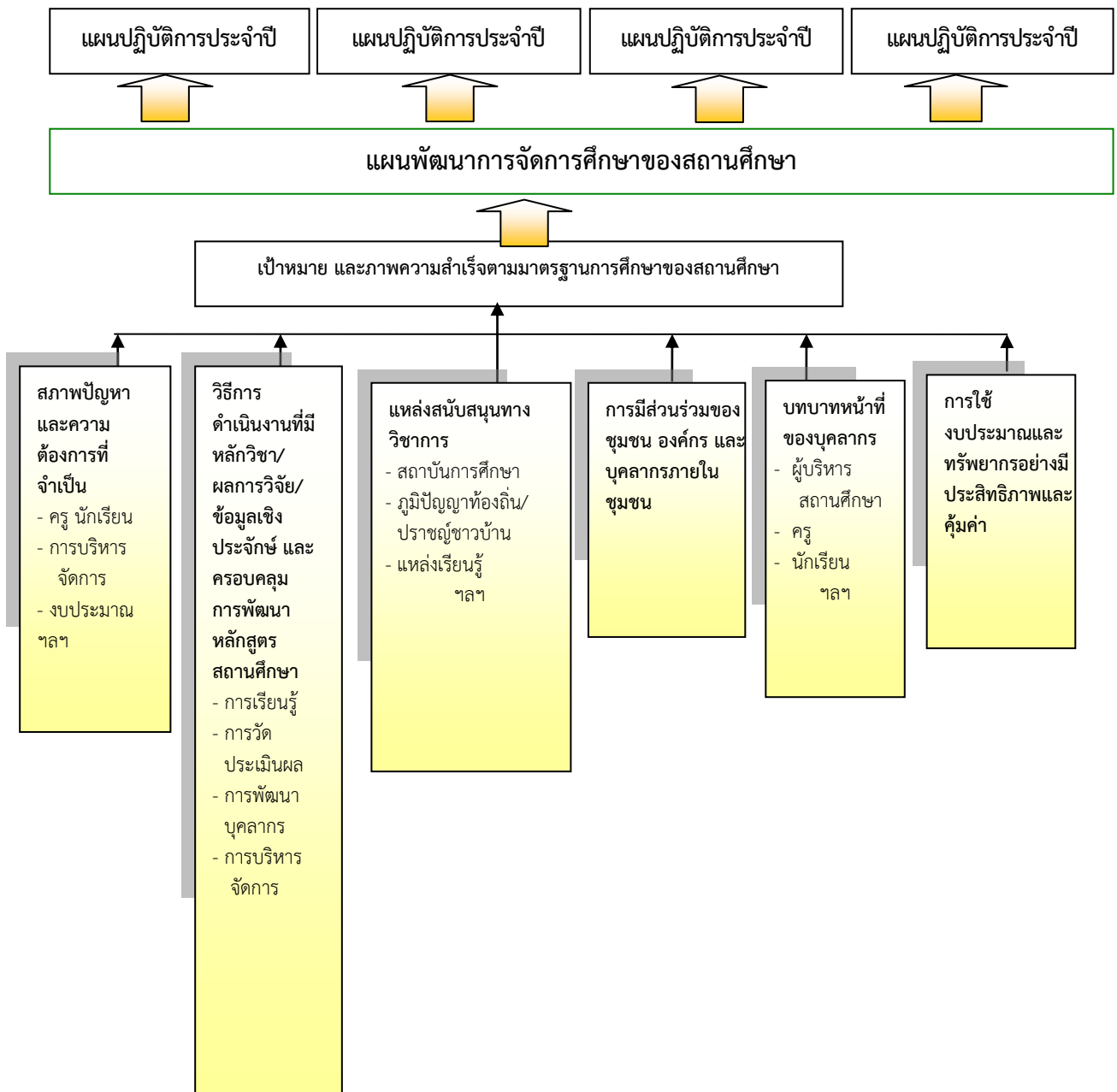
**๒) แผนปฏิบัติการประจำปี (Action Plan / Operation plan)** เป็นแผนที่แตกออกมาจากแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อการดำเนินงานเป็นรายปี แผนปฏิบัติการประจำปีแต่ละปี ควรมีจุดเน้นที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม นอกจากความชัดเจนในการดำเนินกิจกรรมตามกรอบเวลา สถานที่ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบแล้ว สถานศึกษาต้องกำหนดกิจกรรมการติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน ความก้าวหน้าของการดำเนินงาน การปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ ราบรื่น คล่องตัว มีการประเมินตนเอง ซึ่งจะนำไปสู่การได้ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำไปจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาต่อไป

การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ต้องผ่านการคิดและวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์มาแล้วอย่างรอบด้านและรอบคอบ โดยอาจใช้วิธี SWOT Analysis, Balanced Scorecard หรือวิธีการอื่น ๆ ที่สถานศึกษาเห็นว่าเหมาะสมสำหรับเป็นเข็มทิศชี้ทางการดำเนินงานตามกลยุทธ์ เพื่อไปสู่การบรรลุตามวิสัยทัศน์และมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษาวางเป้าหมายไว้ ส่วนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี จะมีการระบุวัตถุประสงค์ เป้าหมาย การจัดสรรทรัพยากร และกรอบเวลาของการดำเนินงานตามแผนอย่างชัดเจน

ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาสามารถตรวจสอบตนเองได้ว่า แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นแผนพัฒนาที่มีคุณภาพหรือไม่ โดยพิจารณาจากประเด็นที่กฎกระทรวงฯ กำหนดให้ต้องดำเนินการ ดังนี้

- ๑) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการที่จำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ
- ๒) กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และความสำเร็จของการพัฒนาไว้อย่างชัดเจน และเป็นรูปธรรม
- ๓) กำหนดวิธีดำเนินงานที่มีหลักวิชาการ ผลการวิจัยหรือข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิงได้ ครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากรและการบริหารจัดการ เพื่อนำไปสู่มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้
- ๔) กำหนดแหล่งวิทยาการภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ
- ๕) กำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรของสถานศึกษาและผู้เรียนรับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ๖) กำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางการมีส่วนร่วมขององค์กรต่างๆในชุมชน
- ๗) กำหนดการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๘) จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

สามารถแสดงถึงความสัมพันธ์ของการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้ตามแผนภาพที่ ๔ ดังนี้



แผนภาพที่ ๔ การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในทศวรรษหน้านั้น สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ ต้องเข้าใจบริบทและความต้องการของสถานศึกษาเอง โดยการวิเคราะห์ความต้องการ ความจำเป็นภายใต้สถานการณ์ที่เป็นอยู่มีข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิงได้ ทั้งผลการประเมินตนเอง ผลการประเมินภายนอก ผลการประเมินโดยต้นสังกัด ผลการทดสอบระดับชาติ รวมทั้ง ผลการวิจัยจากการทำวิจัยชั้นเรียนของครู นำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผน กำหนดโครงการ กิจกรรม หรือนวัตกรรมให้สอดคล้องกับปัญหา และแนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อให้มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ส่งผลต่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาให้สูงขึ้น บรรลุเป้าหมายที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้ร่วมกัน

### ๓. การจัดทำระบบบริหารและสารสนเทศ

การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดไว้นั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมี การจัดระบบการบริหารสถานศึกษาและระบบสารสนเทศ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

#### ๓.๑ การจัดระบบบริหารสถานศึกษา

สถานศึกษาสามารถจัดระบบบริหาร โดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎีหรือผลงานวิจัยที่มีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา โดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ใช้เทคนิคการบริหารและการจัดการที่เหมาะสม และสามารถดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย เช่น การใช้วงจรการพัฒนาคุณภาพ (PDCA : Plan Do Check Act) ของเดมมิง (Deming Cycle) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (TQM) เป็นต้น

การจัดโครงสร้างการบริหารสถานศึกษา ควรมีการจัดโครงสร้างให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา โดยการบริหารงานตามโครงสร้างของสถานศึกษา ควรให้ความสำคัญกับการมอบหมายการปฏิบัติงาน และควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานในลักษณะของการทำงานเป็นทีม เพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยบุคคล งาน กลุ่มงาน คณะกรรมการ คณะทำงาน ต้องมีการจัดทำแผนการทำงานทั้งงานในบทบาทหน้าที่ การจัดการเรียนการสอนหรืองานในหน้าที่สนับสนุนการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้สามารถตรวจสอบการทำงานได้เป็นระยะตามแผนการทำงาน รวมทั้ง เพื่อให้สามารถปรับปรุง แก้ไขงาน ได้ทันทั่วถึงที่ไม่ทำให้งานค้างค้ำหรือเกิดความเสียหาย ตามวงจรคุณภาพ

#### ๓.๒ การจัดระบบสารสนเทศ

สถานศึกษา ควรจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ครอบคลุม และเพียงพอต่อการนำไปใช้ในการวางแผนการจัดการศึกษา โดยสามารถสืบค้นได้ง่าย รวดเร็ว มีผู้รับผิดชอบดูแลสารสนเทศของสถานศึกษา โดยมีระบบการจัดการข้อมูล สารสนเทศ อย่างมีระบบ ทั้งนี้ สถานศึกษาต้องมีการกำหนดกรอบการเก็บข้อมูลเฉพาะที่จำเป็นต่อการนำไปวางแผน วิธีการเก็บข้อมูล ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่ายทุกคนของสถานศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องสร้างความเข้าใจให้บุคลากรทุกฝ่ายทุกคนของสถานศึกษา ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็น ในการเก็บข้อมูลและจัดทำสารสนเทศ เพื่อให้เกิดความร่วมมือและให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ข้อมูลและสารสนเทศจึงจะมีความถูกต้องและได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน

การจัดระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น มีหลายด้าน เช่น ข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน วิธีการ/รูปแบบ/นวัตกรรมของการจัดการเรียนการสอนของครู วิธีการ/รูปแบบการบริหารจัดการของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมพัฒนาการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา สถิติและผลการใช้แหล่งเรียนรู้ในและนอกสถานศึกษา วิธีการ/จำนวนครั้ง/จำนวนโครงการที่สถานศึกษาและชุมชนร่วมกันพัฒนา เพื่อสร้างให้เกิดองค์กรแห่งการเรียนรู้ในชุมชน เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม ข้อมูลและสารสนเทศที่นับว่ามีความสำคัญและจำเป็นที่สุดคือ ข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียน สถานศึกษาจะต้องจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศ เกี่ยวกับผู้เรียนเป็นรายบุคคลและต้องทำให้เป็นปัจจุบันในทุกภาคเรียน เพื่อให้สามารถนำมาใช้ในการวางแผนและปรับปรุงการดำเนินงานได้ทันเหตุการณ์ การมีระบบข้อมูลและสารสนเทศ จึงจะนับว่าได้ประโยชน์

อย่างแท้จริง

การจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศ สามารถจัดเก็บได้ทั้งในรูปของแฟ้มเอกสาร หรือจัดเก็บโดยใช้ระบบต่าง ๆ จากคอมพิวเตอร์ เพื่อช่วยในการบันทึกข้อมูล ประมวลผล แล้วสรุปผล เป็นสารสนเทศ เพื่อการใช้งานสารสนเทศได้ทันทั่วถึง

#### **๔. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา**

แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น เปรียบเสมือนเข็มทิศชี้ทางการทำงาน เพื่อให้ทุกคนทุกฝ่ายมีเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานที่ไม่ขัดแย้งกัน แต่แผนจะไม่มีคามหมาย ถ้าการดำเนินงานของบุคลากรในสถานศึกษาไม่ดำเนินงานตามแผน ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีภาวะ ผู้นำทางวิชาการควบคู่กับการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพและระบบคุณธรรม ย่อมสร้างคนที่มี คุณภาพให้เกิดขึ้นได้ไม่ยาก โดยผู้บริหารจะทำหน้าที่จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากร ต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ดูแล กำกับ ติดตาม และ นิเทศงานของบุคลากรทุกคน/ทุกฝ่าย เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้ปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้ ให้ ความสำคัญการดำเนินงานและปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่องจนเป็นปกติวิสัย ครูต้องทำหน้าที่ จัด การเรียนการสอนอย่างเต็มศักยภาพและเต็มเวลา โดยแบ่งเวลาหรือบริหารเวลาในการปฏิบัติงานตาม แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่ได้กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี ได้อย่างเหมาะสมและบรรลุผล สำเร็จตามแผน พร้อมเปิดโอกาสให้บุคลากรภายในสถานศึกษาทุกคน ทุกฝ่าย ได้เข้ามามีส่วนร่วมใน การจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน ซึ่งจะ สนับสนุนให้บุคลากรภายในสถานศึกษาทุกคน ทุกฝ่าย ปฏิบัติตามบทบาทและหน้าที่ของตนเองอย่าง ดีที่สุด เกิดความภาคภูมิใจในความสำเร็จร่วมกัน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา จึงเป็นหัวใจสำคัญของ การพัฒนาสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา จึงควรเป็นผู้นำในการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการ/ กิจกรรม ที่กำหนดไว้ รวมทั้ง ส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตาม และให้ความช่วยเหลือแก่บุคลากร ทุกคน ทุกฝ่าย ให้สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

#### **๕. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา**

การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เป็นกระบวนการเพื่อติดตาม ตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมถึง นำผลจาก ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษามาจัดทำรายงาน พร้อมการเสนอแนะมาตรการเร่งรัดการพัฒนา คุณภาพการศึกษาไปด้วยพร้อมกัน

การดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ ความก้าวหน้าการปฏิบัติงาน ตามแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษานั้น สถานศึกษาจำเป็นต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ เห็นแนวโน้มการปฏิบัติงานว่า ดีขึ้นหรือกำลังถอยลง และควรมีการปรับปรุง แก้ไข พัฒนา ในเรื่องใด การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา จึงควรมีการกระทำทุกปี โดยให้ถือว่า เป็น การประเมินตนเองของสถานศึกษาที่ต้องมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง การดำเนินการ ติดตาม ตรวจสอบ ความก้าวหน้าการปฏิบัติงาน สามารถดำเนินงานได้ทั้งในช่วงระหว่างหรือหลังจาก การดำเนินงาน โดยความร่วมมือของบุคลากรภายในสถานศึกษาและชุมชน การติดตาม ตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ควรให้ความสำคัญกับคุณภาพผู้เรียนเป็นอันดับแรก และเชื่อมโยง

ถึงมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาในด้านอื่นๆ รวมถึง เอกลักษณ์ของสถานศึกษาด้วย

ผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในแต่ละครั้ง จะเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ให้กับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากรและการบริหารจัดการ เพื่อนำไปสู่มาตรฐานสถานศึกษาที่กำหนดไว้

นอกจากนี้ กฎกระทรวงฯ ยังกำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา มีหน้าที่ในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอีกทางหนึ่งด้วย โดยให้มีการดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ อย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปี และเมื่อได้มีการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยต้นสังกัดแล้ว หน่วยงานต้นสังกัด จะต้องมีการแจ้งผลการตรวจสอบให้สถานศึกษาได้รับทราบอย่างเปิดเผย เพื่อให้สถานศึกษาได้รับรู้สภาพการดำเนินงานของสถานศึกษา และกำหนดหาแนวทางปรับปรุง พัฒนา โดยนำผลจากการตรวจสอบคุณภาพ ไปปรับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาหรือแผนปฏิบัติการประจำปีและใช้เป็นข้อมูลเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกด้วย ทั้งนี้ สถานศึกษา ในการกำกับดูแลของสำนักงาน กศน. จังหวัดตราด ควรมีการจัดทำแผนการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพสถานศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาและนำผลมาปรับปรุง พัฒนา การบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

## **๖. การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา**

การประเมินคุณภาพภายใน เป็นกระบวนการประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ที่กระทำโดยบุคลากรภายในหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง การประเมินคุณภาพภายใน ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารและการจัดการ เพื่อที่จะได้ทราบถึงขีดความสามารถในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาว่า บรรลุตามเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาหรือไม่ พร้อมนำผลการประเมินไปแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) การประเมินภายใน จึงถือเป็นกระบวนการตรวจสอบการทำงานของสถานศึกษาหรือการประเมินตนเอง (Self-Evaluation)

การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา ควรยึดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นหลัก แต่อย่างไรก็ตามควรสะท้อนภาพความสำเร็จที่ชัดเจนอย่างน้อย ๒ ด้าน ดังนี้

**๑) คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้** ควรพิจารณาถึงสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรของสถานศึกษา รวมถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในทุกระดับชั้น พฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียน โดยต้องคำนึงถึงกลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ กลุ่มผู้เรียนที่มีความเสี่ยง กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน กลุ่มผู้เรียนที่มีคุณลักษณะที่ยังไม่เป็นไปตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพราะข้อมูลเหล่านี้ จะสะท้อนให้เห็นว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ประสบผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งจะนำไปสู่การปรับปรุงคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

**๒) คุณภาพการศึกษาด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษา** สถานศึกษา ต้องดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดไว้ในทุกมาตรฐาน ด้วยวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการประเมิน เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ หรือการตรวจสอบจากเอกสารหรือข้อมูลเชิงประจักษ์ เป็นต้น



### ๗. การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

จากการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา สถานศึกษา สามารถสรุปและจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา พร้อมกับเป็นการจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษาด้วย เพื่อไม่ให้สถานศึกษาต้องมีการดำเนินการจัดทำรายงานหลายเล่ม การจัดทำรายงานประจำปีนั้น ถือว่าเป็นเรื่องปกติที่สถานศึกษาจะต้องจัดทำหลังการจัดการศึกษาผ่านไปแต่ละปี ทั้งนี้ นอกจากเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว สถานศึกษา ต้องเปิดเผยรายงานนั้นต่อสาธารณชนด้วย โดยรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษานี้ จะนำไปใช้เป็นฐานข้อมูลและหลักฐานยืนยันการพัฒนาสถานศึกษา สำหรับรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกด้วย

สถานศึกษา สามารถกำหนดรูปแบบของรายงานประจำปีได้ตามความเหมาะสม โดยใช้ภาษาที่อ่านแล้วเข้าใจง่าย มีการนำเสนอทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ทั้งนี้ สถานศึกษา อาจแบ่งสาระสำคัญออกเป็น ๔ ส่วน คือ ๑) ข้อมูลพื้นฐาน ๒) แผนพัฒนาการจัดการศึกษา ๓) ผลการพัฒนาตามมาตรฐานการศึกษา และ ๔) สรุปผลการพัฒนาและการนำผลไปใช้

<p>ส่วนที่ ๑</p> <p>ข้อมูลพื้นฐาน เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษา นักเรียน บุคลากร ทรัพยากรชุมชน เกียรติยศชื่อเสียงและจุดเด่นของสถานศึกษา เป็นต้น</p>	<p>ส่วนที่ ๒</p> <p>แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เช่น วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน ให้บรรลุเป้าหมาย เป็นต้น</p>
<p>ส่วนที่ ๓</p> <p>ผลการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา</p>	<p>ส่วนที่ ๔</p> <p>สรุปผลการพัฒนาและการนำผลไปใช้</p>

แผนภาพที่ ๕ สาระสำคัญของรายงานประจำปี

### ๘. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง หมายถึง ความยั่งยืนของการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่ได้มีการปรับเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้นอย่างสม่ำเสมอ มีการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายใน ผลการตรวจสอบคุณภาพ ผลการประเมินอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง มาใช้เป็นฐานข้อมูลในการวางแผนพัฒนาทุกระยะหรือทุกรอบการพัฒนา กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้น สถานศึกษาต้องยึดคุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการจัดระบบและโครงสร้างที่เหมาะสม มีการวางแผนและดำเนินงานตามแผน เพื่อ “การพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่เป็นภาระงานปกติ การดำเนินงานมีความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง ส่งผลถึง



**คุณภาพผู้เรียนทั้งสถานศึกษา โดยบุคลากรภายในสถานศึกษาทุกคน จะต้องรับผิดชอบและร่วมรับรู้ถึงผลที่เกิดขึ้นร่วมกัน”**

การทำให้คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่องนั้น สถานศึกษาควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

๑. สร้างจิตสำนึก การพัฒนาให้เกิดขึ้นกับครูและบุคลากรทุกคนภายในสถานศึกษา โดยถือว่า การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นวัฒนธรรมการทำงานปกติของสถานศึกษา

๒. กำหนดมาตรฐานการศึกษาที่แสดงถึงอัตลักษณ์ของสถานศึกษาอย่างเด่นชัด เพื่อสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของสถานศึกษาร่วมกัน จัดระบบและโครงสร้างที่เหมาะสม วางแผนและดำเนินงานตามแผนโดยเน้นระบบคุณภาพ มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามรอบระยะเวลาที่เหมาะสมและปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

๓. นำผลประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา จากการประเมินตนเองหรือจากหน่วยงานต้นสังกัดไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีการใช้ข้อมูลและสารสนเทศในการวางแผนเพื่อการพัฒนา

๔. พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) โดยครูและบุคลากรทุกคนภายในสถานศึกษา ต้องเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ กล่าวคือ รู้จักพัฒนาตนเอง ใฝ่เรียนรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และแบ่งปันความรู้ตลอดเวลา เกิดทีมผู้เชี่ยวชาญในเรื่องต่าง ๆ อย่างหลากหลายจนได้รับการยอมรับจากผู้เกี่ยวข้อง มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และแลกเปลี่ยนความรู้กับองค์กรอื่น มีนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น

## ๒.๒

### บทบาทหน้าที่ และภารกิจสำคัญของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ตามที่ได้กล่าวแล้วว่า การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาเกี่ยวข้องกับบุคลากรทุกคนทุกฝ่ายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ดังนั้น สถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยเฉพาะอย่างยิ่ง หน่วยงานต้นสังกัด จึงมีบทบาทหน้าที่และภารกิจสำคัญที่ต้องดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาร่วมกัน เพื่อให้การดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา ขับเคลื่อนไปอย่างมีประสิทธิภาพ ท้นต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และมีการพัฒนาคุณภาพการบริหารและจัดการศึกษาสอดคล้องกับแนวทางปฏิรูปการศึกษายิ่งขึ้น สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด ควรมีบทบาทหน้าที่และภารกิจสำคัญในการกำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

สถานศึกษา	หน่วยงานต้นสังกัด
๑) ดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปีโดยปฏิบัติตามแนวทางที่กฎกระทรวงฯ กำหนด ๒) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน พร้อมนำเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๓) นำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกและผลการประเมินอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ไปประกอบในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ๔) ประกาศมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สาธารณชนได้รับทราบ เพื่อร่วมกันพัฒนาสถานศึกษา ๕) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและดำเนินงานตามแผนโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง ๖) บริหารจัดการทรัพยากรใช้อย่างคุ้มค่าและแสวงหาเพิ่มเติมอย่างพอเหมาะ	๑) จัดทำแนวทาง/คู่มือการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงฯ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ๒) จัดสรรทรัพยากร ทั้งงบประมาณ บุคลากร สิ่งอำนวยความสะดวก ที่เป็นความจำเป็นพื้นฐานให้แก่สถานศึกษา ๓) ติดตามตรวจสอบการพัฒนาคูณาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทุกปี ๔) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา วิจัยสถานศึกษาที่จัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และถอดประสบการณ์เผยแพร่แก่สถานศึกษาโดยทั่วไป

การดำเนินงานตามภารกิจข้างต้นของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อสนับสนุนให้เกิดการขับเคลื่อนการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมในอนาคต รวมทั้ง มีการพัฒนาสอดคล้องกับแนวทางปฏิรูปการศึกษายิ่งขึ้นนั้น บุคลากรของหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาควรมีบทบาทหน้าที่และภารกิจสำคัญ ในการดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีรายละเอียด ดังนี้

#### บุคลากรระดับสถานศึกษา

#### ๑) ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

##### (๑) การเตรียมความพร้อม

๑. ศึกษาแนวคิด ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยเฉพาะหมวด ๑ หมวด ๔ และหมวด ๖ กฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา (ฉบับปี พ.ศ.๒๕๕๓) มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้น

พื้นฐาน มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก และมาตรฐานการประเมินคุณภาพของหน่วยงานต้นสังกัด

๒. สร้างความตระหนักและจิตสำนึกให้แก่บุคลากรภายในสถานศึกษา ให้เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมแห่งคุณภาพในการปฏิบัติงาน เพื่อการพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างยั่งยืน ให้ผู้เรียนมีคุณภาพมีพัฒนาการที่ก้าวหน้าขึ้นโดยลำดับ

๓. ส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรภายในสถานศึกษา มีการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อร่วมพัฒนางานตามระบบประกันคุณภาพภายในอย่างมีคุณภาพ

๔. กำหนดนโยบาย โครงสร้าง บทบาทหน้าที่ของบุคลากรภายในสถานศึกษา และมอบหมายความรับผิดชอบในงานให้มีความชัดเจน ตรงตามความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ รวมถึงให้เหมาะสมกับความถนัดและความสนใจ

๕. กำหนดเป้าหมาย มาตรฐานและตัวบ่งชี้ของสถานศึกษา โดยนำข้อมูลและสารสนเทศที่ได้จัดทำไว้ รวมทั้ง ข้อเสนอแนะจากการประเมินคุณภาพภายนอก ผลการประเมินคุณภาพภายใน ผลการทดสอบระดับชาติ และผลการประเมินที่เกี่ยวข้อง มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ แล้วจัดทำแผนงาน/โครงการให้สอดคล้องกับเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ที่กำหนด

๖. จัดระบบข้อมูลและสารสนเทศการดำเนินงาน ที่สอดคล้องตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและระบบการประกันคุณภาพภายใน โดยจัดให้มีข้อมูลย้อนหลังไม่น้อยกว่า ๓ ปี เพื่อให้เห็นถึงแนวโน้มความก้าวหน้าในการพัฒนาสถานศึกษา ได้แก่ สภาพการดำเนินงานด้านบริหาร ผลการตรวจสอบคุณภาพการศึกษารายปีของสถานศึกษา ผลการประเมินคุณภาพภายนอก รวมทั้ง ข้อเสนอแนะจากการประเมินคุณภาพภายนอก ข้อมูลผู้เรียนที่จำเป็นสำหรับการวางแผน เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายบุคคล ห้องเรียน ระดับชั้น กลุ่มสาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้เฉลี่ยรายปีในภาพรวมของสถานศึกษาเพื่อเทียบกับผลการประเมินระดับชาติ ข้อมูลด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน จำนวนผู้เรียนที่ลาออกกลางคัน ผู้เรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยง ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ ผู้เรียนที่มีภาวะผู้นำ เป็นต้น ตลอดจน ข้อมูลที่เกี่ยวกับครูผู้สอน เช่น จำนวนครูจำแนกตามวุฒิการศึกษา สัดส่วนครูต่อผู้เรียน เป็นต้น และข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาในท้องถิ่น ข้อมูลด้านงบประมาณ ทั้งนี้ เพื่อสร้างเป็นข้อมูลพื้นฐาน (Baseline Data) และเป็นจุดเริ่มของการพัฒนาคุณภาพอย่างเป็นระบบต่อไป

## **(๒) การดำเนินการ**

๑. จัดทำคู่มือการดำเนินงานการประกันคุณภาพของสถานศึกษา โดยให้บุคลากรภายในสถานศึกษาทุกคน มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินงานมีลักษณะการมีส่วนร่วมทั่วทั้งองค์กร (school wide) และเป็นหลักฐานแสดงถึงการมีความตระหนักและความพยายามของสถานศึกษาที่เด่นชัดขึ้น เพื่อนำสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

๒. ปฏิบัติตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่กำหนดอย่างเป็นระบบ

## **(๓) การประเมินผล**

๑. นิเทศ ติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของบุคลากรตามระบบประกันคุณภาพภายในอย่างเข้มแข็ง และปฏิบัติอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง เป็นระบบ โดยใช้แผนงาน/โครงการเป็นตัวกำกับการปฏิบัติงาน มีการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานและการจัดทำข้อมูลและสารสนเทศเพื่อ

นำมาใช้ในการสรุป ประเมินผลการปฏิบัติงาน และจัดทำรายงานประจำปี

๒. ประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาทุกด้านทุกปี ทั้งด้านผู้บริหาร ด้านครูผู้สอน และด้านผู้เรียน ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

๓. นำผลการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ มาวิเคราะห์หาจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา แล้วประมวลผลให้เป็นข้อมูลและสารสนเทศในการจัดทำเป็นรายงานประจำปีต่อไป

#### **(๔) การพัฒนาและปรับปรุง**

๑. ประชาสัมพันธ์หรือเผยแพร่ผลงานให้ผู้เรียน ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้รับทราบและร่วมชื่นชมในผลการปฏิบัติงาน

๒. นำผลที่เกิดขึ้น ไปวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ต่อเนื่อง อย่างเป็นระบบ

### **๒) ครู**

#### **(๑) การเตรียมความพร้อม**

๑. ศึกษา แนวคิด ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่นเดียวกับ ผู้บริหารสถานศึกษา พร้อมทำความเข้าใจถึงคุณประโยชน์ของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

๒. จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ข้อมูลนักเรียนรายบุคคล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สถิติการมาเรียน ข้อมูลแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ข้อมูลส่วนตัวของครู เช่น การศึกษาอบรมหรือการดูงาน เป็นต้น ทั้งนี้ ควรจัดทำอย่างต่อเนื่อง และเป็นปัจจุบัน

๓. ร่วมกำหนดเป้าหมายคุณภาพของผู้เรียนในภาพรวมของสถานศึกษา และจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

๔. จัดทำแผนพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งแผนการเรียนรู้รายบุคคล จัดทำหน่วยการเรียนรู้หรือแผนการจัดการเรียนการสอน ผลิตและใช้สื่อ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ท้าทายการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึง การกำหนดวิธีการวัดและประเมินผล ด้วยวิธีการที่หลากหลาย และมีความสอดคล้องกับกิจกรรม ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ปฏิบัติ เพื่อการพัฒนาและตัดสินผลการเรียนได้อย่างถูกต้อง สะท้อนแนวทางในการปรับปรุงผู้เรียนได้อย่างถ่องแท้

๕. ร่วมมือในการจัดทำแผนงานและโครงการ ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ของสถานศึกษา นโยบาย เป้าหมาย การจัดการศึกษาของสถานศึกษา

#### **(๒) การดำเนินการ**

๑. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา และหน่วยการเรียนรู้หรือแผนการจัดการเรียนการสอน ดำเนินการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง รวมทั้ง บันทึกผลการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาวิธีสอน วิธีการจัดการเรียนรู้ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒. ปฏิบัติตามแผนงาน/โครงการโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามที่ได้รับมอบหมาย

#### **(๓) การประเมินผล**

๑. ประเมิน สรุปผลการจัดการเรียนการสอน และการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ

๒. เขียนรายงานการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติตามแผนงาน/  
โครงการ รายงานภาคเรียนแล้วรวบรวมสรุปเป็นรายงานประจำปี

๓. นำเสนอหรือรายงานผลแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา  
คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชนหรือสาธารณชน เป็นต้น

#### **(๔) การพัฒนาและปรับปรุง**

๑. นำผลการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา หน่วยการเรียนรู้หรือแผนการจัดการเรียนการสอน และผลการปฏิบัติตามแผนงาน/โครงการ มาศึกษาและ  
วิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาเป็นรายบุคคล รายชั้น รายภาค รายปี เพื่อกำหนดเป็นเป้าหมาย  
ใหม่ในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการพัฒนาตามศักยภาพให้มากที่สุด

##### **๓. ผู้เรียน**

๑. กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของตนเองเพื่อให้รู้จักการวางแผนและพัฒนา  
ระบบการคิด การแก้ปัญหา และพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในตัวผู้เรียนตามสภาพความเป็นจริงได้เป็น  
อย่างดี

๒. มีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตร  
สถานศึกษา หน่วยการเรียนรู้หรือแผนการจัดการเรียนรู้ และแผนงาน/โครงการ

๓. ให้ข้อมูลแก่ผู้เกี่ยวข้องตามความเป็นจริง โดยการแสดงความคิดเห็น ให้  
สัมภาษณ์หรือแสดงนิทรรศการ ผลงานที่เกิดจากการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา

#### **๔. คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน องค์การภาครัฐและ ภาคเอกชน**

๑. จัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ที่เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายใน  
สถานศึกษา ได้แก่ สภาพการดำเนินงานด้านบริหาร การจัดแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น สภาพ  
ทางภูมิศาสตร์หรือบริบทของชุมชน การปกครอง อาชีพ สภาพเศรษฐกิจ วัฒนธรรม ประเพณี และ  
ค่านิยมของท้องถิ่น

๒. ร่วมกำหนดนโยบาย เป้าหมาย มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ โดยใช้  
ข้อมูลท้องถิ่นตามสภาพจริง

๓. ร่วมส่งเสริมบุคลากรภายในสถานศึกษา ให้มีการพัฒนาอย่างมืออาชีพ  
เสนอความคิดเห็นเพื่อพัฒนาเชิงวิชาการ สนับสนุนหรือระดมทุนทรัพย์เพื่อการพัฒนาสภาพแวดล้อม  
ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ติดตามการใช้งบประมาณให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ให้ขวัญกำลังใจในการ  
ปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในสถานศึกษา

๔. พัฒนาสภาพแวดล้อมสถานที่ของสถานศึกษา พร้อมส่งเสริมสนับสนุน ให้  
มีสื่อ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้ง การจัดสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นให้เอื้อต่อ  
การจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง

๕. ติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพสถานศึกษาโดยให้ข้อมูลตาม  
ความเป็นจริง

๖. ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษา มีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง  
สามารถนำไปสู่การปฏิบัติจริงได้อย่างสอดคล้องต่อเนื่องเป็นระบบ บ่งบอกถึงความเป็นตัวตนของ  
สถานศึกษาได้ชัดเจนตามสภาพจริง

ผู้บริหารสถานศึกษา	ครูผู้สอน	นักเรียน
<b>๑. การเตรียมความพร้อม</b> ๑.๑ ศึกษาแนวคิด ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ๑.๒ สร้างความตระหนักและ จิตสำนึกแก่บุคลากร ๑.๓ กำหนดนโยบาย โครงสร้าง และการมอบหมายงาน ๑.๔ กำหนดเป้าหมาย มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ วิธีการและคู่มือ ดำเนินงาน ๑.๕ จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ กำหนดผู้รับผิดชอบ ๑.๖ พัฒนาบุคลากร สร้างขวัญ กำลังใจ <b>๒. การดำเนินการ</b> ๒.๑ ปฏิบัติตามแผน <b>๓. การประเมินผล</b> ๓.๑ วิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา ๓.๒ สรุปและรายงาน <b>๔. การปรับปรุงและพัฒนา</b>	<b>๑. การเตรียมความพร้อม</b> ๑.๑ ศึกษาแนวคิด ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ๑.๒ จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ๑.๓ กำหนดเป้าหมายการ พัฒนา ๑.๔ จัดทำแผนการจัดการ เรียนรู้ แผนงาน/โครงการ ๑.๕ จัดทำคู่มือดำเนินงาน <b>๒. การดำเนินการ</b> ๒.๑ จัดการเรียนรู้ ๒.๒ ดำเนินการแผนงาน/ โครงการ <b>๓. การประเมินผล</b> ๓.๑ ประเมินผลการจัดการ เรียนรู้ ๓.๒ ประเมินผลตามแผนงาน/ โครงการ ๓.๓ สรุปและจัดทำรายงาน <b>๔. การปรับปรุงและพัฒนา</b> ๔.๑ ปรับแผนการดำเนินงาน ๔.๒ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์	๑. กำหนดเป้าหมายการพัฒนา ของตนเอง ๒. ให้ความร่วมมือการจัดกิจกรรม ๓. ให้ข้อมูลด้านต่าง ๆ แก่ ผู้เกี่ยวข้อง



คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน
๑. จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ๒. จัดทำนโยบาย เป้าหมาย มาตรฐาน / ตัวบ่งชี้ วิธีการ คู่มือดำเนินการ ๓. สนับสนุน ส่งเสริม ให้ขวัญและกำลังใจ ๔. ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินการบริหารจัดการของสถานศึกษา ๕. เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

**แผนภาพที่ ๖** บทบาทหน้าที่และภารกิจสำคัญในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ  
ภายในของสถานศึกษาของบุคลากรระดับสถานศึกษา

## บุคลากรระดับหน่วยงานต้นสังกัด

### ๑. ผู้บริหารการศึกษา

#### (๑) การเตรียมความพร้อม

๑. ศึกษาแนวคิด ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่นเดียวกับสถานศึกษา และศึกษาอย่างลุ่มลึกทั้งข้อมูลภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อการมีวิสัยทัศน์ในการทำงาน สามารถเป็นที่พึ่งแก่สถานศึกษาได้อย่างสมภาคภูมิ

๒. กำหนดนโยบาย โครงสร้าง และบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในสังกัด และมอบหมายงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษา ให้มีผู้รับผิดชอบชัดเจน ตรงตามความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ความถนัด และความสนใจ

๓. สร้างความตระหนักและจิตสำนึกแก่บุคลากรในการสร้างและพัฒนาให้เกิดเป็นวัฒนธรรมคุณภาพในการปฏิบัติงาน

#### (๒) การดำเนินการ

๑. จัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นรายสถานศึกษา (School Profile) ได้แก่ สภาพการดำเนินงานด้านบริหาร ผลการตรวจสอบคุณภาพการศึกษารายปีของสถานศึกษา ข้อเสนอแนะ และผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา เพื่อสร้างเป็นข้อมูลพื้นฐาน (Baseline Data) และเป็นจุดเริ่มของการพัฒนาคุณภาพอย่างเป็นระบบ

๒. กำหนดเป้าหมาย มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ระดับการศึกษา จัดทำคู่มือแนวทางการดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพระดับการศึกษา โดยให้ชุมชนองค์กรภาครัฐ และภาคเอกชน ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ ตลอดจนบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสำนักงาน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ

๓. พัฒนาบุคลากรในสังกัดให้มีและเพิ่มพูนความรู้ มีขวัญและกำลังใจ ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพภายในอย่างมีคุณภาพ มีการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการในเวลาที่กำหนด

๔. กำหนดวิธีการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาทุกแห่ง อย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปี เพื่อให้สถานศึกษามีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติจริงได้อย่างสอดคล้องต่อเนื่องและเป็นระบบ บ่งบอกถึงความเป็นตัวตนของสถานศึกษาได้ชัดเจนตามสภาพจริง

#### (๓) การกำกับ ติดตาม และประเมินผล

๑. วิเคราะห์หาจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา แล้วประมวลผลเป็นระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อจัดทำเป็นรายงานประจำปี

๒. สรุปและเผยแพร่ผลการดำเนินงานต่อสาธารณชนประชาสัมพันธ์หรือเผยแพร่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

#### (๔) ปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

๑. นำผลการดำเนินงานไปวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ต่อเนื่อง



## **๒. ศึกษานิเทศก์หรือผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ**

### **(๑) การวางแผน**

๑. ศึกษาแนวคิด ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ วิจัยและพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพตามบริบทของสถานศึกษา

๒. จัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา ได้แก่ สภาพการดำเนินงานด้านบริหาร ผลการตรวจสอบคุณภาพการศึกษารายปีของ สถานศึกษา ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา เพื่อสร้างเป็นข้อมูลพื้นฐาน (Baseline Data) รายสถานศึกษา ซึ่งเป็นจุดเริ่มของการพัฒนาคุณภาพอย่างเป็นระบบ

๓. ร่วมกำหนดนโยบาย เป้าหมาย มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ระดับ การศึกษา พร้อมจัดทำแผนงาน โครงการ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายที่ กำหนด

๔. กำหนดแนวทางการพัฒนาสถานศึกษา ในรูปแบบที่สอดคล้องกับ บริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง พร้อมจัดทำคู่มือการดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพระดับ การศึกษา

### **(๒) การดำเนินการ**

๑. ชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน เกี่ยวกับระบบ การประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ นโยบาย เป้าหมาย มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ ตลอดจน วิธีการติดตามตรวจสอบและเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงาน

๒. นำแผนการดำเนินงานสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบ

### **(๓) การนิเทศ ติดตาม และตรวจสอบ**

๑. นิเทศ ติดตาม และตรวจสอบ การบริหารและจัดการศึกษาตามระบบ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง สามารถนำสู่การปฏิบัติจริงได้อย่างสอดคล้องต่อเนื่องเป็นระบบ

๒. สรุปผลการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ การบริหารและจัดการศึกษา ของสถานศึกษาเป็นรายสถานศึกษา แล้วสรุปเป็นภาพรวมระดับการศึกษา พร้อมกำหนดมาตรการ เร่งรัดคุณภาพสถานศึกษา สำหรับสถานศึกษา ที่ไม่สามารถพัฒนาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ได้กำหนด ไว้ เพื่อนำสู่การพัฒนา

๓. วิเคราะห์หาจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา ประมวลผลจัดกลุ่มสถานศึกษา ตามผลการประเมิน เพื่อการพัฒนาจัดทำเป็นข้อมูลและสารสนเทศรายงานประจำปี

### **(๔) การปรับปรุงและพัฒนา**

๑. นำผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพ มาปรับปรุงและพัฒนาแผนการ ดำเนินงานให้มีคุณภาพสูงขึ้น

๒. ประชาสัมพันธ์หรือเผยแพร่ผลการดำเนินงานหรือความสำเร็จ

### **๓. บุคลากรสนับสนุน**

บุคลากรสนับสนุน หมายถึง นักวิชาการศึกษา เจ้าหน้าที่กลุ่มงานต่างๆ ภายใน หน่วยงานต้นสังกัด ได้แก่ กลุ่มงานอำนวยการ กลุ่มงานยุทธศาสตร์ กลุ่มงานส่งเสริมการจัดการศึกษา

กลุ่มงานภาคีเครือข่าย หน่วยตรวจสอบภายใน รวมทั้ง หน่วยงานภาครัฐและเอกชนในท้องถิ่น เข้ามา  
มีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดย

๑. ศึกษาแนวคิด ระเบียบ กฎหมาย แนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง
๒. สนับสนุนการพัฒนาสถานศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง
๓. ติดตาม ตรวจสอบและประเมินสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาระบบประกัน  
คุณภาพภายในที่เข้มแข็ง
๔. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานและร่วมวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา  
อย่างต่อเนื่องให้เป็นระบบต่อไป

## ตอนที่ ๓

# เรียนรู้จากกรณีศึกษา รูปแบบและแนวทางการพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เข้มแข็ง

ภายในช่วงกว่า ๑๐ ปีที่ผ่านมา นับตั้งแต่มีการประกาศพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่กำหนดให้ สถานศึกษาต้องมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา มีสถานศึกษาจำนวนมากไม่น้อยที่ประสบผลสำเร็จ จากการพัฒนาสถานศึกษาด้วยการปฏิบัติตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพบรรลุผลตามมาตรฐานการศึกษา ดังนั้น เพื่อเป็นการเรียนรู้จากรูปแบบและแนวทางการดำเนินงานที่นำไปสู่การปฏิบัติได้ผลดีมาก่อนแล้ว ในที่นี้จึงขอเสนอ บทสรุปที่ได้จากกรณีศึกษาจากผลงานวิจัยและผลการดำเนินงานของสถานศึกษา สำหรับใช้เป็นกรณีตัวอย่างให้กับสถานศึกษา ได้นำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวปฏิบัติในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เข้มแข็งต่อไป

### กรณีศึกษา ที่ ๑

### บทสรุปจากการสังเคราะห์รายงานประจำปีของ สถานศึกษา

จากการสังเคราะห์รายงานประจำปีของสถานศึกษาที่ประเมินแล้วว่าดี พบว่า สถานศึกษา มีขั้นตอนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติดี มีการดำเนินงานเป็นไปตามกรอบภาระงานที่กฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดไว้ทั้งสิ้น

ภายใต้แนวคิดและหลักการดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติดีนั้น สถานศึกษาได้อาศัยแนวคิดการพัฒนาเชิงระบบของเดมมิง (Plan Do Check Act) เป็นพื้นฐานการปฏิบัติงาน ดังนี้

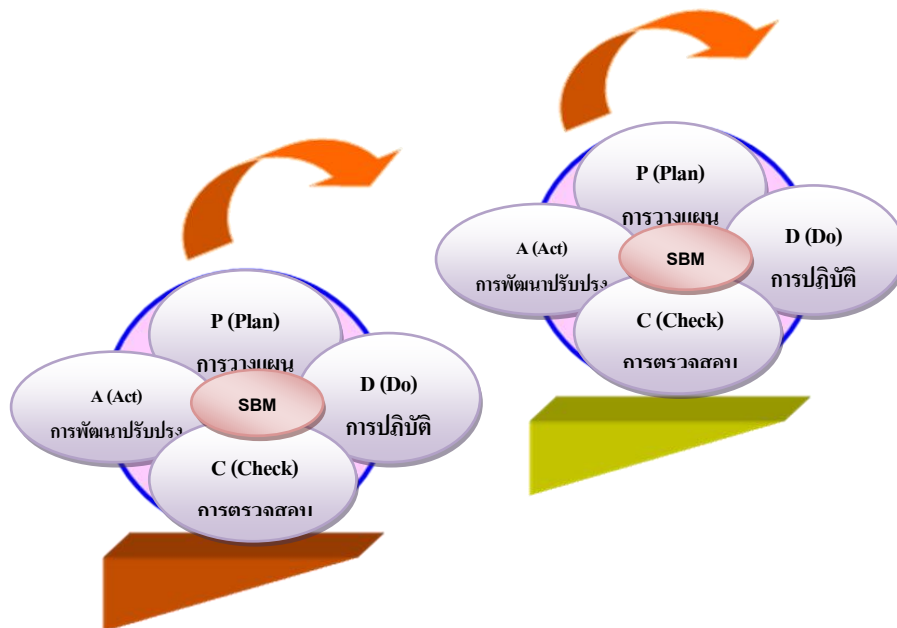
**P (Plan) การวางแผน** สถานศึกษามีการพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ และใช้ในการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา โดยนำมาวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ที่มุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียน ด้วยการกำหนดวัตถุประสงค์ ตั้งเป้าหมาย กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานและการพัฒนา และระยะเวลาของการพัฒนา มีการจัดหาและจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นทั้งในด้านบุคคล เครื่องมือ และงบประมาณ รวมทั้ง ทำความเข้าใจในแนวปฏิบัติ เพื่อสร้างความชัดเจนในการดำเนินงานกับบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

D (Do) การปฏิบัติ สถานศึกษา มีการนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา สู่การปฏิบัติ และมีการดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้อย่างจริงจัง

C (Check) การตรวจสอบ สถานศึกษา มีการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล เพื่อติดตามความก้าวหน้าและความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบ

A (Act) การพัฒนาปรับปรุง หากผลการปฏิบัติเป็นที่น่าพอใจ ประเมินความสำเร็จ สถานศึกษา จะกำหนดให้เป็นมาตรฐาน เพื่อเป็นเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติต่อไป สำหรับเพื่อยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้น และหากผลการปฏิบัติ ยังมีข้อที่ควรปรับปรุง สถานศึกษาก็จะมีการกำหนดวิธีการปรับปรุงต่อไป

ทุกขั้นตอนของการดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เน้นการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School - Based Management: SBM) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายประกอบด้วยคณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และสถานศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมดำเนินงาน ร่วมตัดสินใจ (Decision-Making) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง โดยเน้นการใช้หลักการสร้างเครือข่าย สร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ในการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาร่วมกัน



แผนภาพที่ ๗ แนวคิดหลักของการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติดี

กรณีศึกษา  
ที่ ๒

กระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน  
ของโรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย

โรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย เป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่ที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเองโดยเฉพาะ คือ ความเป็นสุภาพบุรุษ เป็นผู้มีน้ำใจนักกีฬา จากการศึกษากระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย พบว่า การดำเนินการประกอบด้วย ๒ ขั้นตอนหลัก คือ

**ขั้นตอนที่ ๑ การเตรียมการ** เป็นการเตรียมความพร้อมของบุคลากร โดยผู้บริหารให้ความรู้ สร้างความตระหนัก และส่งเสริมให้บุคลากรมีการติดตามความเคลื่อนไหว เรื่อง การประกันคุณภาพ อยู่เสมอ มีการแต่งตั้งบุคลากรที่รับผิดชอบการดำเนินงานออกเป็น ๒ ชุด ชุดแรก เป็น คณะอนุกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษา ทำหน้าที่หลัก ในการประเมินคุณภาพภายในโรงเรียน และชุดที่สอง เป็นคณะทำงานวิจัย ทำหน้าที่หลัก ในการประสานงานระหว่างบุคลากรในโรงเรียนและ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากฝ่ายต่าง ๆ มาจัดหมวดหมู่ เพื่อสะท้อนผลการดำเนินงานและนำ ข้อมูลไปใช้ปรับปรุงพัฒนางาน นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษายังมีการสร้างความเคารพและศรัทธา ในตัวผู้บริหารให้กับคณะครู รวมทั้ง เน้นความร่วมมือจากชุมชนและการสนับสนุนจากต้นสังกัด

**ขั้นตอนที่ ๒ การดำเนินการการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา** โดยปฏิบัติตาม ขั้นตอนของวงจรบริหารคุณภาพตามแนวคิดเชิงระบบ (PDCA) ดังนี้

**๑. การวางแผนปฏิบัติงาน** เป็นการกำหนดปรัชญาและเป้าหมายการศึกษาที่เด่นชัด โดย ยึดพระบรมราโชบายของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนา อุปนิสัยของนักเรียนเป็นหลัก และการพัฒนาความสามารถของผู้เรียน โดยเน้นทักษะด้านวิชาการและ ทักษะชีวิต มีแผนงานหลักในการปฏิบัติงาน ๕ แผนงาน ได้แก่ แผนงานทั่วไป แผนงานการเรียนการสอน แผนงานส่งเสริมพลานามัย แผนงานการจัดการคณะ และแผนงานปรับปรุงพัฒนา โดยมีการจัดทำแผน บประมาณล่วงหน้า ๓ ปี ซึ่งมีลักษณะเฉพาะ คือ การไม่มีข้อจำกัดด้านงบประมาณ

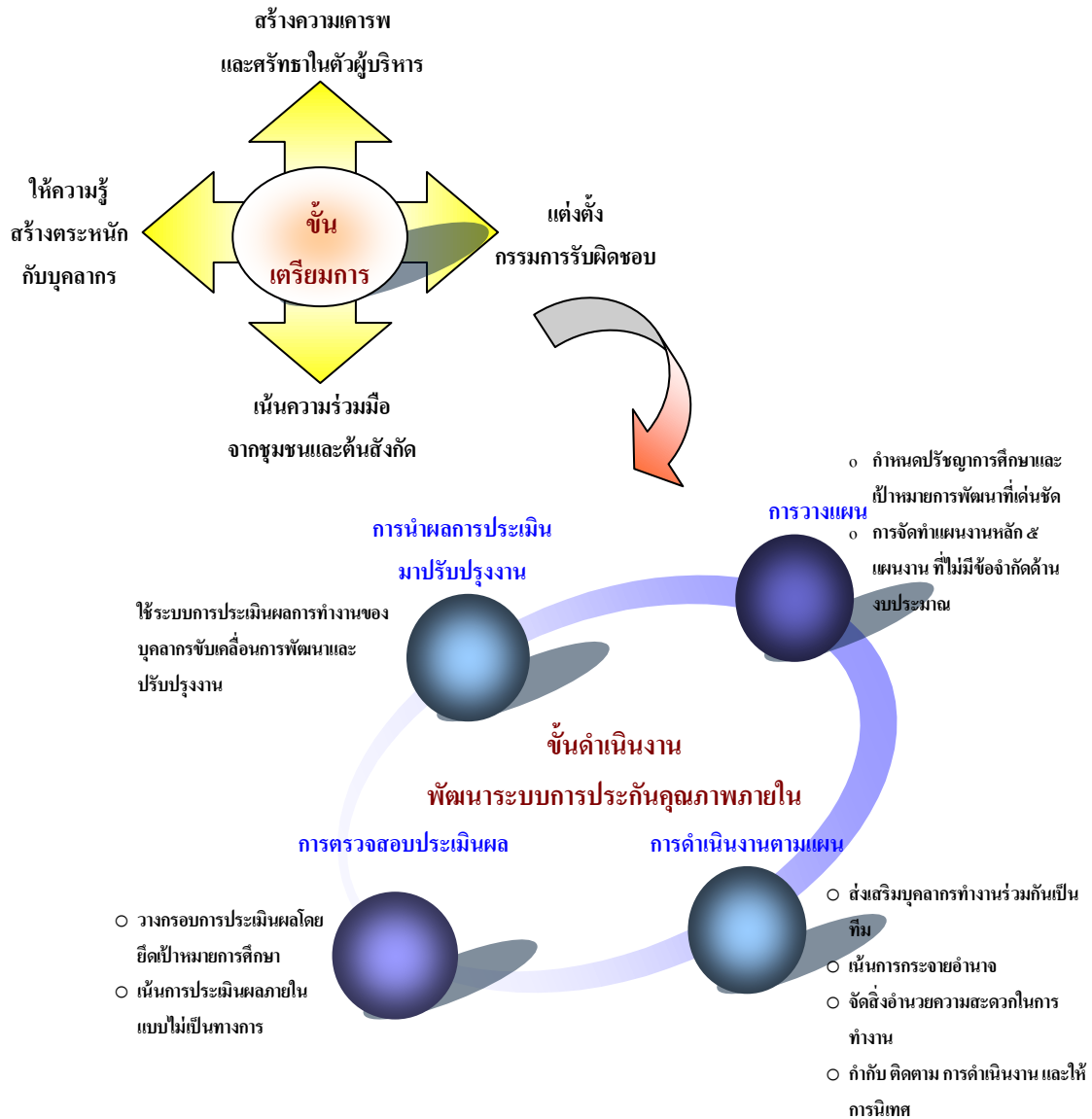
**๒. การปฏิบัติงานตามแผน** เป็นการนำแผนสู่การปฏิบัติ ผู้บริหาร ส่งเสริมให้บุคลากร ทำงานร่วมกันเป็นทีม เน้นการกระจายอำนาจ จัดตั้งอำนวยการความสะดวกในการทำงานอย่างครบครัน และมีการกำกับติดตามอย่างเป็นระบบ โดยกำหนดให้มีการนิเทศการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ

**๓. การตรวจสอบและประเมินผล** เป็นการวางกรอบการประเมินผล โดยยึดเป้าหมาย การศึกษาของโรงเรียนเป็นหลักและเน้นการประเมินผลภายในแบบไม่เป็นทางการ

**๔. การนำผลประเมินมาปรับปรุงงาน** เป็นการใช้ระบบการประเมินผลการทำงานของ บุคลากรขับเคลื่อนการพัฒนาและปรับปรุงงาน

โดยสามารถแสดงกระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน ของ โรงเรียนวชิราวุธ วิทยาลัย ได้ตามแผนภาพที่ ๘ ดังนี้

**แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา**  
 ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓



แผนภาพที่ ๘ กระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย

## กรณีศึกษา

## ที่ ๓

## วัฒนธรรมการทำงานที่เน้นการมีส่วนร่วม :

## ถอดบทเรียนจากโรงเรียนวัดอมรินทราราม

โรงเรียนวัดอมรินทราราม อยู่ในกรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ มีครูผู้สอนรวม ๗๑ คน นักเรียนรวม ๑,๒๗๕ คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๓ เปิดสอน ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ ๑ ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

จุดเด่นของการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอยู่ที่ “การสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่เน้นการมีส่วนร่วม” ในทุกขั้นตอนของการทำงานทั้งบุคลากรภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยเฉพาะบุคลากรทุกคนภายในสถานศึกษาทุกคน ล้วนตระหนักในความสำคัญของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ที่ต้องดำเนินการให้เป็นระบบอย่างชัดเจน ครูทุกคนช่วยกันสร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครองและชุมชนว่า ผู้เรียนจะได้รับการศึกษา ที่มีคุณภาพตามมาตรฐานศึกษา มีความรู้ความสามารถ มีสมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดหมายของหลักสูตร มีพัฒนาการตามวัยที่เหมาะสม ขยันเรียน และมีนิสัยใฝ่รู้

โรงเรียนวัดอมรินทราราม ยังได้ยึดวงจรคุณภาพการทำงาน โดยกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจนร่วมกัน ๓ ข้อ คือ ๑) เพื่อให้ครูและบุคลากรของโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถนำขั้นตอนการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในมาปฏิบัติได้ ๒) เพื่อนำข้อมูลผลการดำเนินงานมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน และ ๓) เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการจัดการศึกษาสู่สาธารณชนและผู้เกี่ยวข้อง

โรงเรียน ได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ที่เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายของโรงเรียนและบุคลากรภายนอก ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน โดยยึดหลักการบริหารเชิงระบบ PDCA ดังนี้

## ขั้นวางแผน

สร้างความตระหนักแก่ครูและบุคลากรทุกคนของโรงเรียนที่จะต้องรู้และตระหนักร่วมกัน ถึงระบบและการดำเนินการตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

## ขั้นดำเนินการ

๑. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ที่ต้องการปรับปรุง พัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามมาตรฐานหลักสูตรและความต้องการของผู้เกี่ยวข้อง โดยกำหนดเป้าหมายคุณภาพด้านผู้เรียนแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สูงขึ้น ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ต้องได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ ๗๐ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม การงานอาชีพและเทคโนโลยี ศิลปะ ต้องได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ ๗๕ และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ต้องได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ ๖๕

๒. จัดระบบบริหารและสารสนเทศเป็น ๔ กลุ่มงาน เพื่อให้เอื้อต่อการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพ คือ กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคลและกลุ่มบริหารทั่วไป แต่ละกลุ่มงาน เปิดโอกาสให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมและมีการประสานสัมพันธ์ไมตรีที่ดีต่อกัน เพื่อให้เกิดการประสานงานที่ราบรื่น ร่วมกำหนดแนวทางปฏิบัติ ระยะเวลา งบประมาณ ผู้รับผิดชอบและจัดให้มี



ข้อมูลคุณภาพการศึกษาที่ครอบคลุมการดำเนินงานทั้ง ๔ กลุ่มงาน

๓. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา มีการประชุมเพื่อจัดทำแผนงาน โครงการ และกิจกรรม โดยคณะครูทุกคนมีส่วนร่วมกำหนดวางแผน และนำเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อนำสู่การปฏิบัติ

๔. ดำเนินงานตามแผนอย่างเป็นระบบ โดยครูทุกคนดำเนินงานตามแผนของแต่ละงานที่กำหนดไว้ ด้วยการรับรู้ข้อมูลร่วมกันว่าจะทำอะไร อย่างไร เมื่อไร โดยมีผู้ดูแลรับผิดชอบตามลำดับ ตั้งแต่ คณะครู หัวหน้างาน หัวหน้าสายชั้น รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ที่รับผิดชอบแต่ละกลุ่มงาน

#### **ขั้นติดตามและประเมินผล**

๑. กำหนดกรอบการประเมิน จัดทำเครื่องมือเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพิจารณาประสิทธิภาพของการดำเนินงานด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแผนงาน โครงการ

๒. ดำเนินการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยคณะกรรมการของหน่วยงานต้นสังกัด โดยตรวจสอบการดำเนินงาน ๘ ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนา มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ ด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดทำรายงานประจำปี และด้านการ ผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา

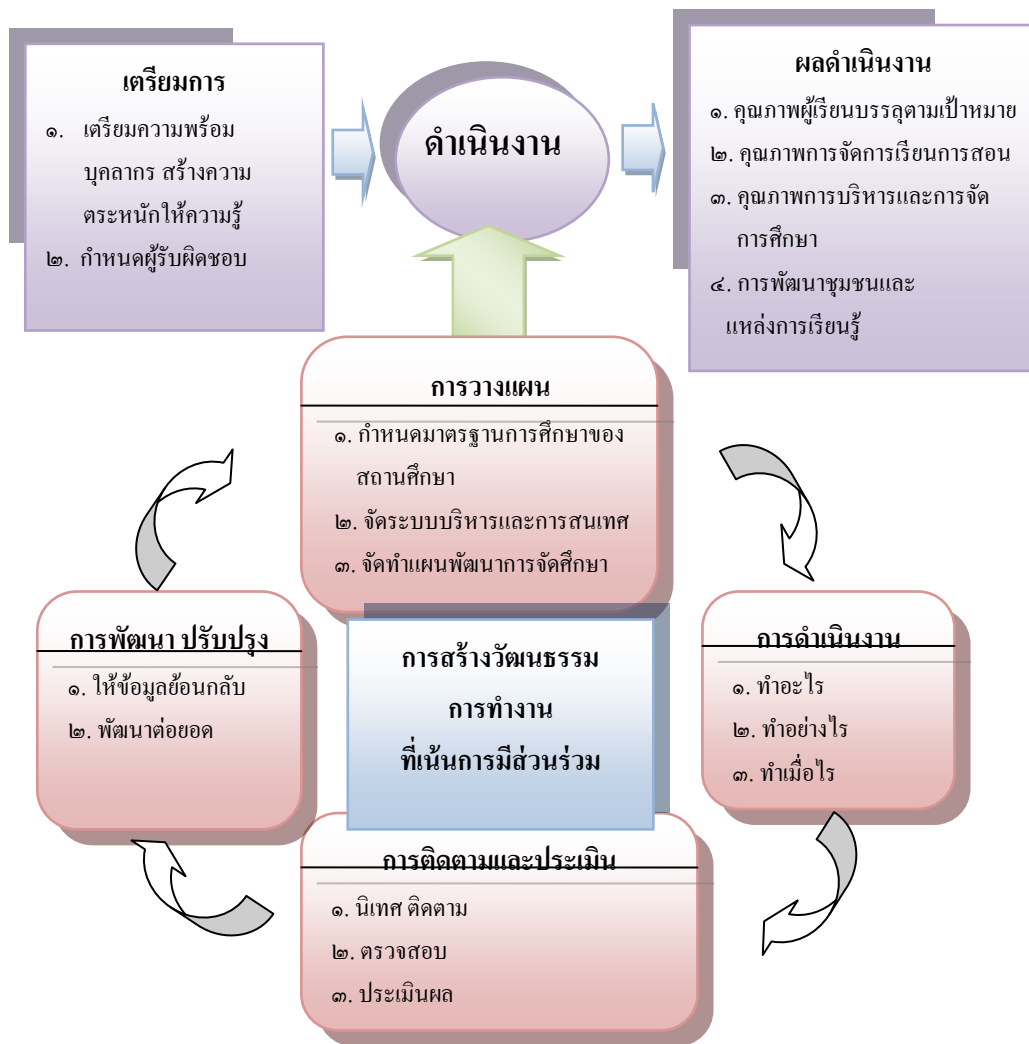
๓. ประเมินผลคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด

๔. วิเคราะห์ผลตามมาตรฐานและจัดทำรายงานประจำปี

๕. นำเสนอผลให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องรับทราบซึ่งถือเป็นการแสดงภาระความรับผิดชอบต่อสถานศึกษา

#### **ขั้นพัฒนาและปรับปรุง**

เสนอข้อมูลย้อนกลับให้แก่ผู้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อส่งเสริมพัฒนาและประเมิน ประสิทธิภาพการดำเนินงานของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาต่อไป



แผนภาพที่ ๙ กระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน  
โรงเรียนวัดอมรินทราราม

## เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.  
กรุงเทพฯ : กลุ่มพัฒนามาตรฐานและการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.ม.ป.ป.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพใน  
สถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), ๒๕๔๕
- รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), สำนักงาน. พระราชบัญญัติ  
การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๕. กรุงเทพฯ :  
พริกหวานกราฟฟิค, ๒๕๔๗
- รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน),สำนักงาน. รวมกฎกระทรวงว่าด้วย  
ระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานรับรอง  
มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). ๒๕๔๖.
- รุ่ง แก้วแดง. ประกันคุณภาพการศึกษา ทุกคนทำได้ไม่ยาก. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช,  
๒๕๔๔.
- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.๒๕๕๒-  
๒๕๖๑). กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, ๒๕๕๒.
- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. ทศวรรษที่สองของการปฏิรูปการศึกษา: ปัญหาและทางออก.  
กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, ๒๕๕๒.
- วิชญ์ ทรัพย์สมบัติ. (๒๕๕๒). การสังเคราะห์รูปแบบและแนวทางการพัฒนาระบบการประกัน  
คุณภาพภายในของสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติดีสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา  
ขั้นพื้นฐาน. สำนักทดสอบทางการศึกษา, ม.ป.ป.
- ศิริวรรณ โสตา. กระบวนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของวชิราวุธวิทยาลัย.  
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๖.
- Department of Education & Training. (๒๐๐๕). Professional Learning in Effective  
Schools the Seven Principles of Highly Effective Professional Learning.  
[Online]. Available from:  
<http://www.sofweb.vie.edu.au/blueprint/fs๕/default.asp> [๒๐๑๐, July ๒]
- Office of Progressive Support and Intervention. (๑๙๙๙). SALT WORKS : School to  
School. A School Centered Plan to Improve Teaching and Learning.  
[Online]. Available from: [http://www.ride.ri.gov/PSI/salt/resources/  
schoolbyschool.aspx](http://www.ride.ri.gov/PSI/salt/resources/schoolbyschool.aspx) [๒๐๑๐, July ๒]



กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์  
และวิธีการประกันคุณภาพสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓



กฎกระทรวง  
ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา  
พ.ศ. ๒๕๕๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และมาตรา ๔๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับ มาตรา ๔๓ ของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๔๖

(๒) กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖

ข้อ ๒ ในกฎกระทรวงนี้

“การประเมินคุณภาพภายใน” หมายความว่า การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม และการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดสำหรับการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งกระทำโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นหรือโดยหน่วยงาน ต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา

“การประเมินคุณภาพภายนอก” หมายความว่า การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม และการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งกระทำโดย สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือผู้ประเมินภายนอก

“การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา” หมายความว่า กระบวนการติดตาม ตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติตามแผนการพัฒนาศูนย์คุณภาพการศึกษา และจัดทำรายงานการ ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการเร่งรัดการพัฒนาศูนย์คุณภาพการศึกษา

“การพัฒนาคุณภาพการศึกษา” หมายความว่า กระบวนการพัฒนาการศึกษาเข้าสู่ คุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา การจัดระบบ และโครงสร้าง การวางแผน และการดำเนินงานตามแผน รวมทั้งการสร้างจิตสำนึกให้เห็นว่า การพัฒนา คุณภาพการศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของทุกคน

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

## หมวด ๑ บททั่วไป

ข้อ ๓ ระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนา  
มาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ต้องประกอบด้วย

- (๑) การประเมินคุณภาพภายใน
- (๒) การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
- (๓) การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ข้อ ๔ ระบบการประกันคุณภาพภายนอกเพื่อรับรองมาตรฐานและมุ่งพัฒนาคุณภาพ  
การศึกษาทุกระดับ ต้องประกอบด้วย

- (๑) การประเมินคุณภาพภายนอก
- (๒) การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

ข้อ ๕ ให้สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี  
โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ ด้วยการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดและการมีส่วนร่วมของชุมชน

ข้อ ๖ ให้สถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน  
เสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาและ  
เปิดเผยรายงานนั้นต่อสาธารณชน

ข้อ ๗ สถานศึกษาต้องนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไป  
ประกอบการจัดทำแผนการพัฒนากิจการศึกษาศึกษาของสถานศึกษา

## หมวด ๒ การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

### ส่วนที่ ๑ การศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อ ๘ การประกันคุณภาพภายในที่กำหนดในส่วนนี้ ให้ใช้บังคับแก่การจัดการศึกษาขั้น  
พื้นฐาน แต่ไม่รวมถึงการจัดการอาชีวศึกษา

ข้อ ๙ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน  
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ประกอบด้วย

- (๑) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๓) ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง เป็นประธานกรรมการ
- (๒) เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นรองประธานกรรมการ
- (๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ  
การศึกษาขั้นพื้นฐาน จากผู้มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ ในด้านการจัด

การศึกษา การบริหารสถานศึกษา หรือการประเมินการจัดการศึกษา จำนวนไม่เกินเก้าคนเป็นกรรมการ ซึ่งในจำนวนนี้จะต้องแต่งตั้งจากบุคคลที่ไม่เป็นข้าราชการหรือพนักงานมหาวิทยาลัย ที่มีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคน

ให้เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแต่งตั้งข้าราชการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งดูแลงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกรรมการและเลขานุการ

ข้อ ๑๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๓) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๔) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

ข้อ ๑๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้แต่งตั้งผู้อื่นดำรงตำแหน่งแทน เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเหลือไม่เกินเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้ และให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้น ในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นมาใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไป จนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ข้อ ๑๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) รัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ
- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามข้อ ๑๐

ข้อ ๑๓ คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้



(๑) วางระเบียบหรือออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(๒) เสนอแนะแนวทางปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาแก่สถานศึกษา โดยให้นำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

(๓) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(๔) ปฏิบัติการอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่รัฐมนตรีหรือคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมอบหมาย

ข้อ ๑๔ ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

(๒) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

(๓) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ

(๔) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

(๕) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

(๖) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

(๗) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

(๘) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้สถานศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยการส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่สามารถปฏิบัติงานบางประการตามที่กำหนดในวรรคหนึ่งได้ ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แล้วแต่กรณี ประกาศผ่อนผันการปฏิบัติและวางแผนในการประกันคุณภาพภายในให้เหมาะสมกับสภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น แล้วรายงานให้รัฐมนตรีทราบ

ข้อ ๑๕ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามข้อ ๑๔ (๑) ต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ เอกลักษณ์ของสถานศึกษา และมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด และต้องครอบคลุมสาระการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งคำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่นด้วย

ข้อ ๑๖ การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามข้อ ๑๔ (๒) ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการที่จำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ

(๒) กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและความสำเร็จของการพัฒนาไว้อย่างชัดเจน และเป็นรูปธรรม

(๓) กำหนดวิธีดำเนินงานที่มีหลักวิชา ผลการวิจัย หรือข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิงได้ ให้ครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการ เพื่อนำไปสู่มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้

(๔) กำหนดแหล่งวิทยาการภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ

(๕) กำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรของสถานศึกษาและผู้เรียนรับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๖) กำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางการมีส่วนร่วมของบิดา มารดา ผู้ปกครองและองค์กรชุมชน

(๗) กำหนดการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

(๘) จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

ข้อ ๑๗ ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาวิเคราะห์ วิจัย และเผยแพร่นวัตกรรมที่เกี่ยวกับรูปแบบและเทคนิควิธีการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องรวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนและร่วมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ข้อ ๑๘ ให้หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปีและแจ้งผลให้สถานศึกษาชั้นพื้นฐานทราบรวมทั้งให้เปิดเผยผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาต่อสาธารณชน

## ส่วนที่ ๒

### การอาชีวศึกษา

ข้อ ๑๙ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในการอาชีวศึกษา” ประกอบด้วย

(๑) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๓) ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการ

(๒) เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นรองประธานกรรมการ

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ การอาชีวศึกษาจากผู้มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในด้านการจัดการศึกษา การบริหารสถานศึกษาหรือการประเมินการจัดการศึกษาจำนวนไม่เกินเก้าคนเป็นกรรมการซึ่งในจำนวนนี้ จะต้องแต่งตั้งจากบุคคลที่ไม่เป็นข้าราชการหรือพนักงานมหาวิทยาลัยที่มีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ จำนวนไม่น้อยกว่าห้าคน

ให้เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษาแต่งตั้งข้าราชการของสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษาซึ่งดูแลงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกรรมการและเลขานุการ

ข้อ ๒๐ ให้นำความในข้อ ๑๐ ข้อ ๑๑ และข้อ ๑๒ มาใช้บังคับกับคุณสมบัติลักษณะ ต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การแต่งตั้งกรรมการแทน การแต่งตั้งกรรมการเพิ่มและการพ้นจาก ตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามข้อ ๑๙ (๓) โดยอนุโลม

ข้อ ๒๑ คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในการอาชีวศึกษามีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) วางระเบียบหรือออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในการอาชีวศึกษา เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการประกันคุณภาพภายในการอาชีวศึกษา โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

(๒) เสนอแนะแนวทางปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาแก่สถานศึกษาโดยนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

(๓) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอาชีวศึกษา

(๔) ปฏิบัติการอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่รัฐมนตรีหรือคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มอบหมาย

ข้อ ๒๒ ให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในการอาชีวศึกษาโดยดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

(๒) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

(๓) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

(๔) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

(๕) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

(๖) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

(๗) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้สถานศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา ผู้เรียน ชุมชน สถานประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชนโดยการส่งเสริม สนับสนุนและกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด

ข้อ ๒๓ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามข้อ ๒๒ (๑) ต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติและมาตรฐานการศึกษาการอาชีวศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด และต้องครอบคลุมสมรรถนะวิชาชีพทุกหลักสูตรและสาขาวิชา รวมทั้งเหมาะสมกับสภาพผู้เรียนสถานศึกษา สถานประกอบการ ชุมชน ท้องถิ่นและเทคโนโลยี

ข้อ ๒๔ ให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาจัดโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพภายใน

ข้อ ๒๕ การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามข้อ ๒๒ (๒) จะต้องสอดคล้องกับแนวทางที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้ ดังต่อไปนี้

(๑) วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์และแผนดำเนินการของสถานศึกษา

(๒) กระบวนการเรียนรู้และการฝึกประสบการณ์

(๓) การวิจัยและนวัตกรรม

(๔) การบริการทางวิชาการแก่ชุมชนและสังคม

(๕) การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬาและนันทนาการ

(๖) การบริหารและการจัดการสถานศึกษา

(๗) การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

(๘) การเงินและงบประมาณของสถานศึกษา

ข้อ ๒๖ สถานศึกษาอาชีวศึกษาต้องดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยให้มีการกำกับและติดตามตรวจสอบการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง

ข้อ ๒๗ ให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาจัดให้มีการประเมินมาตรฐานวิชาชีพแก่ผู้เรียนตามหลักสูตรที่เปิดสอนครบทุกสาขาวิชาตามโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาหรือตามระยะเวลาที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเห็นสมควร

ข้อ ๒๘ ให้หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาอาชีวศึกษาและสถานประกอบการที่มีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนและร่วมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอาชีวศึกษา

ข้อ ๒๙ ให้หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาคุณภาพอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปีและแจ้งผลให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาทราบรวมทั้งให้เปิดเผยผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาต่อสาธารณชน

### ส่วนที่ ๓ การอุดมศึกษา

---

ข้อ ๓๐ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา” ประกอบด้วย

(๑) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๓) ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการ

(๒) เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นรองประธานกรรมการ

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณะกรรมการการอุดมศึกษาจากผู้มีความรู้ความสามารถความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในด้านการจัดการศึกษา การบริหารสถานศึกษาหรือการประเมินการจัดการศึกษาจำนวนไม่เกินเก้าคนเป็นกรรมการซึ่งในจำนวนนี้จะต้องแต่งตั้งบุคคลที่ไม่เป็นข้าราชการหรือพนักงานมหาวิทยาลัยที่มีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคน

ให้เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษาแต่งตั้งข้าราชการของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาซึ่งดูแลงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ

ข้อ ๓๑ ให้นำความในข้อ ๑๐ ข้อ ๑๑ และข้อ ๑๒ มาใช้บังคับกับคุณสมบัติลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การแต่งตั้งกรรมการแทนการแต่งตั้งกรรมการเพิ่มและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามข้อ ๓๐ (๓) โดยอนุโลม

ข้อ ๓๒ คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษามีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) วางระเบียบหรือออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา เพื่อส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการอุดมศึกษา

(๒) เสนอแนะแนวทางปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาแก่สถานศึกษาโดยนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

(๓) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา

(๔) ปฏิบัติการอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่รัฐมนตรีหรือคณะกรรมการการอุดมศึกษามอบหมาย

ข้อ ๓๓ ให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน โดยยึดหลักเสรีภาพทางวิชาการและควมมีอิสระในการดำเนินการของสถานศึกษาเพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง และเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

ข้อ ๓๔ หลักเกณฑ์การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาให้พิจารณาจาก

(๑) ระบบการประกันคุณภาพภายในของคณะวิชาและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยคำนึงถึงมาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด

(๒) ผลการปฏิบัติงานของคณะวิชาและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพภายในที่กำหนดไว้

(๓) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาตามตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษา

ข้อ ๓๕ วิธีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาให้ใช้แนวปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ให้คณะวิชาและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาจัดให้มีหน่วยงานหรือคณะกรรมการที่รับผิดชอบการดำเนินการด้านการประกันคุณภาพการศึกษาขึ้นโดยมีหน้าที่พัฒนา บริหารและติดตามการดำเนินการประกันคุณภาพภายในตลอดจนประสานกับหน่วยงานภายนอกเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการจัดการศึกษาจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) ให้คณะวิชาและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน เพื่อใช้กำกับติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพภายใต้กรอบนโยบายและหลักการที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

(๓) ให้คณะวิชาและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาดำเนินการตามระบบการประกันคุณภาพภายใน โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา

(๔) ให้คณะวิชาและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาจัดให้มีระบบและกลไกควบคุมคุณภาพขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่ใช้ในการผลิตบัณฑิต ดังต่อไปนี้

- (ก) หลักสูตรการศึกษาในสาขาวิชาต่าง ๆ
- (ข) คณาจารย์และระบบการพัฒนาคณาจารย์
- (ค) สื่อการศึกษาและเทคนิคการสอน
- (ง) ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้อื่น
- (จ) อุปกรณ์การศึกษา
- (ฉ) สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้และบริการการศึกษา

(ข) การวัดผลการศึกษาและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักศึกษา

(ข) องค์ประกอบอื่นตามที่แต่ละสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาเห็นสมควร

ให้แต่ละคณะวิชาและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาจัดให้มีระบบการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามที่เห็นสมควรโดยให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาด้านการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับคณะวิชาของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ข้อ ๓๖ ให้หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษานั้นอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปีและแจ้งผลให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาทราบรวมทั้งเปิดเผยผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาต่อสาธารณชน

### หมวด ๓

### การประกันคุณภาพภายนอก

ข้อ ๓๗ การประกันคุณภาพภายนอกให้คำนึงถึงจุดมุ่งหมายและหลักการดังต่อไปนี้

(๑) เพื่อให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

(๒) ยึดหลักความเที่ยงตรง เป็นธรรมและโปร่งใส มีหลักฐานข้อมูลตามสภาพความเป็นจริงและมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้

(๓) สร้างความสมดุลระหว่างเสรีภาพทางการศึกษากับจุดมุ่งหมายและหลักการศึกษาของชาติโดยให้มีเอกภาพเชิงนโยบายซึ่งสถานศึกษาสามารถกำหนดเป้าหมายเฉพาะและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เต็มตามศักยภาพของสถานศึกษาและผู้เรียน

(๔) ส่งเสริม สนับสนุนและร่วมมือกับสถานศึกษาในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

(๕) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพและพัฒนาระบบการจัดการศึกษาของรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น

(๖) ความเป็นอิสระ เสรีภาพทางวิชาการ เอกสิทธิ์ ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา

ข้อ ๓๘ ในการประกันคุณภาพภายนอกให้สำนักงานทำการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาแต่ละแห่งตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและครอบคลุมหลักเกณฑ์ในเรื่งดังต่อไปนี้

(๑) มาตรฐานที่วัดด้วยผลการจัดการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา

(๒) มาตรฐานที่วัดด้วยการบริหารจัดการศึกษา

(๓) มาตรฐานที่วัดด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

(๔) มาตรฐานที่วัดด้วยการประกันคุณภาพภายใน

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องทำการประเมินคุณภาพภายนอกจากมาตรฐานอื่นเพิ่มเติมจากมาตรฐานที่กำหนดในวรรคหนึ่งให้สำนักงานประกาศกำหนดมาตรฐานอื่นได้โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

ข้อ ๓๙ วิธีการในการประกันคุณภาพภายนอกให้เป็นไปตามระเบียบที่สำนักงานกำหนด

ข้อ ๔๐ ในกรณีที่ผลการประเมินคุณภาพภายนอกแสดงว่าผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานให้สำนักงานแจ้งเป็นหนังสือพร้อมแสดงเหตุผลที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานแก่หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษานั้นและให้สถานศึกษานั้นปรับปรุงแก้ไขโดยจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพและดำเนินการตามแผนเพื่อขอรับการประเมินใหม่ภายในสองปีนับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการประเมินครั้งแรก

ให้สถานศึกษาเสนอแผนพัฒนาคุณภาพต่อสำนักงานเพื่อพิจารณาอนุมัติภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการประเมินตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๔๑ ในกรณีที่สถานศึกษาไม่ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขภายในกำหนดเวลาตามข้อ ๔๐ ให้สำนักงานรายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา หรือคณะกรรมการการอุดมศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดอื่นแล้วแต่กรณีเพื่อพิจารณาสั่งการต่อไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓



(นายชนวรรณ บุญเกียรติ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ทั้งนี้ ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาดังกล่าว ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้



คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายจำรัส สุขประเสริฐ	ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดตราด
นางสาวผกาวิไล สุขศิริสวัสดิกุล	รองผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดตราด

คณะทำงาน

นายสุธี วรประดิษฐ์	ศึกษานิเทศก์ สำนักงาน กศน. จังหวัดตราด
นางภาวิณี วรประดิษฐ์	ศึกษานิเทศก์ สำนักงาน กศน. จังหวัดตราด
นางกาญจนา สุขประเสริฐ	ศึกษานิเทศก์ สำนักงาน กศน. จังหวัดตราด

ผู้รวบรวม เรียบเรียง และบรรณาธิการ

นางภาวิณี วรประดิษฐ์	ศึกษานิเทศก์ สำนักงาน กศน. จังหวัดตราด
----------------------	--

## ตอนที่ ๔

# มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

### ๔.๑

#### บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษา การพัฒนาคุณภาพการศึกษา การกำกับติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการติดตามตรวจสอบการจัดการศึกษา มาตรา ๔๗ กำหนดว่า ให้สถานศึกษามีระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบประกันคุณภาพภายในและระบบประกันคุณภาพภายนอก ซึ่งระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงออกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ ประกอบด้วย การประเมินคุณภาพภายนอก การประเมินคุณภาพภายใน การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

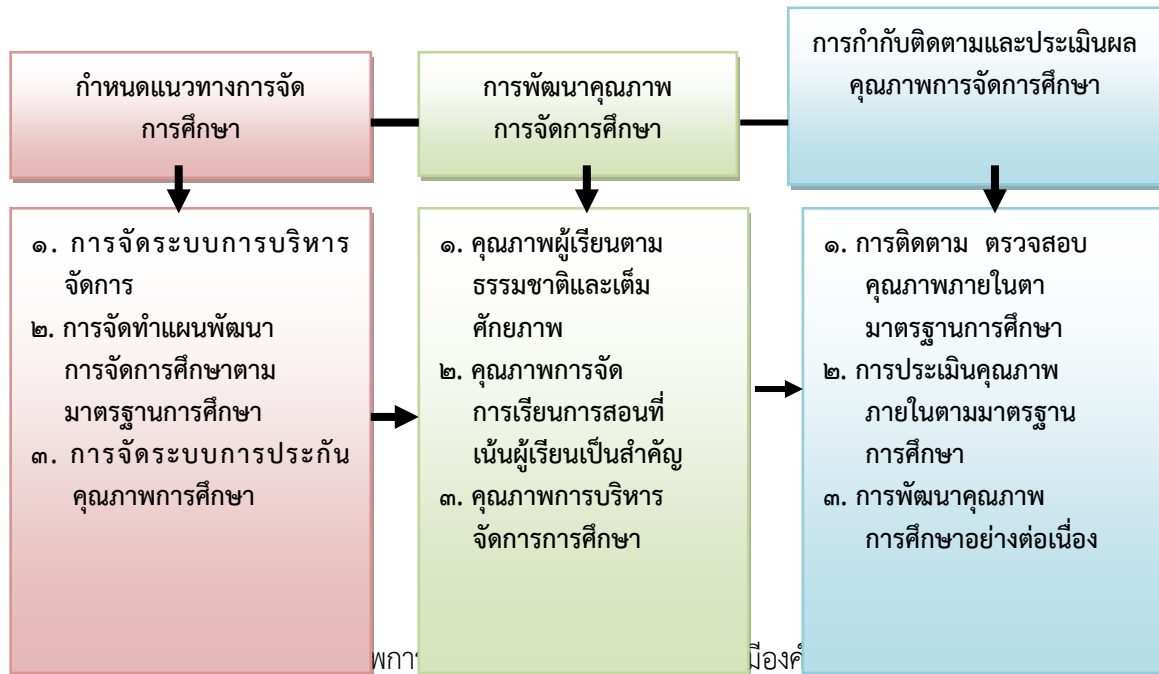
กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๑๔ กำหนดว่า ให้สถานศึกษาขึ้นพื้นฐาน จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในตามหลักเกณฑ์และแนวดำเนินการ โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ จัดระบบและโครงสร้าง การวางแผนและการดำเนินงานตามแผน รวมทั้งการสร้างจิตสำนึกให้เห็นว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นความรับผิดชอบร่วมกันทุกคน

สถานศึกษา เป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติที่สำคัญในการจัดการศึกษา ทั้งนี้ ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ดังนั้นกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ เป้าหมายหลัก

ของการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา คือ พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้มาตรฐานการศึกษา เป็นเครื่องสะท้อนคุณภาพการจัดการศึกษา สถานศึกษาจึง

จำเป็นต้องกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการนำไปใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม กำกับดูแล การตรวจสอบ และการประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อประกันว่าผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ เต็มตามศักยภาพและตรงตามความต้องการ คุ่มค่าเสมอภาคและเป็นธรรม รวมทั้ง เป็นไปตามความต้องการของชุมชน อัตลักษณ์ของท้องถิ่น และจุดเน้นของสถานศึกษา

จากความสำคัญและความเป็นมาดังกล่าว สามารถนำมาจัดทำเป็นแผนภาพการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ ดังนี้



๑. **การกำหนดแนวทางการจัดการศึกษา** เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อน ให้เกิดการทำงานบรรลุเป้าหมาย ประกอบด้วย การจัดระบบการบริหารจัดการ การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา การจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ดำเนินการโดยการกำหนดวิสัยทัศน์ การจัดโครงสร้างการบริหารจัดการ การจัด

บุคลากรให้เหมาะสมกับศักยภาพ ภาระและปริมาณงาน ใช้หลักการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วม ตรวจสอบและถ่วงดุลการทำงานทุกด้าน

๒. **การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา** เป็นการกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดการยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้น ประกอบด้วย คุณภาพผู้เรียนตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ คุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คุณภาพการบริหารจัดการการศึกษา ดำเนินการโดยกำหนดเป้าหมาย โครงการ/กิจกรรมพัฒนาคุณภาพที่ชัดเจนสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างไรก็ตามสถานศึกษาอาจเพิ่มเติมมาตรฐานที่เฉพาะเจาะจงเหมาะกับบริบทของชุมชน แนวทางการจัดการศึกษาเป็นกรอบควบคุม การดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

๓. **การกำกับติดตามและประเมินผลคุณภาพการจัดการศึกษา** เป็นกิจกรรมการดำเนินการ เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และช่วยเหลือให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย สามารถดำเนินการพัฒนาคุณภาพไปสู่เป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ สำหรับการประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินภายใน โดยบุคลากรภายในสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดตาม กฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.๒๕๕๓ กำหนด

ให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องได้รับการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา จากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างน้อย ๑ ครั้ง ภายใน ๓ ปี

กระบวนการดำเนินการทั้ง ๓ องค์ประกอบ มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องอย่างเป็นวงจรของการพัฒนาที่ต่อเนื่อง โดยมีมาตรฐานการศึกษาเป็นเป้าหมายและเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตัวจักรสำคัญ ด้วยการให้บุคลากรในสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วม ในการกำหนดทิศทางการทำงาน เพื่อให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

## ๔.๒

### แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานการศึกษา

การกำหนดมาตรฐานการศึกษา มีเป้าหมายสำคัญ เพื่อวางแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา จึงเป็นเรื่องที่จำเป็นของครู ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ ในแนวคิดและหลักการเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษา ประกอบด้วย ความหมาย ความสำคัญ แนวคิดและประโยชน์ของมาตรฐานการศึกษา รายละเอียดและความสัมพันธ์ของมาตรฐานการศึกษาระดับต่าง ๆ กระบวนการและขั้นตอน การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา รูปแบบและกระบวนการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การประยุกต์แนวคิดสู่การปฏิบัติ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อครู ผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักการ อุดมการณ์ ในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

#### ๑. ความหมายของมาตรฐานการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕ ระบุว่า การศึกษา เป็นกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคม

การเรียนรู้และปัจจัย เพื่อเกื้อหนุนให้บุคคลได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และได้นิยามมาตรฐานการศึกษาว่า เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียง สำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพทางการศึกษา

ดังนั้น มาตรฐานการศึกษาที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา จึงเกี่ยวข้องกับปัจจัย กระบวนการ และผลผลิตของการจัดการศึกษา เพื่อการกำกับ ติดตาม ดูแล ตรวจสอบและประกันคุณภาพของสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษา จึงไม่ได้หมายถึงระดับคุณภาพด้านใดด้านหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นผลผลิตทางการศึกษาที่เกิดกับตัวผู้เรียน โดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กระบวนการจัดการเรียน การสอนของครู ผู้บริหารสถานศึกษา หรือกระบวนการบริหารจัดการศึกษาเท่านั้น

## ๒. ความสำคัญของมาตรฐานการศึกษา

การปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมา ได้เปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งทางตรงในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษา และทางอ้อมในรูปของสมาคมผู้ปกครอง ศิษย์เก่า หน่วยงานองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน รวมทั้งสถานประกอบการต่างๆ สิ่งที่ได้เห็นได้ชัด คือ สถานศึกษาเป็นผู้จัดทำหลักสูตรเพื่อใช้จัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนให้มีคุณภาพ ตามเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ความต้องการและบริบทของท้องถิ่น โดยใช้กรอบหลักสูตรแกนกลาง การที่สถานศึกษา มีอิสระในการบริหารจัดการการศึกษาด้วยตนเอง ย่อมทำให้คุณภาพผู้เรียน คุณภาพการบริหารจัดการศึกษาแตกต่างกันไป ด้วยเหตุนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ จึงกำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ได้มาตรฐานเดียวกัน และกำหนดให้สถานศึกษามีการกำหนด มาตรฐานการศึกษา ที่เป็นสาระเกี่ยวกับอุดมการณ์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาที่พึงประสงค์

มาตรฐานการศึกษา จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในเชิงปรัชญา คือ สำคัญต่อการวางรากฐานของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดความสมดุลในคุณภาพของผู้เรียน สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อให้สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ชุมชน และเอกลักษณ์ของท้องถิ่นหรือชุมชน เมื่อมองในการปฏิบัติ มาตรฐานการศึกษามีความสำคัญต่อการวางนโยบาย การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และมาตรการในการพัฒนาการจัดการศึกษา ทั้งในปัจจุบันและอนาคตที่สภาพแวดล้อม มีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ มาตรฐานการศึกษา ยังมีความสำคัญในแง่ของการเป็นฐานข้อมูลสนับสนุนการพยากรณ์คุณภาพที่คาดหวังตามที่ต้องการ ก่อให้เกิดการวางแผนระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาวล่วงหน้าได้

๓. อุดมการณ์ของการจัดการศึกษา คือ การจัดให้มีการศึกษาตลอดชีวิต และการสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ การศึกษาที่สร้างคุณภาพชีวิตและสังคม บูรณาการอย่าง

สมดุลระหว่างปัญญาธรรม คุณธรรม และ วัฒนธรรม เป็นการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อคนไทย ทั้งปวง มุ่งสร้างพื้นฐานที่ดีในวัยเด็ก ปลูกฝังความเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมตั้งแต่วัยการศึกษาขั้นพื้นฐาน และพัฒนาความรู้ความสามารถ เพื่อการทำงานที่มีคุณภาพ โดยให้สังคมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการ จัดการศึกษาได้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน และสามารถตรวจสอบได้อย่างมั่นใจว่า การศึกษา เป็น กระบวนการของการพัฒนาชีวิตและสังคม เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนา

ประเทศอย่างยั่งยืน ดังนั้น แนวคิดของมาตรฐานการศึกษาจึงสอดคล้องกับอุดมการณ์ของการจัดการศึกษา เพราะการจัดการศึกษา มีองค์ประกอบที่สำคัญคือ ปัจจัยนำเข้าได้แก่ ตัวผู้เรียน

สภาพแวดล้อมหรือบริบททั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ที่มีชุมชน ครู ผู้บริหารสถานศึกษา มีส่วน ร่วมในการจัดการศึกษา ฉะนั้น มาตรฐานการศึกษา จึงต้องกำหนดให้ครอบคลุมตามองค์ประกอบของการ จัดการศึกษา โดยมีแนวคิดที่สำคัญดังนี้

**๑. การบูรณาการ** การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา มีความเกี่ยวข้องกันทั้งด้านการ บริหารการจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอน สภาพหรือบริบทของชุมชนนั้น ๆ จึงต้องมีการ พิจารณาถึงความสอดคล้องขององค์ประกอบเหล่านี้ ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา เพื่อให้มีความ เกี่ยวเนื่องกันทั้งมาตรฐานด้านครู ผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษา ชุมชนและท้องถิ่น

**๒. ความสอดคล้อง** การกำหนดคุณภาพของการจัดการศึกษาหรือผลผลิตจากการศึกษา นับตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทย และการจัด การศึกษาว่า เพื่อพัฒนาความเป็นมนุษย์ให้สมบูรณ์ โดยพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี เก่ง มีสุข ดังนั้น ใน การจัดทำมาตรฐานการศึกษา จึงต้องให้มีความสอดคล้องกันในแต่ละระดับตั้งแต่ระดับชาติ หน่วยงานที่ เป็นผู้รับผิดชอบ สถานศึกษา จนถึงท้องถิ่น

**๓. การรับผิดชอบร่วมกัน** การจัดการศึกษาหรือการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็น กระบวนการที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา จึงต้องให้มีการ แสดงความรับผิดชอบร่วมกันจากทุกส่วน การมีบทบาทหรือการทำงานร่วมกัน จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะ ทำให้การจัดการศึกษาสำเร็จลุล่วงเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

**๔. การพัฒนาอย่างยั่งยืน** เป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ทั้งนี้ โลกและ สภาพแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การจำกัดของทรัพยากรทำให้ต้องมีการวาง แผนการใช้ทรัพยากรล่วงหน้า เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลของการจัด การศึกษา ดังนั้น มาตรฐานการศึกษา จึงต้องคำนึงถึงการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อก่อ ให้เกิดการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดอย่างมีคุณค่า

## ๔. ประโยชน์ของมาตรฐานการศึกษา

การกำหนดมาตรฐานการศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษา มีประโยชน์ ต่อสถานศึกษาดังนี้ คือ

๑. ช่วยให้สถานศึกษา สามารถกำหนดเป้าหมายและแนวทางในการพัฒนาการจัดการ การศึกษาของสถานศึกษา

๒. ช่วยให้สถานศึกษา สามารถวางหลักการและแนวทาง ในการกำหนดนโยบาย แผนพัฒนาการจัดการศึกษา

๓. ช่วยให้สถานศึกษา ใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับ การตรวจสอบ การนิเทศ การ ติดตามและประเมินผล รวมทั้งการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

๔. ช่วยให้สถานศึกษา มีข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพ และ ความก้าวหน้าของการจัดการศึกษา

๕. เพื่อเป็นมาตรฐานการศึกษาสำหรับการประกันคุณภาพภายนอก และเป็นข้อมูล พื้นฐานสำหรับการพัฒนามาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาในระยะต่อไป

## ๕. ความเชื่อมโยงระหว่างอุดมการณ์ หลักการ และมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การศึกษา เป็นกระบวนการที่สำคัญ ที่ทำให้คนมีความรู้และมีคุณสมบัติต่าง ๆ ช่วยให้คน นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม ดังนั้น การที่จะดูคุณภาพการศึกษา จึงดูที่ คุณภาพของคน ซึ่งเป็นผลผลิตของการจัดการศึกษา แต่อย่างไรก็ตาม ในสถานการณ์ปัจจุบัน ที่ สถานศึกษาส่วนใหญ่มีความเหลื่อมล้ำและแตกต่างกันมาก ทั้งด้านงบประมาณ คุณภาพ บุคลากร หรือ แม้แต่ตัวป้อนคือ ผู้เรียน รวมทั้ง ปัจจัยเอื้ออื่น ๆ เช่น ความร่วมมือของคณะกรรมการสถานศึกษา การ สนับสนุนจากชุมชน หน่วยงานหรือองค์กร ที่อยู่ใกล้เคียงสถานศึกษา และการติดตามอย่างใกล้ชิดจาก หน่วยงานต้นสังกัด ย่อมมีผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการศึกษา นอกจากนี้ สถานศึกษาในปัจจุบันมี อิสระในการบริหารจัดการการศึกษาด้วยตนเอง มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาด้วยตนเอง จึงย่อม ส่งผลกระทบบถึงคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการบริหารจัดการที่แตกต่างกัน ดังนั้น ในพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ จึงได้กำหนดให้ หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา นำไปสู่การการ บริหารจัดการศึกษาให้มีมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

มาตรฐานการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด เป็นมาตรฐานขั้นพื้นฐาน ที่มีความ สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ ทั้งนี้ยังได้มีการกำหนดอุดมการณ์และหลักการเพื่อให้ สาธารณชน สังคมทุกภาคส่วนได้เข้าใจแนวความคิด รับรู้ และมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตลอดจน มีแนวทางตรวจสอบ การจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างมีระบบและมีคุณภาพ คือ

๑. หลักการพัฒนาผู้เรียนอย่างครบถ้วนสมบูรณ์

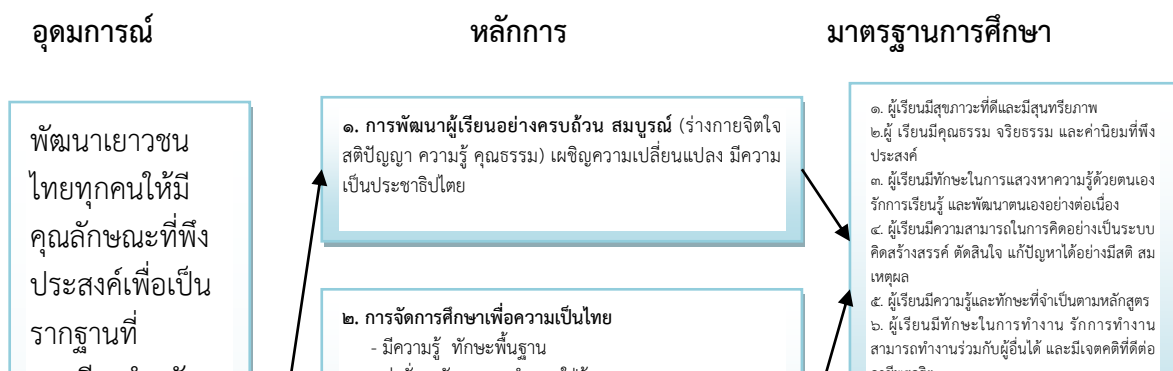
๒. หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นไทย

๓. หลักแห่งความเสมอภาค

๔. หลักการมีส่วนร่วม

๕. หลักแห่งความสอดคล้อง

ความเชื่อมโยงของอุดมการณ์ หลักการ และมาตรฐานการศึกษา สามารถนำเสนอได้ตาม แผนภาพที่ ๙ ดังนี้

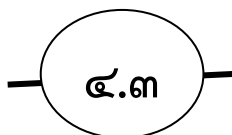




ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.๒๕๕๓

### แผนภาพที่ ๑๑ ความเชื่อมโยงของอุดมการณ์ หลักการและมาตรฐานการศึกษา

ความเชื่อมโยงของอุดมการณ์และหลักการ แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่าง  
หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นไทย หลักแห่งความเสมอภาค หลักการมีส่วนร่วม หลักแห่งความ  
สอดคล้องกับอุดมการณ์และมาตรฐานการศึกษา สถานศึกษา สามารถนำความเชื่อมโยงดังกล่าวไปใช้  
เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษา  
และมาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกได้



### กระบวนการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา

กระบวนการพัฒนาการศึกษาเข้าสู่คุณภาพ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตาม  
กฎหมายว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.๒๕๕๓ สถานศึกษา  
ต้องมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการจัดระบบและโครงสร้าง มีการวางแผน

และการดำเนินงานตามแผน รวมทั้ง มีการสร้างจิตสำนึกให้เห็นว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของทุกคนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา การดำเนินการดังกล่าว ให้สถานศึกษายึดหลักการของการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน กระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจะต้องดำเนินไปอย่างสอดคล้องกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งเท่ากับเป็นการจัดการระบบการทำงานให้มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับได้ของสังคม โดยที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ทั้งผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้เรียน ประชาชนในชุมชน และหน่วยงานต้นสังกัด มีความพึงพอใจ และมีผลการปฏิบัติงานสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดให้สถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน ตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน โดยกำหนดแนวดำเนินการ ดังนี้

๑. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
๒. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
๓. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ
๔. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
๕. จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
๖. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
๗. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
๘. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เป็นกระบวนการเพื่อจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาสามารถนำไปสู่การปฏิบัติให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศ และ อัตลักษณ์ของสถานศึกษา

## ๑. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

มาตรฐานการศึกษา เป็นข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษาที่จัดการศึกษาทุกแห่ง เพื่อนำไปใช้เป็นเป้าหมายหรือกรอบทิศทางในการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษาตนเอง ทั้งนี้ สถานศึกษาอาจเพิ่มเติมอัตลักษณ์ความโดดเด่นของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ขึ้นมาได้ เพื่อความสมบูรณ์ของมาตรฐาน และเพื่อใช้ในการประเมินตนเองของสถานศึกษาในแต่ละปีการศึกษาว่า สามารถบริหารการศึกษาในสถานศึกษาได้บรรลุเป้าหมายหรือไม่ ผู้เรียนมีคุณภาพตามที่ตั้งเป้าหมายหรือไม่ และนอกจากนี้ การกำหนดและประเมินตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ยังเป็นข้อมูลสำคัญที่หน่วยงานต้นสังกัด ยังสามารถนำไปเป็นเป้าหมายในการกำกับ ดูแล ตรวจสอบ และการประเมินคุณภาพในภาพรวม เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้น ในการที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุมาตรฐานการศึกษานั้น เป็นหน้าที่ของหน่วยงานทางการศึกษาระดับต่าง ๆ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องร่วมกันดำเนินการ คือ

### ระดับสำนักงาน กศน.

สำนักงาน กศน. เป็นหน่วยงานต้นสังกัดสูงสุด ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา มีหน้าที่ในการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อมาร่วมกำหนดทิศทางการดำเนินงานการศึกษาเพื่อไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

### ระดับสำนักงาน กศน. จังหวัด

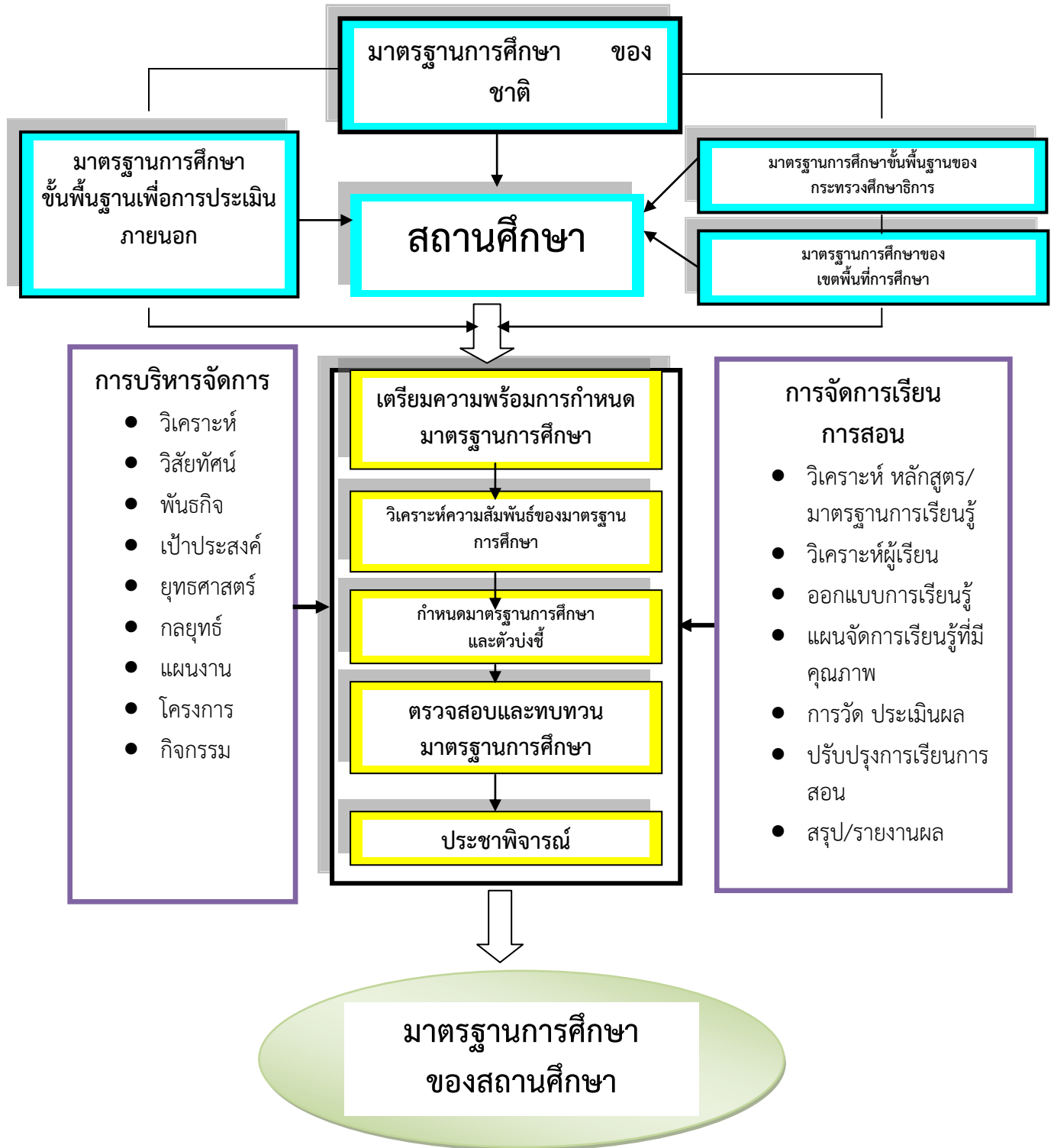
สำนักงาน กศน. จังหวัด มีบทบาทสำคัญในการนำมาตรฐานการศึกษา ที่กำหนดไว้ มาเป็นเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในภาพรวมระดับจังหวัด โดยอาจกำหนดตัวบ่งชี้ที่เน้นบริบทหรือเอกลักษณ์ท้องถิ่นเพิ่มเติมอีกก็ได้ ด้วยการดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาให้มีระบบการประกันภายในที่เข้มแข็ง นำผลการประเมินคุณภาพภายใน

และภายนอกมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนพัฒนา ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุก ๓ ปี โดยรายงานผลให้คณะกรรมการสำนักงาน กศน. จังหวัด ได้รับทราบ เพื่อร่วมกันผลักดันให้สถานศึกษาที่มีคุณภาพในระดับสูง มีความก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป และร่วมมือกับชุมชน องค์กรทางวิชาการให้การช่วยเหลือสถานศึกษาที่มีคุณภาพที่อยู่ในระดับที่ยังไม่น่าพอใจ ให้บรรลุตามมาตรฐานให้ได้ ตลอดจน รายงานผลการดำเนินงานให้สำนักงาน กศน. ได้ทราบ เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาต่อไป

### ระดับสถานศึกษา

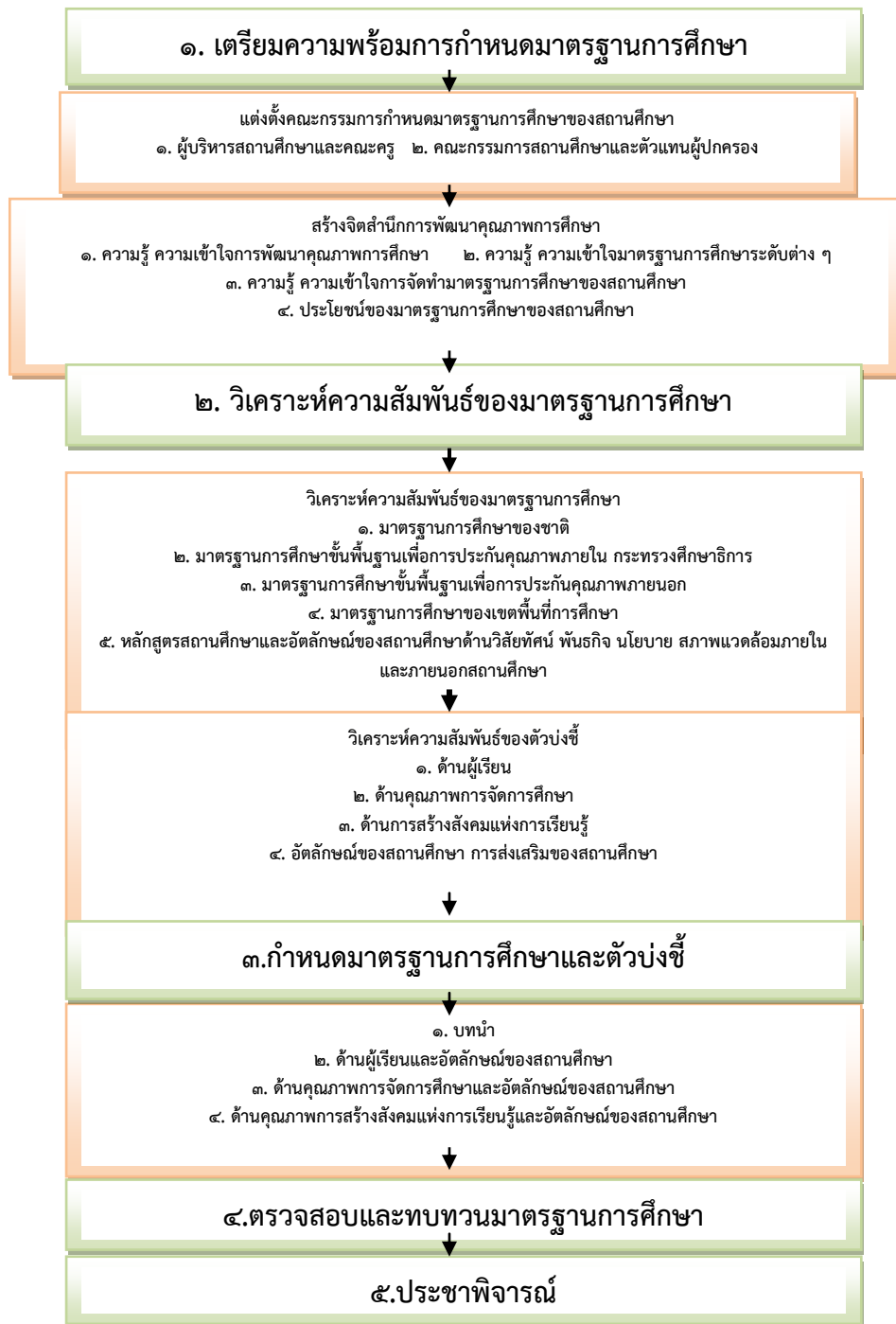
สถานศึกษา เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่มีความสำคัญที่สุด ที่นำเอามาตรฐานการศึกษา กศน. และอัตลักษณ์ของสถานศึกษาที่โดดเด่นในด้านต่าง ๆ มาเชื่อมโยงร่วมกัน แล้วกำหนดเป็นมาตรฐานของสถานศึกษา การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เป็นภารกิจสำคัญที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.๒๕๕๓ โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างมาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงศึกษาธิการ กำหนด มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประเมินภายนอก มาตรฐานการศึกษาของสำนักงาน กศน. ซึ่งสามารถนำมากำหนดเป็นแผนภาพการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและกระบวนการการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาได้ดังนี้

## แผนภาพการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา



**แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา**  
ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓

## กระบวนการการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา



## ๒. ขั้นตอนการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

กระบวนการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เป็นการระบุขั้นตอนหรือวิธีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนชุมชน ภาควิเคราะห์ สามารถดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

### ขั้นตอนที่ ๑ เตรียมความพร้อมการกำหนดมาตรฐานการศึกษา

๑. แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา  
ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนชุมชน ภาควิเคราะห์

**๒. สร้างจิตสำนึกการพัฒนาคุณภาพการศึกษา** ดำเนินการโดยจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กระทรวง ศึกษาธิการกำหนด มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานการประเมินภายนอก และแนวทางการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และประโยชน์ของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

#### **ขั้นตอนที่ ๒ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมาตรฐานการศึกษา**

**๑. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมาตรฐานการศึกษา** ประกอบด้วย มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายใน มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายนอก หลักสูตรสถานศึกษา และอัตลักษณ์ของสถานศึกษาด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบาย เป้าหมาย สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกสถานศึกษา การดำเนินการในขั้นนี้ คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ดำเนินการวิเคราะห์โดยพิจารณาคำสำคัญที่สอดคล้องกันในมาตรฐานการศึกษาและอัตลักษณ์ของสถานศึกษา เพื่อใช้ในการกำหนดโครงสร้างมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

**๒. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวบ่งชี้** ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียน ตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการศึกษาด้านคุณภาพการจัดการศึกษา ตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานด้านคุณภาพการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ อัตลักษณ์ของสถานศึกษา การวิเคราะห์ตัวบ่งชี้ มีความสำคัญในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเพราะ ตัวบ่งชี้ เป็นตัวชี้วัดผลการดำเนินงานในการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและนำไปสู่การควบคุม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

#### **ขั้นตอนที่ ๓ กำหนดมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้**

**๑. บทนำ** เป็นการกำหนดอัตลักษณ์ของสถานศึกษาตามปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์พันธกิจที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด จุดเด่น จุดด้อย อุปสรรคและโอกาสของสถานศึกษา

**๒. ด้านผู้เรียนและอัตลักษณ์** การกำหนดมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ของสถานศึกษาด้านผู้เรียนต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ อัตลักษณ์ของสถานศึกษา มาตรฐานและตัวบ่งชี้ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้หลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ศักยภาพของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น

**๓. ด้านคุณภาพการจัดการศึกษาและอัตลักษณ์** การกำหนดมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ของสถานศึกษาด้านคุณภาพการจัดการศึกษาต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ อัตลักษณ์ของสถานศึกษา มาตรฐานและตัวบ่งชี้ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ครอบคลุมกระบวนการบริหารจัดการ กระบวนการเรียนรู้ ศักยภาพของผู้เรียน

**๔. ด้านคุณภาพการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และอัตลักษณ์** การกำหนดมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ของสถานศึกษาด้านคุณภาพการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ต้อง



สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ อัตลักษณ์ของสถานศึกษา มาตรฐานและตัวบ่งชี้ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ครอบคลุมกระบวนการบริหารจัดการ อัตลักษณ์ของท้องถิ่น

#### ขั้นตอนที่ ๔ ตรวจสอบและทบทวนมาตรฐานการศึกษา

เป็นการตรวจสอบความสอดคล้องของมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ของสถานศึกษากับมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานและตัวบ่งชี้การศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด มาตรฐานและตัวบ่งชี้การศึกษาขั้นพื้นฐานการประเมินคุณภาพภายนอก มาตรฐานการเรียนรู้หลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

#### ขั้นตอนที่ ๕ ประชาพิจารณ์

เป็นการนำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเผยแพร่และรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เช่น ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะครู องค์กรเอกชน ด้วยวิธีการประชุมระดมความคิด สัมภาษณ์ความคิดเห็นโดยใช้แบบสอบถามหรือวิธีการอื่น ๆ ตามความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

## ตัวอย่างการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ สู่การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

### บทนำ

**บริบท** หมายถึง สภาพแวดล้อม ปัจจัย เงื่อนไขต่าง ๆ หรือสภาพทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาที่รายล้อมเหตุการณ์หนึ่ง/ประเด็นหนึ่งนั้น ๆ

**ปรัชญา** หมายถึง ศาสตร์ที่ศึกษาความรู้ความจริงของมนุษย์ โลก ธรรมชาติ เหตุการณ์และสิ่งต่างๆ โดยหลักการของเหตุผลในวิชา ตรรกวิทยา ปัญญา ความรู้ วิชาการ ซึ่งประกอบด้วย พระราชบัญญัติการศึกษา นโยบายของรัฐบาล และนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด ฯลฯ

**ปณิธาน** หมายถึง ความตั้งใจจริงที่จะบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งประกอบด้วย จุดมุ่งหมายอุดมการณ์ เป้าหมาย ความคาดหวังที่เรากำหนดและต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา ฯลฯ

**วิสัยทัศน์** หมายถึง การมองภาพความสำเร็จในอนาคต ซึ่งประกอบด้วย สิ่งที่ฝัน เกี่ยวกับเรื่องอนาคต เป็นเครื่องบอกทิศทางไปสู่จุดหมายที่ต้องการอย่างมีพลัง มีเป้าหมายเป็นไปได้ กระชับ ชัดเจน ทุกคนเข้าใจตรงกัน บอกทั้งเส้นทางและเป้าหมาย มองภาพความสำเร็จในอนาคต ความเป็นไปตามหลักวิชาการที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ฯลฯ

**พันธกิจ** หมายถึง ภารกิจหลัก เป้าหมายระยะยาว หรือทิศทางที่องค์กรมุ่งมั่นที่จะบรรลุในอนาคต ซึ่งประกอบด้วย ความตั้งใจความปรารถนา ความมุ่งมั่นของสถานศึกษา บ่งชี้เหตุผลการศึกษา ฯลฯ

**จุดเด่น จุดด้อย อุปสรรค และโอกาสของสถานศึกษา**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

### ตัวอย่างการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และตัวอย่างแนวทางปฏิบัติ

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	แนวทางการปฏิบัติ
มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน	มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน	มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน
มาตรฐานที่ ๑ ผู้เรียนมีสุขภาวะที่	มาตรฐานที่ ๑ ผู้เรียนมีสุขภาวะ	มาตรฐานที่ ๑ ผู้เรียนมีสุขภาวะ

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	แนวทางการปฏิบัติ
<b>ดีและมีสุนทรียภาพ</b> ๑.๑ มีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพและออกกำลังกาย สม่ำเสมอ ๑.๒ มีน้ำหนักร่างกาย ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน ๑.๓ ป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษและหลีกเลี่ยงตนเองจากสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย อุบัติเหตุ และปัญหาทางเพศ ๑.๔ เห็นคุณค่าในตนเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม ๑.๕ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและให้เกียรติผู้อื่น ๑.๖ สร้างผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ กีฬา/นันทนาการ	<b>ที่ดีและมีสุนทรียภาพ</b> ๑.๑ มีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพและออกกำลังกาย สม่ำเสมอ ๑.๒ มีน้ำหนักร่างกาย ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน ๑.๓ ป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษและหลีกเลี่ยงตนเองจากสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย อุบัติเหตุ และปัญหาทางเพศ ๑.๔ เห็นคุณค่าในตนเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม ๑.๕ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและให้เกียรติผู้อื่น ๑.๖ สร้างผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ กีฬา (ตัวบ่งชี้เพิ่มเติมตามอัตลักษณ์ของสถานศึกษา)	<b>ที่ดีและมีสุนทรียภาพ</b> <b>ตัวอย่างโครงการ/กิจกรรม ดังนี้</b> - กิจกรรมการตรวจสุขภาพ - กิจกรรมรณรงค์เรื่องการดูแลสุขภาพอนามัย - โครงการส่งเสริมสุขภาพ - โครงการป้องกันไข้เลือดออกและโรคติดต่อต่างๆ - โครงการแข่งขันกีฬา - โครงการกายบริหารประกอบดนตรี - โครงการ To Be Number One - กิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด - โครงการระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน - โครงการเยี่ยมบ้านผู้เรียน - โครงการลูกเสือ-ยุวกาชาด ฯลฯ
<b>มาตรฐานที่ ๒ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์</b> ๒.๑ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร ๒.๒ เอื้ออาทรผู้อื่นและกตัญญู กตเวทิต์ต่อผู้มีพระคุณ ๒.๓ ยอมรับความคิดและวัฒนธรรมที่แตกต่าง ๒.๔ ตระหนัก รู้คุณค่า ร่วมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม	<b>มาตรฐานที่ ๒ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์</b> ๒.๑ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร ๒.๒ เอื้ออาทรผู้อื่นและกตัญญู กตเวทิต์ต่อผู้มีพระคุณ ๒.๓ ยอมรับความคิดและวัฒนธรรมที่แตกต่าง ๒.๔ ตระหนัก รู้คุณค่า ร่วมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม (ตัวบ่งชี้เพิ่มเติมตามอัตลักษณ์ของสถานศึกษา)	<b>มาตรฐานที่ ๒ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์</b> ตัวอย่างโครงการ/กิจกรรม ดังนี้ - โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม - โครงการค่ายธรรมะ - กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา - โครงการเยี่ยมบ้านผู้เรียน - การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตนได้ตามหลักธรรมของศาสนา - โครงการส่งเสริมความซื่อสัตย์ - โครงการกีฬา - โครงการลูกเสือ-ยุวกาชาด

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	แนวทางการปฏิบัติ
		- กิจกรรมช่วยเหลือชุมชน ฯลฯ
<p>มาตรฐานที่ ๓ ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง</p> <p>๓.๑ มีนิสัยรักการอ่านและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่างๆ รอบตัว</p> <p>๓.๒ มีทักษะในการอ่าน ฟัง ดู พูด เขียน และตั้งคำถามเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม</p> <p>๓.๓ เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อการเรียนรู้ระหว่างกัน</p> <p>๓.๔ ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ และนำเสนอผลงาน</p>	<p>มาตรฐานที่ ๓ ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง</p> <p>๓.๑ มีนิสัยรักการอ่านและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่างๆ รอบตัว</p> <p>๓.๒ มีทักษะในการอ่าน ฟัง ดู พูด เขียน และตั้งคำถามเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม</p> <p>๓.๓ เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อการเรียนรู้ระหว่างกัน</p> <p>๓.๔ ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ และนำเสนอผลงาน</p> <p>(ตัวบ่งชี้เพิ่มเติมตามอัตลักษณ์ของสถานศึกษา)</p>	<p>มาตรฐานที่ ๓ ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง</p> <p>ตัวอย่างโครงการ/กิจกรรม ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- โครงการสำรวจและศึกษาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น</li> <li>- การจัดกิจกรรมส่งเสริมการค้นคว้า</li> <li>- กิจกรรมส่งเสริมการใช้ห้องสมุด</li> <li>- โครงการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน</li> <li>- โครงการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง</li> </ul> <p>ฯลฯ</p>
<p>มาตรฐานที่ ๔ ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล</p> <p>๔.๑ สรุปความคิดจากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู และสื่อสารโดยการพูดหรือเขียนตามความคิดของตนเอง</p> <p>๔.๒ นำเสนอวิคิด วิธีแก้ปัญหาด้วยภาษาหรือวิธีการของตนเอง</p> <p>๔.๓ กำหนดเป้าหมาย คาดการณ์ ตัดสินใจแก้ปัญหาโดยมีเหตุผลประกอบ</p> <p>๔.๔ มีความคิดริเริ่ม และสร้างสรรค์ผลงานด้วยความ</p>	<p>มาตรฐานที่ ๔ ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล</p> <p>๔.๑ สรุปความคิดจากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู และสื่อสารโดยการพูดหรือเขียนตามความคิดของตนเอง</p> <p>๔.๒ นำเสนอวิคิด วิธีแก้ปัญหาด้วยภาษาหรือวิธีการของตนเอง</p> <p>๔.๓ กำหนดเป้าหมาย คาดการณ์ ตัดสินใจแก้ปัญหาโดยมีเหตุผลประกอบ</p> <p>๔.๔ มีความคิดริเริ่ม และสร้างสรรค์</p>	<p>มาตรฐานที่ ๔ ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล</p> <p>ตัวอย่างโครงการ/กิจกรรม ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด</li> <li>- กิจกรรมการเรียนรู้โดยโครงงาน</li> <li>- กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน</li> <li>- กิจกรรมวิเคราะห์ข่าว เหตุการณ์ สถานการณ์ต่าง ๆ</li> </ul> <p>ฯลฯ</p>

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	แนวทางการปฏิบัติ
ภาคภูมิใจ	ผลงานด้วยความภาคภูมิใจ  (ตัวบ่งชี้เพิ่มเติมตามอัตลักษณ์ของสถานศึกษา)	
<b>มาตรฐานที่ ๕ ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร</b>  ๕.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละกลุ่มสาระเป็นไปตามเกณฑ์ ๕.๒ ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรเป็นไปตามเกณฑ์ ๕.๓ ผลการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนเป็นไปตามเกณฑ์ ๕.๔ ผลการทดสอบระดับชาติเป็นไปตามเกณฑ์	<b>มาตรฐานที่ ๕ ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร</b>  ๕.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละกลุ่มสาระเป็นไปตามเกณฑ์ ๕.๒ ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรเป็นไปตามเกณฑ์ ๕.๓ ผลการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนเป็นไปตามเกณฑ์ ๕.๔ ผลการทดสอบระดับชาติเป็นไปตามเกณฑ์  (ตัวบ่งชี้เพิ่มเติมตามอัตลักษณ์ของสถานศึกษา)	<b>มาตรฐานที่ ๕ ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ตัวอย่างโครงการ/กิจกรรม ดังนี้</b>  - โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ - โครงการสนับสนุนส่งเสริมการนำเสนอผลงานของผู้เรียนในรูปแบบ ต่าง ๆ - โครงการแข่งขันทักษะตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ - โครงการวัดและประเมินผล - โครงการซ่อมเสริม - โครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน - โครงการพัฒนาหลักสูตร ฯลฯ
<b>มาตรฐานที่ ๖ ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต</b> ๖.๑ วางแผนการทำงานและดำเนินการจนสำเร็จ ๖.๒ ทำงานอย่างมีความสุข มุ่งมั่นพัฒนางาน และภูมิใจในผลงานของตนเอง ๖.๓ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ๖.๔ มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริตและหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองสนใจ	<b>มาตรฐานที่ ๖ ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต</b> ๖.๑ วางแผนการทำงานและดำเนินการจนสำเร็จ ๖.๒ ทำงานอย่างมีความสุข มุ่งมั่นพัฒนางาน และภูมิใจในผลงานของตนเอง ๖.๓ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ๖.๔ มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริตและหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองสนใจ  (ตัวบ่งชี้เพิ่มเติมตามอัตลักษณ์)	<b>มาตรฐานที่ ๖ ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ตัวอย่างโครงการ/กิจกรรม ดังนี้</b>  - โครงการกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาอาชีพการสอน - โครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งผลิตภัณฑ์ - โครงการสหกรณ์โรงเรียน - โครงการฝึกอาชีพพระยาสัน ( ฯลฯ

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	มาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา	แนวทางการปฏิบัติ
	ของสถานศึกษา)	
<p><b>มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา</b></p> <p><b>มาตรฐานที่ ๗ ครูปฏิบัติงานตาม บทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล</b></p> <p>๗.๑ ครูมีการกำหนดเป้าหมาย คุณภาพผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ สมรรถนะ และ คุณลักษณะที่พึงประสงค์</p> <p>๗.๒ ครูมีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็น รายบุคคล และใช้ข้อมูลในการวางแผน การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนา ศักยภาพของผู้เรียน</p> <p>๗.๓ ครูออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่ ตอบสนองความแตกต่างระหว่าง บุคคลและพัฒนาการทางสติปัญญา</p> <p>๗.๔ ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ เหมาะสมผนวกกับการนำบริบทและ ภูมิปัญญาของท้องถิ่นมาบูรณาการ ในการจัดการเรียนรู้</p> <p>๗.๕ ครูมีการวัดและประเมินผลที่ มุ่งเน้นการพัฒนาการเรียนรู้ของ ผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย</p> <p>๗.๖ ครูให้คำแนะนำ คำปรึกษา และแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้เรียนทั้งด้าน การเรียนรู้และคุณภาพชีวิตด้วยความ เสมอภาค</p> <p>๗.๗ ครูมีการศึกษาวิจัยและ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ในวิชาที่ตน รับผิดชอบและใช้ผลในการปรับการ สอน</p> <p>๗.๘ ครูประพฤติปฏิบัติตนเป็น แบบอย่างที่ดีและเป็นสมาชิกที่ดีของ สถานศึกษา</p>	<p><b>มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา</b></p> <p><b>มาตรฐานที่ ๗ ครูปฏิบัติงานตาม บทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล</b></p> <p>๗.๑ ครูมีการกำหนดเป้าหมาย คุณภาพผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ สมรรถนะ และ คุณลักษณะที่พึงประสงค์</p> <p>๗.๒ ครูมีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็น รายบุคคล และใช้ข้อมูลในการวางแผน การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนา ศักยภาพของผู้เรียน</p> <p>๗.๓ ครูออกแบบและจัดการเรียนรู้ ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่าง บุคคลและพัฒนาการทางสติปัญญา</p> <p>๗.๔ ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ เหมาะสมผนวกกับการนำบริบทและ ภูมิปัญญาของท้องถิ่นมาบูรณาการ ในการจัดการเรียนรู้</p> <p>๗.๕ ครูมีการวัดและประเมินผลที่ มุ่งเน้นการพัฒนาการเรียนรู้ของ ผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย</p> <p>๗.๖ ครูให้คำแนะนำ คำปรึกษาและ แก้ไขปัญหาให้แก่ผู้เรียนทั้งด้านการ เรียนรู้และคุณภาพชีวิตด้วยความ เสมอภาค</p> <p>๗.๗ ครูมีการศึกษา วิจัยและ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ในวิชาที่ตน รับผิดชอบ และใช้ผลในการปรับการ สอน</p> <p>๗.๘ ครูประพฤติปฏิบัติตนเป็น แบบอย่างที่ดีและเป็นสมาชิกที่ดี ของสถานศึกษา</p>	<p><b>มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา</b></p> <p><b>มาตรฐานที่ ๗ ครูปฏิบัติงาน ตามบทบาทหน้าที่อย่างมี ประสิทธิภาพและเกิด ประสิทธิผล</b></p> <p><b>ตัวอย่างโครงการ/กิจกรรม ดังนี้</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- งานวิจัยหรือรายงานพัฒนา คุณภาพนักเรียน</li> <li>- นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ตามกลุ่ม สาระอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด</li> <li>- มีโครงการพัฒนาครูอย่าง สม่ำเสมอ</li> <li>- ครูมีการวิจัยในชั้นเรียน อย่างน้อย ๑ เรื่อง / คน / ปี</li> <li>- มีหลักฐานการวิเคราะห์ผู้เรียน เป็นรายบุคคลและมีแผนที่ สนองตอบต่อความแตกต่าง ระหว่างบุคคล</li> <li>- ครูสามารถใช้เทคโนโลยีในการ จัดการเรียนการสอน</li> <li>- ครูมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่บ่ง บอกถึงการจัดการเรียนรู้เพื่อ พัฒนาทักษะการคิด</li> <li>- ครูสร้างและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม</li> <li>- ครูมีหลักฐานการวัดและ ประเมินผู้เรียน</li> <li>- ครูมีบันทึกหลังสอน</li> </ul> <p>ฯลฯ</p>

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	แนวทางการปฏิบัติ
๗.๙ ครูจัดการเรียนการสอนตามวิชาที่ได้รับมอบหมายเต็มเวลา เต็มความสามารถ	๗.๙ ครูจัดการเรียนการสอนตามวิชาที่ได้รับมอบหมายเต็มเวลา เต็มความสามารถ  (ตัวบ่งชี้เพิ่มเติมตามอัตลักษณ์ของสถานศึกษา)	
<p><b>มาตรฐานที่ ๘ ผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล</b></p> <p>๘.๑ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำและความคิดริเริ่มที่เน้นการพัฒนาผู้เรียน</p> <p>๘.๒ ผู้บริหารใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมและใช้ข้อมูลผลการประเมินหรือผลการวิจัยเป็นฐานคิดทั้งด้านวิชาการและการจัดการ</p> <p>๘.๓ ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ</p> <p>๘.๔ ผู้บริหารส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้พร้อมรับการกระจายอำนาจ๘.๕ ผู้เรียน และชุมชนพึงพอใจต่อผลการบริหารการจัดการศึกษา</p> <p>๘.๖ ผู้บริหารให้คำแนะนำคำปรึกษาทางวิชาการและเอาใจใส่การจัดการศึกษาเต็มศักยภาพและเต็มเวลา</p>	<p><b>มาตรฐานที่ ๘ ผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล</b></p> <p>๘.๑ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำและความคิดริเริ่มที่เน้นการพัฒนาผู้เรียน</p> <p>๘.๒ ผู้บริหารใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมและใช้ข้อมูลผลการประเมินหรือผลการวิจัยเป็นฐานคิดทั้งด้านวิชาการและการจัดการ</p> <p>๘.๓ ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ</p> <p>๘.๔ ผู้บริหารส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้พร้อมรับการกระจายอำนาจ๘.๕ ผู้เรียน และชุมชนพึงพอใจต่อผลการบริหารการจัดการศึกษา</p> <p>๘.๖ ผู้บริหารให้คำแนะนำคำปรึกษาทางวิชาการและเอาใจใส่การจัดการศึกษาเต็มศักยภาพและเต็มเวลา</p> <p>(ตัวบ่งชี้เพิ่มเติมตามอัตลักษณ์ของสถานศึกษา)</p>	<p><b>มาตรฐานที่ ๘ ผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล</b></p> <p><b>ตัวอย่างโครงการ/กิจกรรม ดังนี้</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- โครงการศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการจัดการศึกษา</li> <li>- โครงการอบรมพัฒนาศักยภาพผู้บริหาร</li> <li>- โครงการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา</li> <li>- งานวิจัยหรือรายงานพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา</li> <li>- การประชุมปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา</li> <li>- การประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา</li> <li>- คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการฯ</li> <li>- การกำหนดการประชุมของคณะกรรมการสถานศึกษา ฯลฯ</li> </ul>



มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	แนวทางการปฏิบัติ
<p>มาตรฐานที่ ๙ คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชนปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล</p> <p>๙.๑ คณะกรรมการสถานศึกษารู้และปฏิบัติหน้าที่ตามที่ระเบียบกำหนด</p> <p>๙.๒ คณะกรรมการสถานศึกษากำกับติดตาม ดูแลและขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย</p> <p>๙.๓ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา</p>	<p>มาตรฐานที่ ๙ คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชนปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล</p> <p>๙.๑ คณะกรรมการสถานศึกษารู้และปฏิบัติหน้าที่ตามที่ระเบียบกำหนด</p> <p>๙.๒ คณะกรรมการสถานศึกษากำกับติดตาม ดูแลและขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย</p> <p>๙.๓ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา</p> <p>(ตัวบ่งชี้เพิ่มเติมตามอัตลักษณ์ของสถานศึกษา)</p>	<p>มาตรฐานที่ ๙ คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชนปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล</p> <p>ตัวอย่างโครงการ/กิจกรรม ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- การประชุมปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา</li> <li>- การประชุมคณะกรรมการการศึกษา</li> <li>- การประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา</li> <li>- คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการฯ</li> <li>- การกำหนดการประชุมของคณะกรรมการสถานศึกษา</li> </ul> <p>ฯลฯ</p>
<p>มาตรฐานที่ ๑๐ สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน</p> <p>๑๐.๑ หลักสูตรสถานศึกษาเหมาะสมและสอดคล้องกับท้องถิ่น</p> <p>๑๐.๒ จัดรายวิชาเพิ่มเติมที่หลากหลายให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัด ความสามารถและความสนใจ</p> <p>๑๐.๓ จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ส่งเสริมและตอบสนองความต้องการ ความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน</p> <p>๑๐.๔ สนับสนุนให้ครูจัด</p>	<p>มาตรฐานที่ ๑๐ สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน</p> <p>๑๐.๑ หลักสูตรสถานศึกษาเหมาะสมและสอดคล้องกับท้องถิ่น</p> <p>๑๐.๒ จัดรายวิชาเพิ่มเติมที่หลากหลายให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัด ความสามารถและความสนใจ</p> <p>๑๐.๓ จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ส่งเสริมและตอบสนองความต้องการ ความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน</p> <p>๑๐.๔ สนับสนุนให้ครูจัด</p>	<p>มาตรฐานที่ ๑๐ สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน</p> <p>ตัวอย่างโครงการ/กิจกรรม ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารวิชาการและหลักสูตร</li> <li>- คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา</li> <li>- ประกาศการใช้หลักสูตรสถานศึกษา</li> <li>- หลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสมกับท้องถิ่นและอัตลักษณ์ของท้องถิ่น</li> <li>- หลักสูตรกลุ่มสาระ ฯ</li> <li>- รายงานการวิจัย</li> </ul>

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	แนวทางการปฏิบัติ
<p>กระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงจนสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง</p> <p>๑๐.๕ นิเทศภายใน กำกับ ติดตาม ตรวจสอบและนำผลไปปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>๑๐.๖ จัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพและครอบคลุมถึงผู้เรียนทุกคน</p>	<p>กระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงจนสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง</p> <p>๑๐.๕ นิเทศภายใน กำกับ ติดตาม ตรวจสอบและนำผลไปปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>๑๐.๖ จัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพและครอบคลุมถึงผู้เรียนทุกคน</p> <p>(ตัวบ่งชี้เพิ่มเติมตามอัตลักษณ์ของสถานศึกษา)</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- รายงานประเมินผลโครงการ</li> <li>- สนับสนุนให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิด</li> <li>- กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด</li> <li>- กิจกรรมการสอนแบบโครงงาน</li> <li>- กิจกรรมการสอนที่เน้นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์</li> <li>- กิจกรรมการสอนที่เน้นกระบวนการทำงาน</li> <li>- กิจกรรมวิเคราะห์ข่าว สถานการณ์ต่าง ๆ</li> <li>- กิจกรรมการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการ</li> <li>- กิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน</li> <li>- กิจกรรมการสอนโดยใช้ประสบการณ์จริง</li> <li>- กิจกรรมการสอนโดยใช้กรณีศึกษา</li> <li>- กิจกรรมการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่ม</li> <li>- กิจกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่แบบสร้างองค์ความรู้</li> <li>- กิจกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการวิจัย</li> <li>- แผนปฏิบัติการ/ โครงการที่ส่งเสริมให้ครูพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้</li> <li>- โครงการนิเทศการสอนและติดตามตรวจสอบการนำผลไปปรับปรุงการสอน</li> <li>- การจัดทำแผนนิเทศ</li> <li>- การประชุมชี้แจงและดำเนินการนิเทศ</li> <li>- การปฏิบัติงานตามแผนนิเทศ</li> </ul>

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	แนวทางการปฏิบัติ
		<ul style="list-style-type: none"> <li>- การจัดทำเอกสารทบทวนปรับปรุงการดำเนินงาน</li> <li>- การจัดทำรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา</li> <li>ฯลฯ</li> </ul>
<p><b>มาตรฐานที่ ๑๑ สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ</b></p> <p>๑๑.๑ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อาคารเรียนมั่นคง สะอาดและปลอดภัย มีสิ่งอำนวยความสะดวกพอเพียง อยู่ในสภาพใช้การได้ดี สภาพแวดล้อมร่มรื่นและมีแหล่งเรียนรู้สำหรับผู้เรียน๑๑.๒ จัดโครงการกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน</p> <p>๑๑.๓ จัดห้องสมุดที่ให้บริการสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองและหรือเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม</p>	<p><b>มาตรฐานที่ ๑๑ สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ</b></p> <p>๑๑.๑ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อาคารเรียนมั่นคง สะอาดและปลอดภัยมีสิ่งอำนวยความสะดวกพอเพียง อยู่ในสภาพใช้การได้ดี สภาพแวดล้อมร่มรื่นและมีแหล่งเรียนรู้สำหรับผู้เรียน</p> <p>๑๑.๒ จัดโครงการกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน๑๑.๓ จัดห้องสมุดที่ให้บริการสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองและหรือเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม</p> <p>(ตัวบ่งชี้เพิ่มเติมตามอัตลักษณ์ของสถานศึกษา)</p>	<p><b>มาตรฐานที่ ๑๑ สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ</b></p> <p><b>ตัวอย่างโครงการ/กิจกรรม ดังนี้</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- โครงการซ่อมแซมอาคารสถานที่</li> <li>- โครงการส่งเสริมสุขภาพ</li> <li>- โครงการความรู้เพื่อความปลอดภัย</li> <li>- โครงการแข่งขันกีฬา</li> <li>- โครงการรณรงค์ป้องกันโรคติดต่อ</li> <li>- โครงการห้องสมุด ๓ D</li> <li>- โครงการให้บริการสืบค้นข้อมูลทาง Internet</li> <li>- โครงการปรับสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์ภายในสถานศึกษา</li> <li>ฯลฯ</li> </ul>
<p><b>มาตรฐานที่ ๑๒ สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง</b></p> <p>๑๒.๑ กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา</p> <p>๑๒.๒ จัดทำและดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพ</p>	<p><b>มาตรฐานที่ ๑๒ สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง</b></p> <p>๑๒.๑ กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา</p> <p>๑๒.๒ จัดทำและดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนา</p>	<p><b>มาตรฐานที่ ๑๒ สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง</b></p> <p><b>ตัวอย่างโครงการ/กิจกรรม ดังนี้</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำมาตรฐานสถานศึกษา</li> <li>- มีบันทึกการประชุมของคณะกรรมการ</li> </ul>

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	แนวทางการปฏิบัติ
<p>ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา</p> <p>๑๒.๓ จัดระบบข้อมูลสารสนเทศและใช้สารสนเทศในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา</p> <p>๑๒.๔ ติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา</p> <p>๑๒.๕ นำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปใช้วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง</p> <p>๑๒.๖ จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน</p>	<p>คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา</p> <p>๑๒.๓ จัดระบบข้อมูลสารสนเทศและใช้สารสนเทศในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา๑๒.๔ ติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา</p> <p>๑๒.๕ นำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปใช้วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง</p> <p>๑๒.๖ จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน</p> <p>(ตัวบ่งชี้เพิ่มเติมตามอัตลักษณ์ของสถานศึกษา)</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา</li> <li>- มีแผนพัฒนาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานสถานศึกษา</li> <li>- มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาระบบบริหารและสารสนเทศ</li> <li>- การจัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา</li> <li>- การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ</li> <li>- โครงการใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูล</li> <li>- มีโครงสร้างระบบการบริหาร</li> <li>- มีคำสั่งมอบหมายงาน</li> <li>- มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา</li> <li>- การประชุมเพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพ</li> <li>- มีการกำหนดแนวการประเมินคุณภาพภายใน</li> <li>- มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงาน</li> <li>- มีรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีและนำเสนอรายงานต่อต้นสังกัดและชุมชน</li> <li>- มีการนำผลการประเมินคุณภาพภายในของต้นสังกัดมาปรับปรุงและพัฒนา</li> </ul> <p>ฯลฯ</p>
<p>มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้</p> <p>มาตรฐานที่ ๑๓ สถานศึกษามี</p>	<p>มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้</p> <p>มาตรฐานที่ ๑๓ สถานศึกษามี</p>	<p>มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้</p> <p>มาตรฐานที่ ๑๓ สถานศึกษามี</p>

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	แนวทางการปฏิบัติ
<p>การสร้าง ส่งเสริมสนับสนุน ให้สถานศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้</p> <p>๑๓.๑ มีการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาและใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และบุคลากรของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>๑๓.๒ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรภายในสถานศึกษาระหว่างสถานศึกษา กับชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>การสร้าง ส่งเสริมสนับสนุน ให้สถานศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้</p> <p>๑๓.๑ มีการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา และใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและบุคลากรของสถานศึกษารวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>๑๓.๒ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรภายในสถานศึกษาระหว่างสถานศึกษา กับชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง</p> <p>(ตัวบ่งชี้เพิ่มเติมตามอัตลักษณ์ของสถานศึกษา)</p>	<p>การสร้าง ส่งเสริมสนับสนุน ให้สถานศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้</p> <p>ตัวอย่างโครงการ/กิจกรรม ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- โครงการกิจกรรมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษา และ ชุมชน</li> <li>- โครงการ/กิจกรรมที่สนับสนุน ยกย่องเชิดชูผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนและผู้มีผลงานดีเด่น</li> <li>- โครงการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ของชุมชน</li> <li>- โครงการฝึกอาชีพระยะสั้นของชุมชน</li> </ul> <p>ฯลฯ</p>
<p>มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา</p> <p>มาตรฐานที่ ๑๔ การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ ปรัชญาและจุดเน้นที่กำหนด</p> <p>๑๔.๑ จัดโครงการ กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมายวิสัยทัศน์ ปรัชญา และจุดเน้นของสถานศึกษา</p> <p>๑๔.๒ ผลการดำเนินงานส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมายวิสัยทัศน์ ปรัชญาและจุดเน้นของสถานศึกษา</p>	<p>มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา</p> <p>มาตรฐานที่ ๑๔ การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ ปรัชญาและจุดเน้นที่กำหนด</p> <p>๑๔.๑ จัดโครงการ กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุ ตามเป้าหมายวิสัยทัศน์ ปรัชญาและจุดเน้นของสถานศึกษา</p> <p>๑๔.๒ ผลการดำเนินงานส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมายวิสัยทัศน์ ปรัชญาและจุดเน้นของสถานศึกษา</p> <p>(ตัวบ่งชี้เพิ่มเติมตามอัตลักษณ์)</p>	<p>มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา</p> <p>มาตรฐานที่ ๑๔ การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ ปรัชญาและจุดเน้นที่กำหนดขึ้น</p> <p>ตัวอย่างโครงการ/กิจกรรม ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- หลักสูตรการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น</li> <li>- การจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย</li> <li>- โครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน</li> <li>- ระบบข้อมูลสารสนเทศ</li> <li>- โครงการกิจกรรมแนะแนว</li> <li>- โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมและ</li> </ul>

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	แนวทางการปฏิบัติ
	ของสถานศึกษา)	<p>ตอบสนองความสามารถทางวิชาการและความคิดสร้างสรรค์</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมและตอบสนองความสามารถพิเศษและความถนัดของผู้เรียน</li> <li>- การจัดการแข่งขันศิลปะ ดนตรี กีฬา</li> <li>- โครงการนิเทศภายใน</li> <li>- การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยภูมิปัญญาท้องถิ่น</li> <li>- การศึกษาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน</li> <li>- โครงการติดตามและประเมินผลและพัฒนานำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้</li> <li>- การสำรวจและสร้างแหล่งเรียนรู้</li> <li>- การพัฒนาสื่อ</li> <li>- การส่งเสริมค่านิยมที่พึงาม</li> <li>- โครงการ/กิจกรรม TO BE NUMBER ONE</li> <li>- โครงการ/กิจกรรมประกวดมารยาทไทย</li> <li>- กิจกรรมสำคัญทางประเพณี</li> <li>- การแต่งกายพื้นบ้าน</li> <li>- โครงการ/กิจกรรมครูภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปะ วัฒนธรรม</li> <li>- โครงการเยี่ยมชมแหล่งเรียนรู้ด้านศิลปะ วัฒนธรรม</li> <li>- กิจกรรมการวิเคราะห์ข่าวประจำวันที่เกี่ยวข้องกับความรักชาติและค่านิยม</li> <li>- โครงการประชาธิปไตยในสถานศึกษา</li> <li>- โครงการลูกเสือ-ยุวกาชาด</li> <li>- โครงการอบรมกฎหมายน่ารู้</li> </ul>

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	แนวทางการปฏิบัติ
		- โครงการเยี่ยมบ้านผู้เรียน ฯลฯ
<p>มาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม</p> <p>มาตรฐานที่ ๑๕ การจัดกิจกรรมตามนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาให้ยกระดับคุณภาพสูงขึ้น</p> <p>๑๕.๑ จัดโครงการ กิจกรรมพิเศษเพื่อตอบสนองนโยบาย จุดเน้นตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา</p> <p>๑๕.๒ ผลการดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมาย</p>	<p>มาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม</p> <p>มาตรฐานที่ ๑๕ การจัดกิจกรรมตามนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาให้ยกระดับคุณภาพสูงขึ้น</p> <p>๑๕.๑ จัดโครงการ กิจกรรมพิเศษเพื่อตอบสนองนโยบาย จุดเน้นตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา</p> <p>๑๕.๒ ผลการดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมาย</p> <p>(ตัวบ่งชี้เพิ่มเติมตามอัตลักษณ์ของสถานศึกษา)</p>	<p>มาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม</p> <p>มาตรฐานที่ ๑๕ การจัดกิจกรรมตามนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาให้ยกระดับคุณภาพสูงขึ้น</p> <p>ตัวอย่างโครงการ/กิจกรรม ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- โครงการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ</li> <li>- โครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม</li> <li>- โครงการพัฒนาทักษะชีวิต</li> </ul> <p>ฯลฯ</p>

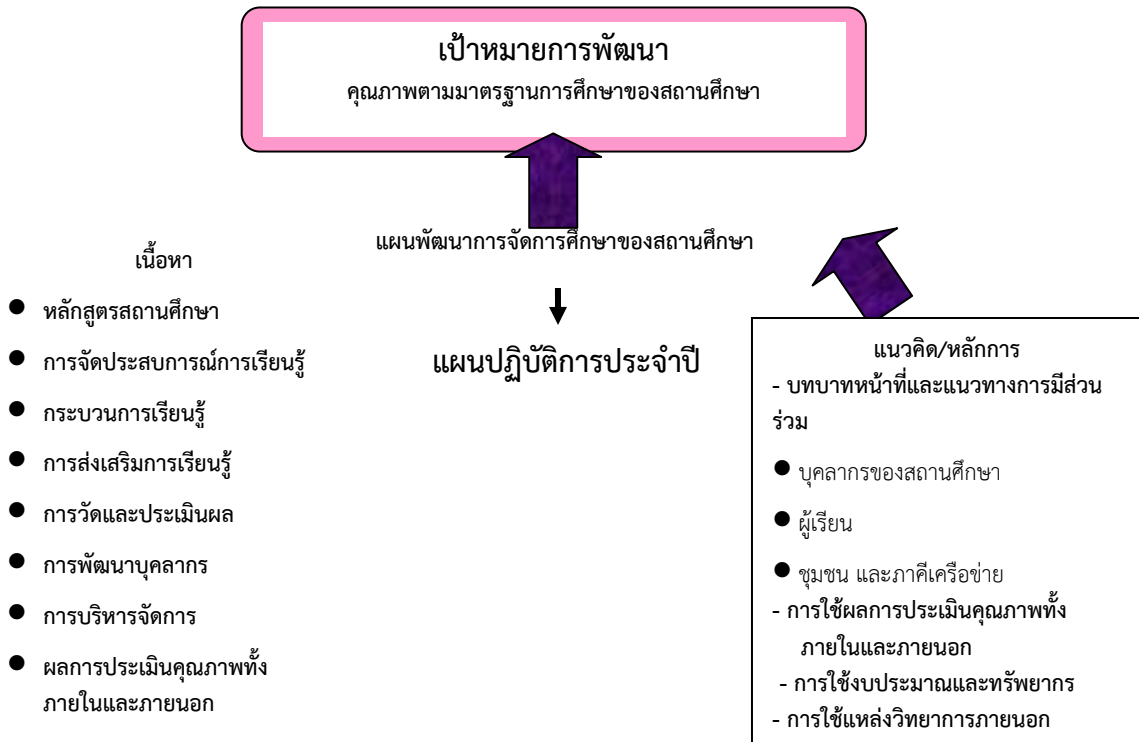
## ตอนที่ ๕

### แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

#### ๕.๑

#### บทนำ

กฎกระทรวงว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ ที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๔ (๒) ให้สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งหมายคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยการกำหนดเป้าหมาย หลักการ เนื้อหา กระบวนการจัดทำ และบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้อง สรุปลงได้ดังแผนภาพที่ ๑๒



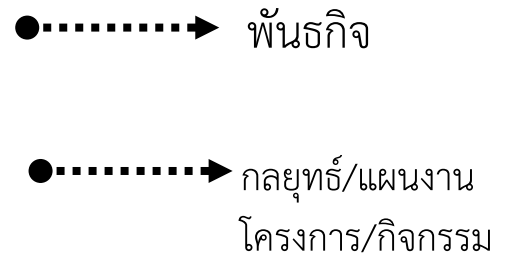
แผนภาพที่ ๑ กรอบแนวคิดการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

จากแผนภาพดังกล่าว จะเห็นได้ว่าแผนพัฒนาการจัดการศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ทั้งนี้ เนื่องจากแผนพัฒนาการจัดการศึกษา จะเป็นเครื่องมือในการสื่อสารให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้เรียน กรรมการสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ได้รับรู้และเข้าใจในการบริหารและจัดการคุณภาพ การศึกษาที่ได้มีการแสดงถึงเป้าหมายความสำเร็จ ทิศทางการดำเนินงานที่ชัดเจน มีแนวทางปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่ทิศทางที่ต้องการโดยการขับเคลื่อนที่ยึดสถานศึกษาเป็นฐาน ด้วยความร่วมมือและความ รับผิดชอบของบุคลากรภายในสถานศึกษาตลอดการกำกับดูแล ส่งเสริม สนับสนุนจากหน่วยงานต้น สังกัด

ดังนั้น การนำเสนอกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในที่นี้ จึง ขอนำเสนอรายละเอียดขั้นตอนที่นำไปสู่การตอบคำถามดังแผนภาพที่ ๑๓







แผนภาพที่ ๑๓ คำถามเพื่อนำไปสู่กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา  
ของสถานศึกษา

## ๕.๒ แนวคิด หลักการ และความสำคัญ

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา ที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ เน้นให้มีการปฏิบัติ อย่างเป็นระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยให้หน่วยปฏิบัติ คือ สถานศึกษา มีการวางแผนพัฒนา ที่ยึดสภาพปัญหา ความต้องการ ให้มีความสำคัญกับการใช้ข้อมูลสารสนเทศเป็นปัจจัยหลัก สำหรับการ วางแผนร่วมกันระหว่างบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้อง สถานศึกษาต้องมึ การระดมสมองในการวิเคราะห์สภาพภายในและภายนอก เพื่อให้ได้ข้อสรุปในแนวทางของการพัฒนา การจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่ตอบสนองความต้องการของบุคลากรภายในสถานศึกษาที่เป็นผู้ให้ บริการและสอดคล้องกับความปรารถนาของผู้เกี่ยวข้องกับการรับบริการทางการศึกษา

ทั้งนี้ สถานศึกษาจะต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่ประกอบด้วย บุคลากรผู้มีส่วน เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสถานศึกษา ได้แก่ ผู้แทนของครูผู้สอน ผู้แทนของกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนของผู้เรียน ผู้แทนขององค์กร หน่วยงาน และสถาบันต่าง ๆ ในชุมชน ให้เข้ามามีส่วนร่วม คิดร่วม จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อช่วยกันกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย เจอนไข และภาพแห่งความสำเร็จ ซึ่งครอบคลุมภารกิจและความรับผิดชอบในการพัฒนา คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาดังกล่าว จะต้อง มุ่งเน้นกระบวนการสร้างคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนด ถือเป็นแผนระยะยาว ที่สถานศึกษาจะต้องใช้เป็นแนวทางสำหรับการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ในการกำหนดโครงการ พัฒนาในแต่ละด้านที่ตรงกับความต้องการเพื่อการยกระดับคุณภาพของการศึกษาของสถานศึกษา ต่อไป การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

ชัดเจน เหมาะสม และถูกต้องตามหลักวิชาการ ซึ่งมีหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาที่สำคัญมีดังนี้

#### ๑. กระบวนการวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา (SWOT Analysis)

SWOT Analysis เป็นกระบวนการวิเคราะห์บริบททั้งภายใน ภายนอกสถานศึกษา เพื่อให้ได้ผลสรุปสำหรับกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาที่มีความชัดเจน จากข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา SWOT เป็นคำย่อมาจากคำว่า Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats โดยมีความหมาย ดังนี้

		ช่วยให้บรรลุ วัตถุประสงค์	ทำให้ไม่บรรลุ วัตถุประสงค์
ปัจจัย ภายใน		จุดเด่น	จุดที่ควรพัฒนา
ปัจจัย ภายนอก		โอกาส	อุปสรรค

แผนภาพที่ ๑๔ กระบวนการวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา (SWOT Analysis)

จุดแข็งหรือจุดเด่น (Strengths) หมายถึง การดำเนินงานภายในสถานศึกษาที่บรรลุวัตถุประสงค์

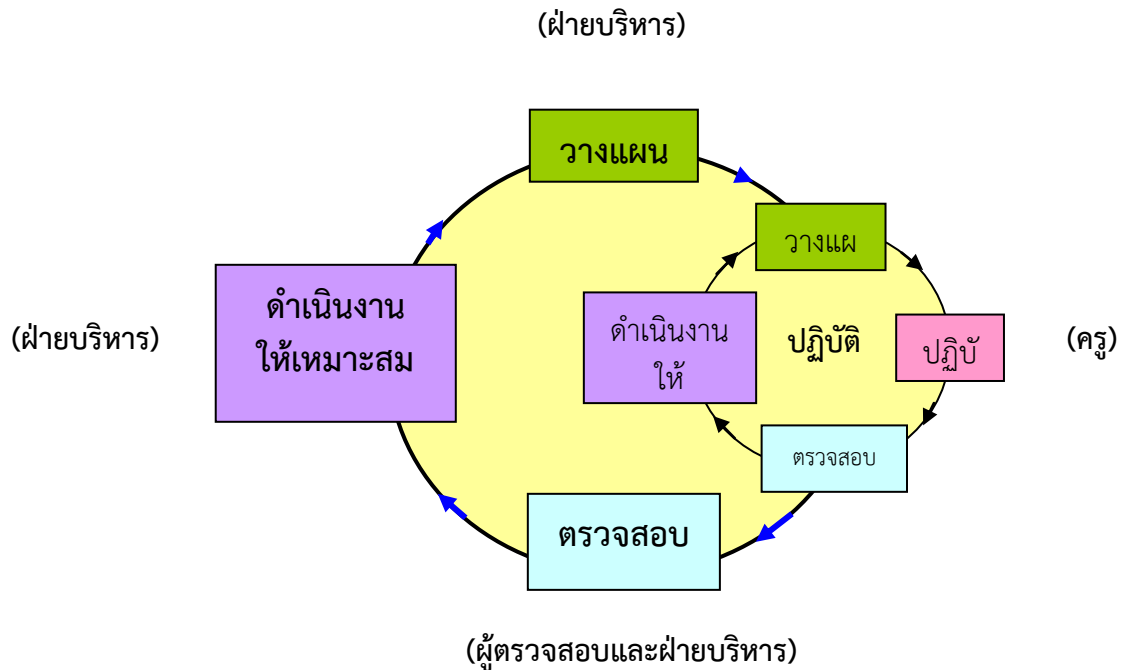
จุดอ่อนหรือจุดที่ควรพัฒนา (Weaknesses) หมายถึง การดำเนินงานภายในสถานศึกษาที่ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์

โอกาส Opportunities () หมายถึง ปัจจัยหรือสภาพแวดล้อมภายนอกที่เอื้อประโยชน์ต่อการดำเนินการของสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์

อุปสรรค (Threats) หมายถึง ปัจจัยและสถานการณ์ภายนอกที่ทำให้งานไม่บรรลุวัตถุประสงค์

#### ๒. วงจรการบริหารงานเชิงระบบ (PDCA)

การทำงานที่ประสบความสำเร็จได้เร็วและยั่งยืนล้วนสะท้อนให้เห็นว่า มีการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นเป็นตอน มีระบบที่ตรวจสอบได้ วงจรเดมมิง (Deming cycle) เป็นกระบวนการดำเนินงานเชิงระบบรูปแบบหนึ่งที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย PDCA เป็นคำย่อ มาจากคำว่า Plan (วางแผน) Do (ปฏิบัติ) Check (ตรวจสอบ) และ Act (ดำเนินงานให้เหมาะสม) ดังแสดงในแผนภาพที่ ๑๕



แผนภาพที่ ๑๕ วงจรคุณภาพ PDCA

ขั้นตอนการดำเนินงาน สรุปได้ดังนี้

**ขั้นวางแผน (Plan)** เป็นการกำหนดกรอบงานที่ต้องการแก้ปัญหา ปรับปรุงเปลี่ยนแปลง รวมถึง การพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ โดยพิจารณาว่า ต้องนำข้อมูลอะไรบ้างที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ แล้วกำหนดทางเลือกในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง การวางแผนจะช่วยให้สามารถคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และช่วยลดความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นได้

**ขั้นปฏิบัติ (DO)** เป็นการลงมือปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และพัฒนา ตามทางเลือกที่กำหนดไว้ในแผน ขณะเดียวกัน มีการตรวจสอบระหว่างการปฏิบัติด้วยว่าดำเนินไปในทิศทางที่กำหนดไว้หรือไม่

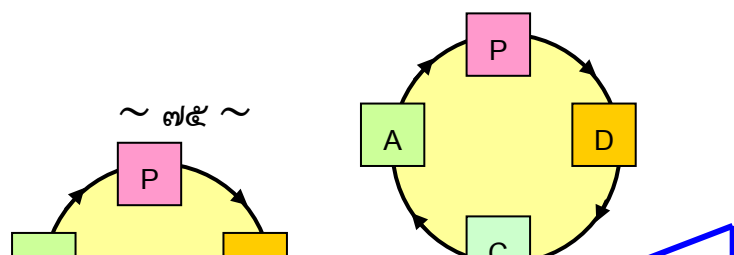
**ขั้นตรวจสอบ (Check)** เป็นการประเมินผลการปฏิบัติงานที่ได้รับจากการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและพัฒนา ซึ่งทำให้ทราบว่า การปฏิบัติบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยกำหนดความถี่ของการตรวจสอบตามความเหมาะสม

**ขั้นดำเนินการให้เหมาะสม (Act)** เป็นการพิจารณาผลการตรวจสอบ และอาจจะนำผลการตรวจสอบมาดำเนินการ ๒ กรณี คือ

**กรณีที่ ๑** ถ้ามีผลการปฏิบัติงานที่ดีให้นำกระบวนการปฏิบัตินั้น มาจัดทำเป็นมาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษา

**กรณีที่ ๒** ถ้าผลงานยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ต้องนำผลการประเมิน มาพิจารณาว่า ควรมีการดำเนินการอย่างไรต่อไป เพื่อให้บรรลุผลตามที่กำหนดไว้

เมื่อได้มีการนำวงจรเดมมิง (Deming cycle) มาใช้ในการทำงานอย่างต่อเนื่อง จะมีผลให้การทำงานมีการพัฒนาไปอย่างต่อเนื่องไม่หยุดนิ่ง ดังแผนภาพที่ ๑๖



แผนภาพที่ ๑๖ วงจรเดมมิง (Deming cycle) กับการทำงานอย่างต่อเนื่อง

### ๓. บทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

การดำเนินงานจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เกี่ยวข้องกับทุกฝ่ายในสถานศึกษา รวมถึงบุคลากรขององค์กรอื่น ๆ ดังนั้น จึงควรเข้าใจบทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องดังนี้

#### ๑. บุคลากรภายในสถานศึกษา

##### ๑.๑ ผู้อำนวยการโรงเรียน มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

๑) วิเคราะห์ ศึกษา นโยบาย ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาของชาติ กระทรวง กรม จังหวัด เขตพื้นที่การศึกษา และสภาพความต้องการของท้องถิ่นชุมชน สภาพการจัดการศึกษา ปัญหาและความต้องการจำเป็น อย่างเป็นระบบ นำมากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และความสำเร็จของสถานศึกษาร่วมกับบุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

๒) ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในเรื่องการประกันคุณภาพ การศึกษากับครู บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย รวมทั้งการจัดระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

๓) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน และมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานตามกระบวนการในการประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการกำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางความร่วมมือของครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง องค์กรชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔) จัดสรรงบประมาณและทรัพยากร เพื่อใช้ในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (ระยะ ๓-๕ ปี) และแผนปฏิบัติการประจำปี

๕) ร่วมประชุมปฏิบัติการและร่วมระดมพลังสมองในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (ระยะ ๓-๕ ปี) และแผนปฏิบัติการประจำปี

๖) สนับสนุน อำนวยความสะดวก รวมทั้งการแก้ไข ปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (ระยะ ๓-๕ ปี) และแผนปฏิบัติการประจำปี

๗) ตรวจสอบ กำกับ ติดตาม กระบวนการจัดทำแผน รวมทั้งจัดให้มีการประเมินคุณภาพของแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (ระยะ ๓-๕ ปี) และแผนปฏิบัติการประจำปี

๘) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีนำเสนอต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (ระยะ ๓-๕ ปี) ต่อไป

**๑.๒ รองผู้อำนวยการโรงเรียน/หัวหน้ากลุ่ม/หัวหน้างาน/หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/ครู** มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

๑) สรุปรวบรวมสารสนเทศเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน ผลงานดีเด่นของผู้เรียน ศักยภาพของครู สภาพการจัดการเรียนการสอน ปัญหาและสภาพความต้องการจำเป็น นโยบาย ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ความต้องการของผู้ปกครอง ผู้เรียน และชุมชน

๒) ร่วมประชุมหารือ สัมมนา วิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ปัญหาและความต้องการจำเป็น กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและความสำเร็จของสถานศึกษา ร่วมกับบุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย รวมทั้งกำหนดเป้าหมาย/ความสำเร็จสู่การพัฒนาในหน้าที่รับผิดชอบ

๓) ดำเนินกิจกรรม/โครงการ สรุปรวบรวมรายงาน และประเมินผลกิจกรรม/โครงการ ตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (ระยะ ๓-๕ ปี) และแผนปฏิบัติการประจำปี

**๒. บุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา** มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

**๒.๑ คณะกรรมการสถานศึกษา** มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

๑) ให้ข้อมูลและร่วมวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับชุมชน สภาพปัญหาและความต้องการของผู้ปกครอง ท้องถิ่น ชุมชน ความต้องการของชุมชน แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา วิทยาการท้องถิ่น การสนับสนุนจากชุมชน คุณภาพผู้เรียนและการศึกษาต่อ

๒) ร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา

๓) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี ตลอดจนการใช้งบประมาณและทรัพยากรอื่นที่เกี่ยวข้อง

๔) กำกับ ติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา

**๒.๒ ผู้ปกครอง ผู้เรียน** มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

๑) ให้ข้อมูลและร่วมวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับชุมชน สภาพปัญหาความต้องการของผู้ปกครองและผู้เรียน การช่วยเหลือสนับสนุนโรงเรียน การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและการศึกษาต่อ

๒) ร่วมประชุมหารือ สัมมนาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและความสำเร็จของสถานศึกษากับบุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

๓) ให้การสนับสนุนการใช้งบประมาณและทรัพยากร เพื่อใช้ตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี

๔) ร่วมนำเสนอและสะท้อนผลจากการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สู่กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในปีต่อไป

#### ๒.๓ หน่วยงาน องค์กรปกครองท้องถิ่น องค์กรเอกชนและชุมชน มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

๑) นำเสนอและร่วมวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับชุมชน สภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นชุมชน แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาและวิทยาการในท้องถิ่น นโยบายและทิศทางการพัฒนาชุมชน การสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรจากชุมชน การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและการศึกษาต่อ

๒) ร่วมจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี

๓) ให้การสนับสนุนการใช้งบประมาณและทรัพยากร เพื่อใช้ตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (ระยะ ๓-๕ ปี) และแผนปฏิบัติการประจำปี

๔) ร่วมกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวข้องตามแผนปฏิบัติการประจำปี

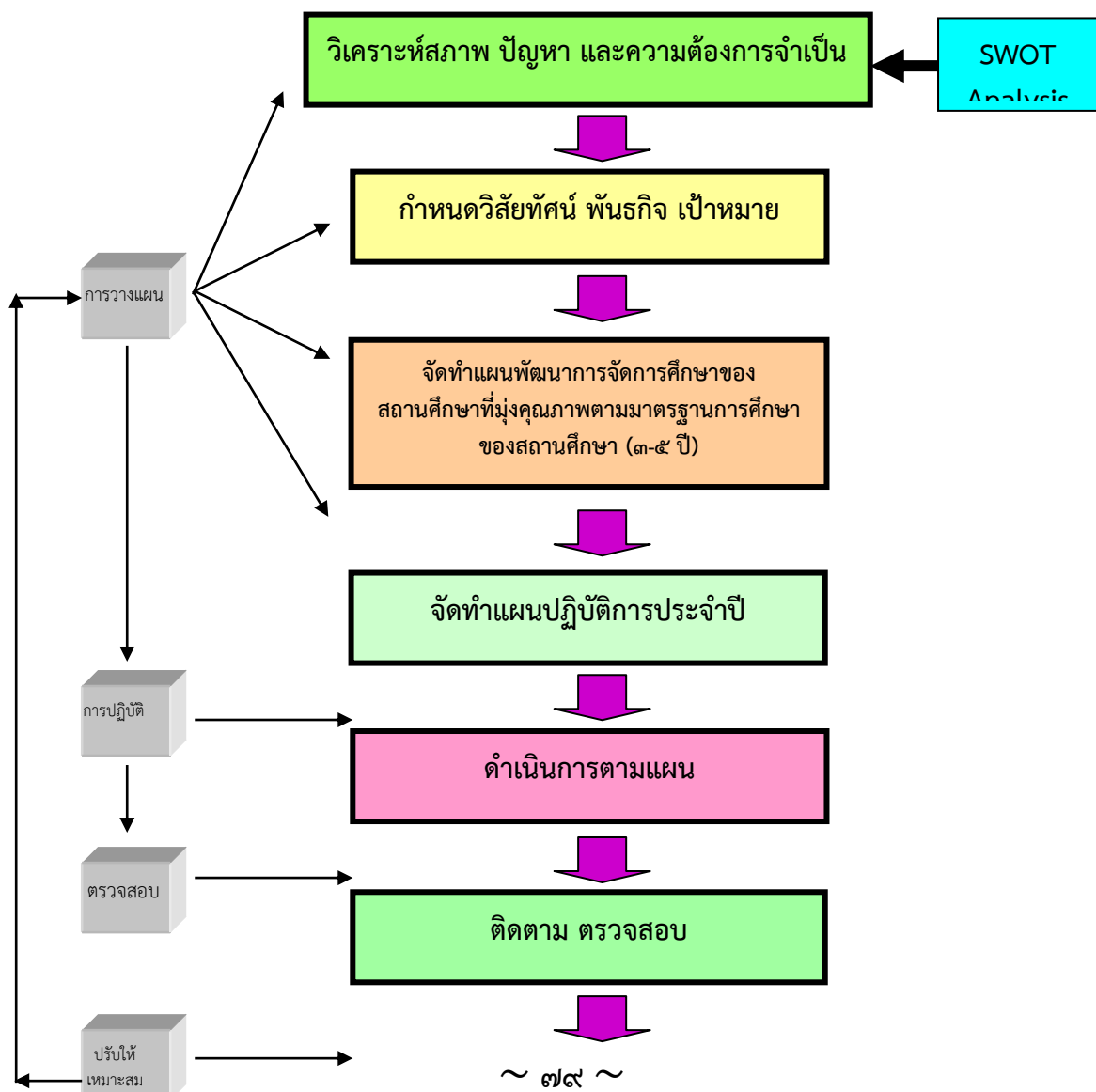
๕) ร่วมนำเสนอและสะท้อนผลจากการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาสู่กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในปีต่อไป

ตอนที่ ๓

กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

ของสถานศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี

การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา  
ที่ใช้อาศัยหลักการและแนวคิดการบริหารจัดการโดยใช้วงจรคุณภาพนั้นแสดงให้เข้าใจอย่างง่าย ๆ  
ได้ ดังแผนภาพที่ ๖



ประเมิน ปรับปรุงการดำเนินงาน

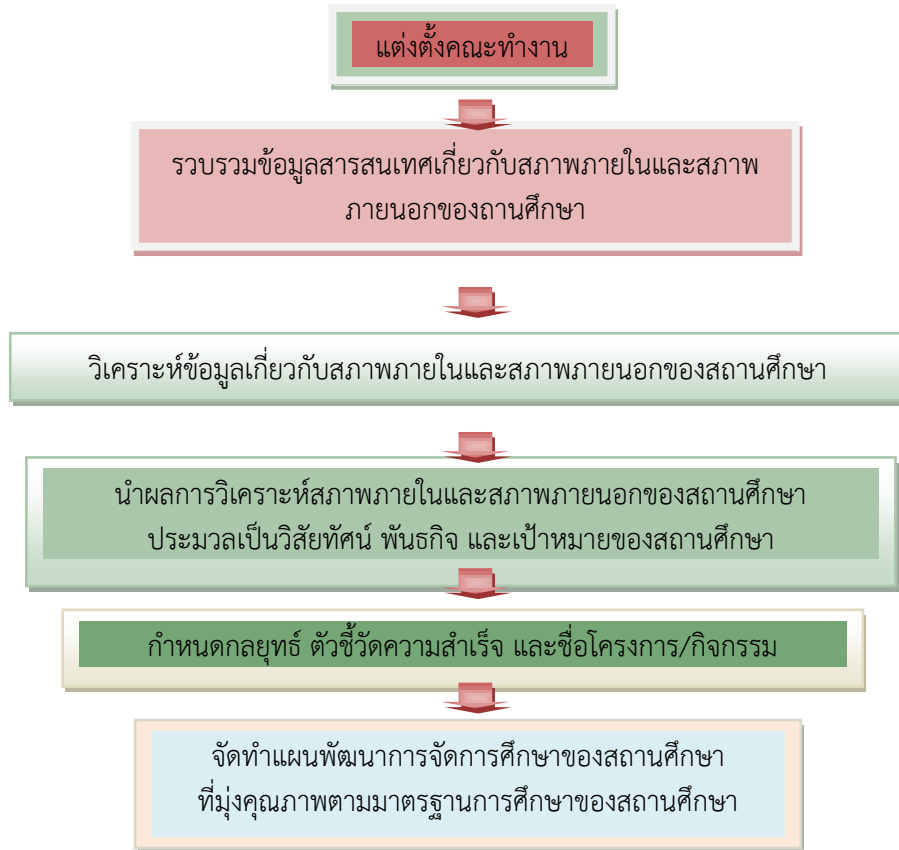


แผนภาพที่ ๖ หลักการและแนวคิดการบริหารจัดการโดยใช้วงจรคุณภาพกับการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ  
การจัดการศึกษาของสถานศึกษา



### ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (๓-๕ ปี)

การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (๓-๕ ปี) สถานศึกษาสามารถดำเนินการได้ตามขั้นตอน ดังแผนภาพที่ ๗



แผนภาพที่ ๗ ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

#### ขั้นที่ ๑ แต่งตั้งคณะทำงาน

คณะทำงานควรประกอบด้วยคณะบุคคลจากหลายฝ่ายทั้งในและนอกสถานศึกษา เช่น หัวหน้างาน ผู้แทนครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนหน่วยงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน และชุมชน ตามความเหมาะสม เพื่อให้คณะทำงานดำเนินการรวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง

#### ขั้นที่ ๒ รวบรวมข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพภายในและสภาพภายนอกของสถานศึกษา

การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภายในด้านจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และสภาพภายนอก ด้านโอกาส อุปสรรคในการจัดการศึกษา จัดเก็บหรือรวบรวมจากแหล่งข้อมูลต่อไปนี้

##### ข้อมูลด้านกฎหมาย นโยบาย และอื่น ๆ

- การปกครอง
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒ ) พ.ศ. ๒๕๔๕
- นโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล ของกระทรวงศึกษาธิการ

- แนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๖๑)
- นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษา
- แผนพัฒนาการจัดการศึกษาระดับชาติ ระดับหน่วยงาน
- มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

ข้อมูลของสถานศึกษา ประกอบด้วย

๑. ข้อมูลด้านคุณภาพผู้เรียน

- กฎหมาย นโยบาย และสภาพอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน
- รายงานการประเมินคุณภาพภายนอก
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสถานศึกษา ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน ระดับเขตพื้นที่การศึกษา (Local Assessment System) และผลการ ประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชาติ (NT, O-Net)
- คุณภาพผู้เรียนจากผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา
- สุขภาพผู้เรียน ได้แก่ บันทึกสุขภาพ น้ำหนัก ส่วนสูงและสมรรถภาพทาง กาย
- อัตราการมาเรียน และอัตราผู้เรียนออกกลางคัน
- ข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล เช่น ปพ.๖ ข้อมูลจากโปรแกรม SDQ ฯลฯ

๒. ข้อมูลด้านการจัดการศึกษา เช่น

- กฎหมาย นโยบายและสภาพอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา
- รายงานการประเมินผลและข้อเสนอแนะจากประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. รอบแรกและรอบสอง
- หลักสูตรสถานศึกษา
- กระบวนการพัฒนาหลักสูตร
- แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา (๓-๕ ปี) และแผนปฏิบัติการประจำปี
- การดำเนินงานและสรุปผลงานโครงการ / กิจกรรม
- แผนการจัดการเรียนรู้ของครู/แผนการจัดประสบการณ์
- บันทึกผลหลังการสอน/บันทึกผลการจัดประสบการณ์
- การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู
- ผลการประเมินครูด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- รายงานผลการประเมินตนเองประจำปีของครู
- บันทึกความดีของครูและผู้บริหารสถานศึกษา
- ผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- บันทึกการนิเทศ/การสังเกตการสอน แฟ้มสะสมงานของครู

ฯลฯ

**๓. ข้อมูลด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ เช่น**

- แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา สถานประกอบการ ประชาคมชาวบ้าน และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- บันทึกการประชุมครู ผู้ปกครอง ผู้เรียนและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ความร่วมมือของชุมชนในการสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- ลักษณะสภาพแวดล้อมของชุมชน

**๔. ข้อมูลด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา เช่น**

- ศาสนา เอกลักษณ์ของชุมชน ความเชื่อ วัฒนธรรม ประเพณีของท้องถิ่น
- โครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมให้บรรลุตามเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ปรัชญา และจุดเน้นของสถานศึกษา

**๕. ข้อมูลด้านมาตรการส่งเสริม เช่น**

- โครงการ/กิจกรรมพิเศษที่ตอบสนองนโยบาย จุดเน้น ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา

**ขั้นที่ ๓ การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภายในและสภาพภายนอกของสถานศึกษา**

การวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพภายในด้านจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และสภาพภายนอกด้านโอกาสและอุปสรรคของสถานศึกษานั้น มีการวิเคราะห์หลายแนวทางแต่ที่นิยมใช้อย่างแพร่หลาย ได้แก่ รูปแบบการวิเคราะห์ตามแนวทาง SWOT Analysis ซึ่งมีข้อควรตระหนักดังนี้

๑. วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกของสถานศึกษา (External environment) โดยวิเคราะห์สภาพที่เป็นโอกาส (Opportunity) หรือสภาพที่สถานศึกษาสามารถนำมาพัฒนาจุดแข็งหรือปรับปรุงแก้ปัญหาคือจุดที่ควรพัฒนาและสภาพที่เป็นปัญหาอุปสรรค (Threat) หรือสภาพที่สถานศึกษาต้องหาทางหลีกเลี่ยง โดยพิจารณาจากองค์ประกอบด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social & Cultural) เทคโนโลยี (Technology) สภาพเศรษฐกิจ (Economics) การเมืองและกฎหมาย (Political & Legal) ที่มีผลกระทบต่อสถานศึกษาโดยใช้หลักการระดมสมอง ผลการวิเคราะห์ได้สภาพที่เป็นโอกาสและปัญหาอุปสรรคของสภาพแวดล้อมภายนอก

๒. วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของสถานศึกษา (Internal environment) โดยวิเคราะห์สภาพที่เป็นจุดแข็ง (Strengths) เพื่อคงสภาพหรือพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นหรือสภาพที่เป็นจุดที่ควรพัฒนา (Weakness) หรือสภาพที่ต้องปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิก โดยพิจารณาจากองค์ประกอบด้าน โครงสร้างและนโยบายการบริหาร (Structure & Policy) การบริการและผลผลิต (Service & Products) คน (Man) การเงิน (Money) วัสดุ อุปกรณ์ (Materials) และการบริหารจัดการ (Management)

๓. ประมวลผลการวิเคราะห์สภาพที่เป็นโอกาส ปัญหาอุปสรรค จุดแข็งและจุดอ่อน และสังเคราะห์หาสภาพปัจจุบันและปัญหาของสถานศึกษา ซึ่งเป็นจุดยืน หรือจุดเริ่มต้นของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

### ตัวอย่างผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการ SWOT Analysis

#### ด้านคุณภาพผู้เรียน

- จุดเด่น - ผู้เรียนมีสุขภาพกาย สุขภาพจิตดี มีวินัย ประหยัด และซื่อสัตย์
- จุดที่ควรพัฒนา - ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

#### ด้านการจัดการศึกษา

- จุดเด่น - ครูทุกคนจบระดับปริญญาตรีขึ้นไป
- ครูประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
- ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม
- จุดที่ควรพัฒนา - ครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทุกคนเพิ่มขึ้น
- ผู้บริหารเป็นผู้นำทางวิชาการเพิ่มขึ้น

#### ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

- โอกาส - ชุมชนมีเอกลักษณ์ ขนบธรรมเนียมประเพณีที่เด่นชัด
- อุปสรรค - ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาค่อนข้างน้อย
- สถานศึกษาส่วนมากใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอกอย่างคุ้มค่า

#### ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา

- จุดเด่น - ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ
- ผู้เรียนร่าเริง แจ่มใส
- ครูทุกคนมีความโอบอ้อมอารี
- ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย
- กรรมการสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษาเป็นผู้มีวินัยและ ให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- จุดที่ควรพัฒนา - ผู้เรียนใช้คำพูดสุภาพและไพเราะเพิ่มขึ้น

#### ด้านมาตรการส่งเสริม

- จุดเด่น - สถานศึกษาจัดโครงการพัฒนาการอ่านและการเขียนของผู้เรียนได้  
ส่งผลให้นักเรียนอ่านออกทุกคนและเขียนได้ร้อยละ ๙๐
- สถานศึกษาจัดกิจกรรมยอदनักอ่านส่งผลให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่านร้อยละ ๙๕
- จุดที่ควรพัฒนา - สถานศึกษาจัดโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังไม่บรรลุเป้าหมาย

สรุปข้อมูลผลการวิเคราะห์ให้ชัดเจนว่า สถานศึกษามีจุดเด่นด้านใดบ้างเพื่อพัฒนาส่งเสริมต่อไป มีจุดที่ควรพัฒนาด้านใดบ้างเพื่อปรับปรุง แก้ไข ภายใต้สภาพโอกาสและอุปสรรคของสถานศึกษา แล้วนำข้อมูลเหล่านี้ไปสู่การกำหนดจุดยืนของสถานศึกษาในลักษณะของวิสัยทัศน์

#### ขั้นที่ ๔ การนำผลการวิเคราะห์สภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษา ประมวลเป็นวิสัยทัศน์

##### พันธกิจและเป้าหมายของสถานศึกษา

การนำผลการวิเคราะห์สภาพภายในและสภาพภายนอกของสถานศึกษา ประมวลเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของสถานศึกษา มีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

**๔.๑ วิสัยทัศน์** หมายถึง ทิศทางหรือสภาพสถานศึกษาที่พึงปรารถนาในอนาคตของสถานศึกษา ควรมีการกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจน อาจจะเป็น ๓ หรือ ๕ ปี ที่มีความเป็นไปได้ โดยเมื่อสถานศึกษาได้พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาจนประสบความสำเร็จตามวิสัยทัศน์แล้ว สถานศึกษาควรแก้ไขและพัฒนาจุดที่ควรพัฒนาให้ดีขึ้น คง หรือ เพิ่ม จุดเด่นของสถานศึกษาให้มากขึ้น จนบรรลุวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาและเมื่อครบรอบระยะเวลาของวิสัยทัศน์ที่กำหนด สถานศึกษาสามารถปรับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้สูงขึ้น

**วิสัยทัศน์ที่ดี** ควรมีลักษณะ ดังนี้

- เป็นภาพเชิงบวกที่สะท้อนถึงความเป็นเลิศขององค์กร
- คำนึงถึงผู้รับบริการเป็นสำคัญ
- มีความชัดเจน และสามารถนำไปปฏิบัติได้
- เกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในสถานศึกษา
- ครอบคลุมสภาพปัญหา และความต้องการจำเป็น

**ตัวอย่างวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ระยะ ๓ ปี**

“ ภายในปี ๒๕๕๖ โรงเรียน....(ระบุชื่อโรงเรียน).....มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีมาตรฐานด้านความรู้พื้นฐาน โดดเด่นด้านการคิด มีจิตรักการใฝ่รู้ เน้นครูผู้เรียนเป็นสำคัญ บริหารร่วมสร้างสรรค์ สัมพันธชุมชน ประสิทธิผลหลักสูตรสถานศึกษา ประชาชนพึงพอใจ ”

**๔.๒ การกำหนดพันธกิจของสถานศึกษา** ดำเนินการโดยนำวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา แต่ละคำ แต่ละข้อความ แต่ละส่วน มากำหนดภาระงาน ซึ่งเป็นแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุผลตามกิจกรรม คำสำคัญ(Keywords)/ข้อความ ในวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา

**ตัวอย่าง การกำหนดพันธกิจ**

วิสัยทัศน์	พันธกิจ
มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีมาตรฐานด้านความรู้พื้นฐาน โดดเด่นด้านการคิด มีจิตรักการใฝ่รู้ เน้นครูผู้เรียนเป็นสำคัญ บริหารร่วมสร้างสรรค์ สัมพันธชุมชน ประสิทธิผลหลักสูตรสถานศึกษา ประชาชนพึงพอใจ	๑. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรสถานศึกษา ๒. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล ๓. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ๔. ส่งเสริมและพัฒนาสถานศึกษาให้มีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ๕. ส่งเสริมและพัฒนาให้สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลายและใช้แหล่งเรียนรู้อย่างคุ้มค่า ๖. ส่งเสริมให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ๗. ส่งเสริมการสร้างอัตลักษณ์ของสถานศึกษาให้โดดเด่น ๘. พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง

**๔.๓ การกำหนดเป้าหมาย** ดำเนินการโดยนำพันธกิจแต่ละข้อมาพิจารณาว่า ถ้าดำเนินการตามพันธกิจที่กำหนดแล้ว จะเกิดผลผลิตอะไร ผลผลิตที่จะเกิดขึ้นนั้น คือ เป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งจะ ต้องตอบการบรรลุวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาได้อย่างครบถ้วน

**ตัวอย่าง การกำหนดเป้าหมาย**

พันธกิจ	เป้าหมาย
๑. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรสถานศึกษา	๑. ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรสถานศึกษา
๒. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล	๒. ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล
๒. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ ด้วยตนเอง รักเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	๓. ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้ และพัฒนาตนเองต่อเนื่อง
๔. ส่งเสริมและพัฒนาสถานศึกษาให้มีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	๔. สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ๕. ครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
๕. ส่งเสริมและพัฒนาให้สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลายและใช้แหล่งเรียนรู้อย่างคุ้มค่า	๖. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย ๗. สถานศึกษามีการใช้แหล่งเรียนรู้พัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างคุ้มค่า
๖. ส่งเสริมให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	๘. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
๗. ส่งเสริมการสร้างอัตลักษณ์ของสถานศึกษาให้โดดเด่น	๙. สถานศึกษามีอัตลักษณ์ที่โดดเด่น
๘. พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง	๑๐. สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง

**ขั้นที่ ๕ กำหนดกลยุทธ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ และชื่อโครงการ/กิจกรรม**

เมื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายของสถานศึกษาชัดเจนแล้ว ให้นำข้อมูล วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายเหล่านั้นไปเป็นฐานคิดในการกำหนดกลยุทธ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จและชื่อโครงการ/กิจกรรม

**๕.๑ การกำหนดกลยุทธ์ (กลยุทธ์ระดับองค์กร)**

การกำหนดกลยุทธ์ระดับองค์กรซึ่งเป็นกลยุทธ์ของโรงเรียน ดำเนินการโดยนำเป้าหมายมาจัดหมวดหมู่หรือกลุ่มตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา แล้วนำกลุ่มเป้าหมายมา

พิจารณาว่าจะใช้ข้อความหรือคำใดที่ครอบคลุมสื่อความได้ชัดเจน สำหรับตั้งเป็นชื่อกลยุทธ์(ของโรงเรียน) เช่น

- กลยุทธ์ : พัฒนาคุณภาพผู้เรียน
- กลยุทธ์ : พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา
- กลยุทธ์ : สร้างเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้
- กลยุทธ์ : ส่งเสริมอัตลักษณ์ของสถานศึกษาให้โดดเด่น
- กลยุทธ์ : ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

#### ตัวอย่าง การกำหนดกลยุทธ์ระดับองค์กร

เป้าหมาย	กลยุทธ์ระดับองค์กร
๑. ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรสถานศึกษา	๑.พัฒนาคุณภาพผู้เรียน
๒. ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล	
๓. ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้และพัฒนาตนเองต่อเนื่อง	
๔. สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	๒.พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา
๕. ครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	
๖. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย	
๗.สถานศึกษามีการใช้แหล่งเรียนรู้พัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างคุ้มค่า	๓.เสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้
๘.ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	
๙.สถานศึกษามีอัตลักษณ์ที่โดดเด่น	๔. ส่งเสริมอัตลักษณ์ของสถานศึกษาให้โดดเด่น
๑๐.สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง	๕.พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง

#### ๕.๒ การกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ

การกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ ดำเนินการโดยนำเป้าหมายมาพิจารณาว่าแต่ละเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จได้จากตัวบุคคล หรืองาน หรือหน่วยงาน เช่น นักเรียน ครู ผู้บริหาร บุคลากร งานสารสนเทศ งานวัดผลประเมินผล หรือชุมชน ฯลฯ ดังตัวอย่าง

#### ตัวอย่าง การกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ

เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ
๑. ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรสถานศึกษา	๑. ร้อยละของผู้เรียนที่มีระดับผลการเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินทุกรายวิชา ๒. ร้อยละของผู้เรียนที่มีทักษะกระบวนการในระดับดีขึ้น ๓. ร้อยละของผู้เรียนมีสุขภาพจิต สุขภาพกายตามเกณฑ์มาตรฐาน ๔. ร้อยละของผู้เรียนที่ร่วมกิจกรรมด้านดนตรี กีฬา ศิลปะ ๕. ร้อยละของผู้เรียนสามารถระบุอาชีพสุจริตในท้องถิ่นได้
๒. ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล	๖. ร้อยละของผู้เรียนที่มีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล ๗. ร้อยละของผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนในระดับผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำขึ้นไป
๓. ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้และพัฒนาตนเองต่อเนื่อง	๘. ร้อยละของผู้เรียนที่สามารถใช้ Internet สืบค้นข้อมูล ๙. ร้อยละของผู้เรียนที่สามารถสืบค้นข้อมูลความรู้จากห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้อื่น ๑๐. ร้อยละของผู้เรียนที่มีคุณภาพด้านรักการทำงานในระดับดีขึ้น ๑๑. ร้อยละของผู้เรียนที่ร่วมปฏิบัติงานกับผู้อื่น
๔. สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	๑๒. สถานศึกษามีหลักสูตรสถานศึกษาที่ได้รับการเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาที่สามารถตรวจสอบได้ ๑๓. สถานศึกษามีงาน/โครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนโดยตรงอย่างน้อยปีละ ๑๐ รายการ
๕. ครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	๑๔. ร้อยละของครูที่มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ๑๕. ร้อยละของครูที่มีเครื่องมือวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ๑๖. ร้อยละของครูที่มีรายงานการวิจัยในชั้นเรียน คนละ ๑ เรื่อง/ภาคเรียนหรือปีการศึกษา
๖. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย	๑๗. สถานศึกษาจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อมุ่งยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑๘. ร้อยละของผู้เรียนที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับดีขึ้น ๑๙. สถานศึกษามีข้อมูล หลักฐาน การร่วมกิจกรรมระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอย่างน้อยภาคเรียนละ ๒ ครั้ง
๗. สถานศึกษามีการใช้แหล่งเรียนรู้พัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างคุ้มค่า	๒๐. สถานศึกษามีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมจัดการเรียนรู้อย่างน้อย ๒ ครั้ง/ภาคเรียน ๒๑. สถานศึกษามีการใช้แหล่งเรียนรู้อย่างน้อยภาคเรียนละ ๒ ครั้งต่อระดับการศึกษา
๘. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	๒๒. สถานศึกษาจัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา อย่าง



เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ
ร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	<p>น้อยภาคเรียน ละ ๒ ครั้ง</p> <p>๒๓. สถานศึกษามีการจัดแสดงแผนภูมิโครงสร้างของสถานศึกษาอย่างชัดเจน</p> <p>๒๔. สถานศึกษามีคู่มือ การปฏิบัติงานของสถานศึกษาครบทุกกลุ่ม/ทุกงาน</p> <p>๒๕. สถานศึกษามีแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี</p>
๙. สถานศึกษามีอัตลักษณ์ที่โดดเด่น	<p>๒๖. ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ</p> <p>๒๗. ผู้เรียนร่าเริง แจ่มใส</p> <p>๒๘. ครูทุกคนมีความโอปอ้อมอารี</p> <p>๒๙. ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย</p>
	๓๐. กรรมการสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษาเป็นผู้มีวินัยและให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
๑๐. สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง	๓๑. ร้อยละของผู้เรียนที่มีคุณภาพในระดับดีขึ้นไปตามที่สถานศึกษากำหนด

### ๕.๓ การกำหนดชื่อโครงการ/กิจกรรม

การกำหนดชื่อโครงการ/กิจกรรม จะต้องสอดคล้องกับกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ แล้วพิจารณาหาชื่อโครงการ/กิจกรรมที่ครอบคลุมกลยุทธ์นั้น ๆ และเป็นรูปธรรมสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง การกำหนดชื่อโครงการ/กิจกรรม

กลยุทธ์ระดับองค์กร	ชื่อโครงการ/กิจกรรม
๑. พัฒนาคุณภาพผู้เรียน	<p>๑. ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน</p> <p>๒. พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน</p> <p>ฯลฯ</p>
๒. พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา	<p>๑. ประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา</p> <p>๒. ครูมืออาชีพ</p> <p>๓. ส่งเสริมประสิทธิภาพผู้บริหารสถานศึกษา</p> <p>๔. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา</p> <p>๕. พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา</p> <p>๖. พัฒนาสภาพแวดล้อมและการให้บริการผู้เรียน</p> <p>ฯลฯ</p>

กลยุทธ์ระดับองค์กร	ชื่อโครงการ/กิจกรรม
๓.เสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้	๑. พัฒนาและใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา ฯลฯ
๔. ส่งเสริมอัตลักษณ์ของสถานศึกษาให้โดดเด่น	๑. โครงการพัฒนาการอ่านการเขียนและการคิด ๑.๑ กิจกรรมยอตนักอ่าน ยอตนักเขียน ๑.๒ กิจกรรมยอตนักคิด ๒. โครงการลูกกตัญญู ฯลฯ
๕. พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง	๑. พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาตามนโยบายต้นสังกัด ๑.๑ กิจกรรมยอตนคนดี ศรี (ชื่อโรงเรียน....) ๑.๒ กิจกรรมยอตนคนเก่ง ฯลฯ

ตัวอย่าง โครงการและกิจกรรมตามกลยุทธ์ระดับองค์กร พร้อมเป้าหมายและงบประมาณ ระยะ ๓ ปี

กลยุทธ์ระดับ องค์กร (โรงเรียน)	กลยุทธ์ระดับ แผนงาน (โครงการ)	กลยุทธ์ระดับ โครงการ (กิจกรรม)	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	สนองมาตรฐาน การศึกษาของ สถานศึกษา (มฐ./ตัวบ่งชี้)	เป้าหมาย			งบประมาณ / ผู้รับผิดชอบ
					ปี ๒๕๕๔	ปี ๒๕๕๕	ปี ๒๕๕๖	
กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน	๑.โครงการ ยกระดับ ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	๑.๑ ยกระดับ ผลสัมฤทธิ์กลุ่ม สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย	๑.๑ ร้อยละ ผู้เรียนที่มี ผลสัมฤทธิ์กลุ่ม สาระการเรียนรู้ ภาษาไทยใน ระดับดีขึ้นไป	มฐ.ที่ ๕ (๕.๑-๕.๔)	๑.๑ ผู้เรียน เฉลี่ยอย่างน้อย ร้อยละ ๖๐ มี ผลสัมฤทธิ์กลุ่ม สาระการเรียนรู้ ภาษาไทยใน ระดับดีขึ้นไป	๑.๑ ผู้เรียน เฉลี่ยอย่างน้อย ร้อยละ ๖๕ มี ผลสัมฤทธิ์กลุ่ม สาระการเรียนรู้ ภาษาไทยใน ระดับดีขึ้นไป	๑.๑ ผู้เรียน เฉลี่ยอย่างน้อย ร้อยละ ๗๐ มี ผลสัมฤทธิ์กลุ่ม สาระการเรียนรู้ ภาษาไทยใน ระดับดีขึ้นไป	๒๔๐,๐๐๐ บาท กลุ่มวิชาการ (นาง..... และ นาย.....)  (นาย.....)
		๑.๒ ยกระดับ ผลสัมฤทธิ์กลุ่ม สาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์  ฯลฯ	๑.๒ ร้อยละ ผู้เรียนที่มี ผลสัมฤทธิ์กลุ่ม สาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ใน ระดับดีขึ้นไป  ฯลฯ		๑.๒ ผู้เรียน เฉลี่ยอย่างน้อย ร้อยละ ๕๐ มี ผลสัมฤทธิ์กลุ่ม สาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ ในระดับดีขึ้นไป ฯลฯ	๑.๒ ผู้เรียน เฉลี่ยอย่างน้อย ร้อยละ ๕๕ มี ผลสัมฤทธิ์กลุ่ม สาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ ในระดับดีขึ้นไป ฯลฯ	๑.๒ ผู้เรียน เฉลี่ยอย่างน้อย ร้อยละ ๖๐ มี ผลสัมฤทธิ์กลุ่ม สาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ ในระดับดีขึ้นไป ฯลฯ	

	๒.โครงการ....	กิจกรรม.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
--	---------------	--------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

ตัวอย่าง (ต่อ)

กลยุทธ์ระดับ องค์กร (กลยุทธ์ของ โรงเรียน)	กลยุทธ์ระดับ แผนงาน (โครงการ)	กลยุทธ์ระดับ โครงการ (กิจกรรม)	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	สนอง มาตรฐาน การศึกษา ของ สถานศึกษา (มฐ./ตัวบ่งชี้)	เป้าหมาย			งบประมาณ / ผู้รับผิดชอบ
					ปี ๒๕๕๔	ปี ๒๕๕๕	ปี ๒๕๕๖	
กลยุทธ์ที่ ๒ พัฒนาคุณภาพ การจัดการ ศึกษา	๑.โครงการ คู่มืออาชีพ	๑.๑ การจัดการ เรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนสำคัญ	๑.๑ ร้อยละของ ครูที่จัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญในระดับดี ขึ้นไป	มฐ.ที่ ๗ (๗.๑-๗.๙)	๑.๑ ครูร้อยละ ๘๕จัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญในระดับดี ขึ้นไป	๑.๑ ครูร้อยละ ๙๐จัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญในระดับดี ขึ้นไป	๑.๑ ครูร้อยละ ๑๐๐จัดการ เรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ ในระดับดีขึ้นไป	..... บาท กลุ่มบริหารงาน บุคคล (นาง..... )
	๒.โครงการ....	๑.๒ ..... ๑.๒ .....	๑.๒ ..... ๑.๒ .....	.....	๑.๒ ..... ๑.๒ .....	๑.๒ ..... ๑.๒ .....	๑.๒ ..... ๑.๒ .....	.....
กลยุทธ์ที่ ๓ เสริมสร้างสังคม แห่งการเรียนรู้	๑.โครงการ พัฒนาและใช้ แหล่งเรียนรู้ ภายในและ ภายนอก	๑.๑ พัฒนาแหล่ง เรียนรู้ภายใน สถานศึกษาให้ พร้อมใช้	๑.๑ ร้อยละของ แหล่งเรียนรู้ ภายใน สถานศึกษาที่ พร้อมใช้	มฐ.ที่ ๑ (๑.๑,๑.๒,๑.๖ ) มฐ.ที่ ๗ (๗.๔,๗.๕)	๑.๑ สถานศึกษา มีแหล่งเรียนรู้ ภายในที่พร้อมใช้ ร้อยละ ๙๐	๑.๑ สถานศึกษา มีแหล่งเรียนรู้ ภายในที่พร้อมใช้ ร้อยละ ๙๕	๑.๑ สถานศึกษา มีแหล่งเรียนรู้ภายใน ที่พร้อมใช้ร้อยละ ๑๐๐	..... บาท กลุ่มบริหาร ทั่วไป (นาย.....)
		๑.๒ ใช้แหล่ง	๑.๒ ..... ๑.๒ .....	.....	๑.๒ ร้อยละ๑๐๐	๑.๒ ร้อยละ๑๐๐	๑.๒ ร้อยละ๑๐๐	.....

	สถานศึกษา ฯลฯ	เรียนรู้ภายในและ ภายนอก สถานศึกษา ฯลฯ	๑.๒ ร้อยละของ ผู้เรียนที่ได้ใช้ แหล่งเรียนรู้ ภายในและ ภายนอก สถานศึกษา ฯลฯ	มฐ.ที่ ๙ (๙.๓) มฐ.ที่ ๑๑ (๑๑.๑,๑๑.๓) มฐ.ที่ ๑๓ (๑๓.๑)	ของผู้เรียนที่ได้ใช้ แหล่งเรียนรู้ ภายในและภายนอก สถานศึกษา ฯลฯ	ของผู้เรียนที่ได้ใช้ แหล่งเรียนรู้ ภายในและ ภายนอก สถานศึกษา ฯลฯ	ของผู้เรียนที่ได้ใช้ แหล่งเรียนรู้ ภายในและภายนอก สถานศึกษา ฯลฯ	
--	------------------	--	---	---	---	---	---	--

ตัวอย่าง (ต่อ)

กลยุทธ์ระดับ องค์กร (กลยุทธ์ของ โรงเรียน)	กลยุทธ์ระดับ แผนงาน (โครงการ)	กลยุทธ์ระดับ โครงการ (กิจกรรม)	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	สนอง มาตรฐาน การศึกษา ของ สถานศึกษา (มฐ./ตัวบ่งชี้)	เป้าหมาย			งบประมาณ / ผู้รับผิดชอบ
					ปี ๒๕๕๔	ปี ๒๕๕๕	ปี ๒๕๕๖	
กลยุทธ์ที่ ๔ ส่งเสริมอัตลักษณ์ ของสถานศึกษา ให้โดดเด่น	๑.โครงการ พัฒนาการ อ่านการเขียน และการคิด  ฯลฯ	๑.๑ กิจกรรม ยอตนักอ่าน ยอตนักเขียน  ๑. ๒ กิจกรรม ยอตนักคิด	๑.๑ ร้อยละของ ผู้เรียนที่อ่านออก เขียนได้ในระดับดี ขึ้นไปตามจุดเน้น ของสถานศึกษา  ๑.๒ .....	มฐ.ที่ ๓ (๓.๑-๓.๔) มฐ.ที่ ๔ (๔.๑-๔.๔) มฐ.ที่ ๕ (๕.๑-๕.๔) มฐ.ที่ ๖ (๖.๑-๖.๔)	๑.๑ ผู้เรียนร้อยละ ๘๐ ที่อ่านออก เขียนได้ในระดับดี ขึ้นไปตามจุดเน้น ของสถานศึกษา  ๑.๒ .....	๑.๑ ผู้เรียนร้อยละ ๙๐ ที่อ่านออก เขียนได้ในระดับดี ขึ้นไปตามจุดเน้น ของสถานศึกษา  ๑.๒ .....	๑.๑ ผู้เรียนร้อยละ ๑๐๐ ที่อ่าน ออกเขียนได้ใน ระดับดีขึ้นไปตาม จุดเน้นของ สถานศึกษา  ๑.๒ .....	..... บาท กลุ่มวิชาการ (นาง....., นางสาว..... )

				มฐ.ที่ ๑๔ (๑๔.๑) มฐ.ที่ ๑๕ (๑๕.๑)				
กลยุทธ์ที่ ๕ พัฒนาคุณภาพ สถานศึกษา ตามแนวทาง ปฏิรูป การศึกษาใน ทศวรรษที่สอง	๑.พัฒนา คุณภาพ สถานศึกษา ตามนโยบาย ต้นสังกัด ฯลฯ	๑.๑ กิจกรรม ยอดเยี่ยม ศรี(ชื่อ โรงเรียน....)  ๑.๒ กิจกรรม ยอดเยี่ยมเก่ง.... ฯลฯ	๑.๑ ร้อยละของ ผู้เรียนที่เป็นคนดี มีคุณค่าของ สถานศึกษา ๑.๒ ..... ฯลฯ	มฐ.ที่ ๑_๖ ทุกตัวบ่งชี้ มฐ.ที่ ๑๕ (๑๕.๑)	๑.๑ ผู้เรียนร้อยละ ๙๐เป็นคนดี มีคุณค่าของ สถานศึกษา ๑.๒ ..... ฯลฯ	๑.๑ ผู้เรียนร้อยละ ๙๕เป็นคนดี มีคุณค่าของ สถานศึกษา ๑.๒ ..... ฯลฯ	๑.๑ ผู้เรียนร้อยละ ๑๐๐เป็นคนดี มีคุณค่าของ สถานศึกษา ๑.๒ ..... ฯลฯสถานศึกษา ฯลฯ	..... บาท กลุ่มบริหาร ทั่วไป (นาย.....)

เมื่อได้ข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ ชื่อโครงการ/กิจกรรม แล้ว จะเป็นการนำข้อมูลทั้งหมดเข้าสู่ระบบการจัดทำเอกสารรูปเล่ม แผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (ระยะ ๓-๕ ปี) ซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้

**ส่วนที่ ๑** แนะนำสถานศึกษาในภาพรวม เช่น ข้อมูลทั่วไปของชุมชน ประวัติความเป็นมาของสถานศึกษา ข้อมูลด้านการบริหาร ข้อมูลบุคลากร ข้อมูลนักเรียน ข้อมูลอาคารสถานที่และแหล่งการเรียนรู้ ผลงานที่ผ่านมาในรอบ ๓ ปี ฯลฯ

**ส่วนที่ ๒** ทิศทางการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา เช่น วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย

**ส่วนที่ ๓** กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และตัวชี้วัดความสำเร็จ

**ส่วนที่ ๔** โครงการและกิจกรรมตามกลยุทธ์ระดับองค์กร พร้อมเป้าหมายและงบประมาณ

(แสดงเป็น ๓-๕ ปี)

**ส่วนที่ ๕** การกำกับ ติดตาม ประเมิน และรายงาน

#### ภาคผนวก

สำเนาคำสั่งคณะกรรมการ/คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (ระยะ ๓-๕ ปี)

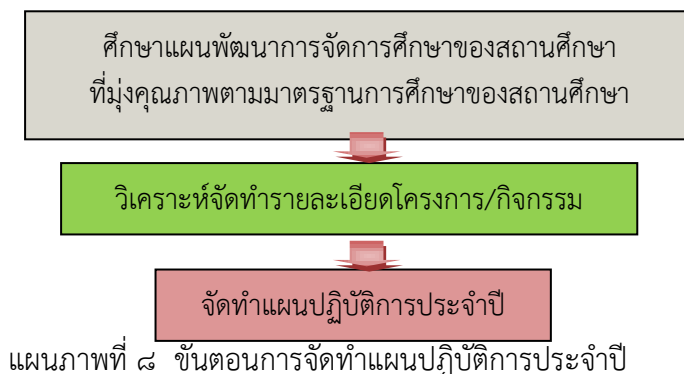
บันทึกการให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (ระยะ ๓-๕ ปี) ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

#### ขั้นตอนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา อาจดำเนินการเป็นปีงบประมาณ หรือ ปีการศึกษา ทั้งนี้ให้เป็นไปตามความพร้อมและการพิจารณาของสถานศึกษาและนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด มีขั้นตอนสำคัญดังแผนภาพที่ ๘

แต่งตั้งคณะกรรมการ





### ๑. การแต่งตั้งคณะกรรมการ

คณะกรรมการควรประกอบด้วยคณะบุคคลจากหลายฝ่ายทั้งในและนอกสถานศึกษา เช่น หัวหน้างาน ผู้แทนครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนหน่วยงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชนและชุมชน ตามความเหมาะสม

### ๒. การศึกษาแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

การดำเนินการในขั้นนี้ คณะทำงานควรทำความเข้าใจสาระสำคัญของแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามเป้าหมายแต่ละปีให้ชัดเจน เพื่อนำสู่การจัดลำดับโครงการ/กิจกรรมในแผนปฏิบัติการประจำปี

### ๓. การวิเคราะห์จัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรม

การจัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรม ควรมีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

#### ๑) ชื่อโครงการ

ชื่อกิจกรรม (ถ้ามี)

ลักษณะของโครงการ (โครงการใหม่/โครงการต่อเนื่อง)

สนองกลยุทธ์ระดับองค์กร

สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ผู้รับผิดชอบโครงการ/กิจกรรม /กลุ่มที่รับผิดชอบ

#### ๒) หลักการและเหตุผล

หลักการ เป็นการนำเสนอที่มาของโครงการโดยคำนึงถึงกฎหมาย นโยบายทางการศึกษาระดับต่าง ๆ จุดหมายในการจัดการศึกษา หรือกระแสสังคมที่เกี่ยวข้อง วิสัยทัศน์ พันธกิจของสถานศึกษา เป็นต้น

ส่วนเหตุผลนั้นเป็นการนำเสนอข้อความที่สนับสนุนหรือยืนยันแสดงแนวโน้มให้เห็นว่าโครงการ/กิจกรรมมีความจำเป็นอย่างไร หากไม่ดำเนินการจะมีผลเสียต่อคุณภาพการศึกษาอย่างไร และหากดำเนินการแล้วจะเป็นผลดีต่อคุณภาพการศึกษาอย่างไร ในส่วนนี้ควรนำเสนอข้อมูลสนับสนุนเชิงปริมาณและคุณภาพ รวมทั้งข้อเสนอแนะจากการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอก ไว้ก็จะเป็นหลักฐานแสดงถึงความตระหนักและความพยายามของสถานศึกษา ซึ่งจะช่วยให้โครงการ/กิจกรรมนั้น ๆ มีความสำคัญและและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๓) วัตถุประสงค์ เป็นส่วนที่บอกให้ทราบถึงผลที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม โดยระบุเป็นข้อ ๆ ประมาณ ๑-๓ ข้อ เป็นรูปธรรมสามารถวัดและปฏิบัติได้



๔) เป้าหมาย ควรระบุ ๒ ประเด็น ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ/กิจกรรม

๔.๑) เป้าหมายเชิงปริมาณ เป็นเป้าหมายที่แสดงผลเชิงตัวเลข

๔.๒) เป้าหมายเชิงคุณภาพ เป็นเป้าหมายที่ระบุคุณภาพที่รองรับหลักการและเหตุผล หรือประโยชน์ของโครงการ

๕) **วิธีดำเนินการ** เป็นขั้นตอนการนำเสนอภารกิจหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่สำคัญเพื่อให้งานบรรลุ วัตถุประสงค์ โดยระบุให้ชัดเจนว่า “จะทำอะไร ใครเป็นผู้ทำ ทำที่ไหน ทำอย่างไร เริ่มต้นเมื่อใดเสร็จสิ้นเมื่อใด ได้ผลประการใด”

๖) **ระยะเวลาการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม** เป็นหัวข้อหรือองค์ประกอบที่ระบุ ระยะเวลาตั้งแต่เริ่มต้นโครงการ/กิจกรรม จนเสร็จสิ้นโครงการ โดยระบุ วัน เดือน ปี ที่เริ่มต้นและเสร็จสิ้น โครงการ

๗) **งบประมาณ** เป็นการนำเสนอประมาณการค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นของโครงการ/กิจกรรม ควร จำแนกรายการค่าใช้จ่ายอย่างชัดเจน การระบุดงบประมาณ ควรระบุแหล่งที่มาของงบประมาณด้วย รวมทั้ง อาจระบุทรัพยากรอื่นที่ต้องการ เช่น คน วัสดุ เป็นต้น

๘) **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** เป็นการให้แนวทางแก่ผู้อนุมัติและผู้ปฏิบัติว่าในการดำเนินการ โครงการ/กิจกรรม นั้น ควรจะประสานและขอความร่วมมือกับหน่วยงานใดบ้าง เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

๙) **ระดับความสำเร็จ** บอกตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ/กิจกรรม ตาม วัตถุประสงค์ และแสดงได้ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ เป็นการระบุให้ทราบว่าโครงการจะได้รับการประเมิน ส่วนใดบ้าง โดยวิธีการและเครื่องมือประเมินประเภทใด ให้สอดคล้องครอบคลุมกับตัวชี้วัดความสำเร็จ

๑๐) **ผลที่คาดว่าจะได้รับ** เมื่อสิ้นสุดโครงการแล้วจะเกิดผลอย่างไรบ้าง ใครเป็นผู้ได้รับ ผลประโยชน์ สามารถระบุประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งนี้ไม่ใช้การนำวัตถุประสงค์มาเขียนเป็น ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

#### ๔. การจัดทำรูปแบบแผนปฏิบัติการประจำปี

แผนปฏิบัติการประจำปี มีองค์ประกอบ ดังนี้

๑. ปกนอก

๒. ปกใน

๓. คำนำ

๔. สารบัญ

๕. เนื้อหา ประกอบด้วย

- ส่วนที่ ๑ บทนำ ควรมีเนื้อหาเกี่ยวกับ สรุปย่อความเป็นมาของสถานศึกษา ภาระงาน/ ปริมาณงาน ผลงานที่ประสบผลสำเร็จที่ผ่านมา ประมาณการจำนวนนักเรียนและรายรับของสถานศึกษาปี การศึกษาที่นำมาจัดทำแผนปฏิบัติการ

- ส่วนที่ ๒ ทิศทางการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ควรมีเนื้อหาเกี่ยวกับ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา สภาพความสำเร็จที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเมื่อสิ้นปีการศึกษา

- ส่วนที่ ๓ รายละเอียดของแผนงาน(กลยุทธ์ระดับองค์กร) โครงการ/กิจกรรม และ ประมาณการงบประมาณ

- ส่วนที่ ๔ การกำกับ ติดตาม ประเมิน และรายงาน

- ภาคผนวก ประกอบด้วย สำเนาคำสั่งคณะทำงาน / คณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี บันทึกการให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

### องค์ประกอบของแผนปฏิบัติการประจำปี

ส่วนที่ ๑

บทนำ

สรุปย่อความเป็นมา

.....

ภาระงาน/ปริมาณ

.....

ผลงานที่ประสบผลสำเร็จในปีการศึกษาที่ผ่านมา

.....

.....

ประมาณการรายรับสถานศึกษา ปีการศึกษา .....

(กรณี โรงเรียนจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๔ ต้องระบุรายรับสถานศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๕๓ โดยใช้ข้อมูลจำนวนนักเรียนของวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๓)

รายการ	จำนวนเงิน (บาท)	หมายเหตุ
<b>๑. เงินอุดหนุนรายหัว</b> ๑.๑ ชั้นอนุบาล ๑ จำนวน .....คน ๑.๒ ชั้นอนุบาล ๒ จำนวน .....คน ๑.๓ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ จำนวน .....คน ๑.๔ ชั้น..... จำนวน .....คน ๑.๕ ชั้น..... จำนวน .....คน ฯลฯ		
<b>๒.เงินอุดหนุนอื่นๆ</b> ๒.๑ ๒.๒ ๒.๓		
<b>เงินบริจาคอื่นๆ</b>		

รายการ	จำนวนเงิน (บาท)	หมายเหตุ
๓.๑		
๓.๒		
๓.๓		
รวม		

## ส่วนที่ ๒ ทิศทางการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

วิสัยทัศน์

.....

พันธกิจ

.....

เป้าหมาย

.....

อัตลักษณ์ของสถานศึกษา

.....

เอกลักษณ์ของสถานศึกษา

.....

สภาพความสำเร็จที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเมื่อสิ้นปีการศึกษา.....

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	กลยุทธ์ระดับโครงการ (กิจกรรม)	กลยุทธ์ระดับแผนงาน (โครงการ)	กลยุทธ์ระดับองค์กร (แผนงาน)

### ส่วนที่ ๓

ส่วนที่ ๓.๑ รายละเอียดของแผนงาน (กลยุทธ์ระดับองค์กร) โครงการ/กิจกรรม และประมาณการงบประมาณ  
จำแนกตามโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษา

การบริหารงานของสถานศึกษา	งบประมาณ	หมายเหตุ
<b>๑. ด้านการบริหารวิชาการ</b> ๑.๑ โครงการ..... ๑) กิจกรรม ..... ๒) กิจกรรม ..... ๓) กิจกรรม ..... ฯลฯ ๑.๒ โครงการ..... ๑.๓ โครงการ..... ฯลฯ		ต้องเป็นโครงการที่ปรากฏในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาฯ และโครงการ/กิจกรรมที่สนองอัตลักษณ์ของสถานศึกษา
<b>๒.ด้านการบริหารงานบุคคล</b> ๒.๑ โครงการ..... ๑) กิจกรรม ..... ๒) กิจกรรม ..... ฯลฯ ๒.๒ โครงการ..... ๒.๓ โครงการ..... ฯลฯ		สนองนโยบายจุดเน้นของหน่วยงานต้นสังกัด
<b>๓. ด้านการบริหารงบประมาณ</b> ๓.๑ โครงการ..... ๑) กิจกรรม ..... ๒) กิจกรรม ..... ฯลฯ ๓.๒ โครงการ..... ๓.๓ โครงการ..... ฯลฯ		
<b>๔. ด้านการบริหารทั่วไป</b> ๔.๑ โครงการ.....		

การบริหารงานของสถานศึกษา	งบประมาณ	หมายเหตุ
๑) กิจกรรม ..... ๒) กิจกรรม .....  ฯลฯ  ๔.๒ โครงการ..... ๔.๓ โครงการ.....  ฯลฯ		
หมายเหตุ : โครงการ/กิจกรรมที่สนองอัตลักษณ์ของ สถานศึกษา  สอนนโยบายพิเศษ จุดเน้นของหน่วยงานต้น สังกัด  อาจจัดเรียงไว้ในกลุ่มการบริหารงานของ สถานศึกษา  ที่เกี่ยวข้องหรือจัดเรียงเป็นลำดับที่ ๕ และ ๖ ก็ได้		

### ส่วนที่ ๓.๒ รายละเอียดโครงการ/กิจกรรม

ตัวอย่างแบบฟอร์มการเขียนโครงการ/กิจกรรมที่บรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี

๑. แผนงาน(กลยุทธ์ระดับองค์กร).....
๒. ชื่อโครงการ.....  
(ชื่อกิจกรรม : .....)
๓. หลักการและเหตุผล.....
๔. วัตถุประสงค์.....
  - ๔.๑.....
  - ๔.๒.....
๕. เป้าหมาย.....
  - ๕.๑ เป้าหมายเชิงปริมาณ.....
  - ๕.๒ เป้าหมายเชิงคุณภาพ.....

## ๖. วิธีดำเนินการ / ขั้นตอนดำเนินงาน

กิจกรรมสำคัญ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๑.....			
๒.....			

๓.....			
๔.....			

๗. ระยะเวลาดำเนินการ.....

๘. งบประมาณ..... บาท

๙. หน่วยงาน / ผู้ที่เกี่ยวข้อง.....

๑๐. ระดับความสำเร็จ

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีการประเมิน	เครื่องมือ
๑.....		
๒.....		
๓.....		

๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ .....

ลงชื่อ.....ผู้เสนอโครงการ  
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติโครงการ  
(.....)

#### ส่วนที่ ๔ การกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงาน

การกำกับ ติดตาม (มีคณะกรรมการกำกับและติดตาม ขั้นตอน ระยะเวลา วิธีการ และอื่น ๆ)

.....

การประเมินแผน/โครงการ/กิจกรรม (มีคณะกรรมการประเมินผล ระยะเวลา วิธีการ และอื่น ๆ)

.....

การรายงานผลและจัดทำข้อมูลสารสนเทศ

.....

#### ภาคผนวก

สำเนาคำสั่งคณะทำงาน / คณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

บันทึกการให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น  
พื้นฐาน

#### ตอนที่๔

ตัวอย่างการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

ของสถานศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี

##### ตัวอย่าง

ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา  
ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มี  
ขั้นตอนหรือแนวดำเนินการได้หลายวิธี ในที่นี้ขอเสนอวิธีการหนึ่งในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาด้าน  
การเรียนการสอนของโรงเรียนกรณีตัวอย่าง ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดกลาง เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา ถึง  
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ รวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง

๑.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษา ระดับประถมศึกษา ทุกชั้นเรียน

กลุ่มสาระ การเรียนรู้	คะแนนเฉลี่ยร้อยละ						ลำดับ การพัฒนา
	ปี กศ. ๕๐	ปี กศ. ๕๑	ก้าวหน้า	ปี กศ. ๕๑	ปี กศ. ๕๒	ก้าวหน้า	
ภาษาไทย	๔๗.๙๓	๔๖.๗๘	-๑.๑๕	๔๖.๗๘	๔๔.๒๘	-๒.๕๐	๑
คณิตศาสตร์	๕๑.๓๘	๔๙.๘๘	-๑.๕๐	๔๙.๘๘	๕๐.๖๐	+๐.๗๒	๗
วิทยาศาสตร์	๔๓.๑๓	๔๘.๕๖	+๕.๔๓	๔๘.๕๖	๔๖.๗๘	-๑.๗๘	๒
สังคมศึกษา ฯ	๕๖.๓๘	๕๐.๕๓	-๕.๘๕	๕๐.๕๓	๕๐.๕๙	+๐.๐๖	๕
สุขศึกษา ฯ	๖๗.๔๘	๗๒.๓๔	+๔.๘๖	๗๒.๓๔	๗๑.๗๘	-๐.๕๖	๔
ศิลปะ	๖๕.๐๙	๖๘.๖๖	+๓.๕๗	๖๘.๖๖	๖๙.๖๗	+๑.๐๑	๘
การงานอาชีพฯ	๗๘.๔๕	๗๙.๙๗	+๑.๕๒	๗๙.๙๗	๘๐.๒๕	+๐.๒๘	๖
ภาษาต่างประเทศ	๕๒.๓๙	๕๐.๘๙	-๑.๕๐	๕๐.๘๙	๔๙.๖๖	-๑.๒๓	๓
รวมเฉลี่ย	๕๗.๗๘	๕๘.๔๕	+๐.๖๗	๕๘.๔๕	๕๗.๙๕	-๐.๕๐	

จากตาราง สรุปได้ว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาจะต้องนำไปวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาเป็น  
การเร่งด่วน คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รองลงมา ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ  
สุขศึกษาและพลศึกษา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม การงานอาชีพและเทคโนโลยี คณิตศาสตร์ และศิลปะ  
ตามลำดับ

#### ๑.๒ ผลการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๕๒

กลุ่มสาระการ เรียนรู้	ประถมศึกษาปีที่ ๒		ประถมศึกษาปีที่ ๕		มัธยมศึกษาปีที่ ๒	
	คะแนน เฉลี่ย	ร้อยละของ นักเรียนที่ได้ คะแนนระดับดี	คะแนน เฉลี่ย	ร้อยละของ นักเรียนที่ได้ คะแนนระดับดี	คะแนน เฉลี่ย	ร้อยละของ นักเรียนที่ได้ คะแนนระดับดี
ภาษาไทย	๔๖.๘๕	๘.๕๙	๔๗.๙๑	๘.๔๓	๔๒.๒๐	๓.๒๕
คณิตศาสตร์	๕๐.๑๑	๙.๔๙	๔๙.๘๓	๑๐.๔๑	๔๘.๔๕	๕.๔๐

จากตาราง สรุปได้ว่า คะแนนเฉลี่ยกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ มีค่าคะแนน  
เฉลี่ยต่ำสุด ๔๒.๒๐ รองลงมาตามลำดับ คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ และ ๕ คะแนนเฉลี่ย ๔๖.๘๕ และ ๔๗.๙๑

สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ๔๘.๔๕  
รองลงมาตามลำดับ คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ และ ๒ คะแนนเฉลี่ย ๔๙.๘๓ และ ๕๐.๑๑

๑.๓ ผลการทดสอบ O-Net ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓  
ปีการศึกษา ๒๕๕๒



ระดับ ชั้น	กลุ่มสาระการเรียนรู้								คะแนนเฉลี่ย
	ภาษาไทย	คณิตศาสตร์	วิทยาศาสตร์	สังคมศึกษา	สุขศึกษา	ศิลปะ	การงานฯ	ภาษา ต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)	
ป.๖	๔๕.๘๘	๔๘.๓๕	๔๗.๐๗	๕๐.๕๙	๖๙.๒๓	๗๔.๙๘	๗๔.๗๗	๔๘.๐๗	๕๗.๓๙
ม.๓	๔๒.๖๔	๔๙.๒๕	๔๘.๐๒	๕๐.๑๐	๗๐.๒๐	๗๒.๔๕	๗๔.๒๐	๔๙.๐๗	๕๗.๐๐

จากตาราง สรุปได้ว่า โดยภาพรวมชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ มีคะแนนเฉลี่ย ๕๗.๓๙ เมื่อพิจารณาแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ปรากฏว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สูงสุด ๗๔.๙๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ๔๕.๘๘ และรองลงมาตามลำดับ คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ๔๗.๐๗ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ๔๘.๐๗ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ๔๘.๓๕ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ๕๐.๕๙ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ๖๙.๒๓ และกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ๗๔.๗๗

สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โดยภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ย ๕๗.๐๐ ปรากฏว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สูงสุด ๗๔.๒๐ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ๔๒.๖๔ และรองลงมาตามลำดับ คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ๔๘.๐๒ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ๔๙.๐๗ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ๔๙.๒๕ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศาสนาและวัฒนธรรม ๕๐.๕๙ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ๗๐.๒๐ และกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ๗๒.๔๕

#### ๑.๔ ผลการประเมินคุณภาพภายนอก เปรียบเทียบรอบแรกและรอบสอง

ปรากฏผล ดังนี้

มาตรฐานที่	รอบแรก	รอบสอง		
	ค่าเฉลี่ย	อิงเกณฑ์	อิงสถานศึกษา	ค่าเฉลี่ย
ด้านผู้เรียน ๑.มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมฯ	๒.๓๙	๓.๕๗	๔	๓.๓๙
๒.มีสุขนิสัย สุขภาพกายและ สุขภาพจิตฯ	๒.๙๐	๓.๘๗	๔	๓.๙๔
๓.มีสุนทรียภาพ ฯ	๒.๗๘	๓.๘๕	๓	๓.๔๓
๔.มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ฯ	๒.๘๙	๓.๐๒	๓	๓.๐๑
๕.มีความรู้และทักษะที่จำเป็น ฯ	๑.๘๑**	๒.๐๘	๒	๒.๐๔**
๖.มีทักษะในการแสวงหาความรู้ฯ	๒.๗๘	๓.๓๕	๔	๓.๖๘
๗.มีทักษะการทำงาน	๒.๗๕	๓.๖๘	๔	๓.๘๔
ด้านครู				

มาตรฐานที่	รอบแรก	รอบสอง		
	ค่าเฉลี่ย	อิงเกณฑ์	อิงสถานศึกษา	ค่าเฉลี่ย
๘.มีคุณวุฒิ ความรู้	๒.๑๔	๓.๖๐	๔	๓.๘๐
๙. มีความสามารถจัดการเรียนการสอน	๒.๘๙	๓.๑๗	๔	๓.๕๙
ด้านผู้บริหาร				
๑๐.มีภาวะผู้นำ	๓.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐
๑๑.มีการจัดองค์กร โครงสร้าง ฯ	๒.๓๕	๓.๐๕	๓.๐๐	๓.๐๓
๑๒.มีการจัดกิจกรรมฯ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	๒.๒๘	๓.๔๐	๔.๐๐	๓.๗๐
๑๓.มีหลักสูตรเหมาะสม	๒.๓๔	๒.๘๐	๔.๐๐	๓.๔๐
๑๔.ส่งเสริมความสัมพันธ์ ร่วมมือกับชุมชน	๓.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐

๑.๕ ข้อเสนอแนะจากการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสอง สมศ.ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

#### ด้านผู้เรียน

พัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ ฯ ให้ก้าวหน้ามากขึ้น

#### ด้านครู

ควรมีการจัดทำข้อมูลนักเรียนรายบุคคลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและนำไปวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับธรรมชาติวิชาและศักยภาพผู้เรียนให้มากขึ้น โดยเฉพาะการนำไปกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ผู้เรียนรายบุคคลและวัดประเมินผลให้สอดคล้องกับสภาพจริงรวมทั้งการสร้างเครื่องมือวัดผลที่เน้นทักษะการคิดระดับสูงให้มากขึ้น ให้ครอบคลุมพฤติกรรมด้านความรู้ ทักษะและเจตคติ

#### ด้านผู้บริหาร

ควรดำเนินการให้มีการประเมินหลักสูตรให้ครบถ้วนตามกระบวนการของการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ การประเมินเอกสารหลักสูตร การนำไปใช้และความคิดเห็นหรือความพึงพอใจของผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่ายก่อน ดำเนินการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ท้องถิ่นและสภาพจริง ซึ่งจะช่วยให้ได้หลักสูตรสถานศึกษาที่มีลักษณะเฉพาะของท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง

๑.๖ ข้อมูลจากการนิเทศภายใน สรุปได้ว่า ครูผู้สอนสอนและวัดผลประเมินผลโดยเน้นความรู้ เป็นส่วนใหญ่ใช้สื่อค่อนข้างน้อย

๑.๗ ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน สรุปภาพรวมได้ว่า ผู้เรียนควรได้รับการส่งเสริมเกี่ยวกับการประหยัด การมีจิตสาธารณะ การตรงต่อเวลา ความอดทนและความขยันหมั่นเพียร

## ขั้นตอนที่ ๒ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ( SWOT Analysis)

นำข้อมูลสารสนเทศจากข้อ ๑.๑ – ๑.๗ มาวิเคราะห์จุดเด่น จุดควรพัฒนา อุปสรรคและโอกาส ได้  
ข้อสรุป ดังนี้

#### จุดเด่น

**ด้านผู้เรียน** พบว่า ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี มีทักษะในการทำงาน รักการทำงานสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

**ด้านครูผู้สอน** พบว่า ครูส่วนใหญ่มีคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถตรงกับงานที่ได้รับมอบหมาย

**ด้านผู้บริหาร** พบว่า มีภาวะผู้นำ มีความสามารถในการบริหารจัดการ สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์ ความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา มีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

#### จุดที่ควรพัฒนา

**ด้านผู้เรียน** ประมวลได้ว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) นอกจากนี้ ควรได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์

**ด้านครูผู้สอน** สรุปได้ว่า ควรได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้และการวัดผลประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดทำและนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนรายบุคคล โดยเฉพาะการตั้งเป้าหมายเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การใช้สื่อ แหล่งการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพจริง

**ด้านผู้บริหาร** ควรมีการพัฒนาการจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตร โดยเฉพาะการพัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นให้เหมาะสมกับผู้เรียน ท้องถิ่น รวมทั้งการจัดหา ใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้

#### โอกาส

- ชุมชนให้การสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ เป็นอย่างดี โดยเฉพาะการสนับสนุนด้านแรงงาน
- ผู้ปกครองมีความขยัน หมั่นเพียร เสียสละเพื่อส่วนรวม ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรมีอาชีพทำนาและปลูกพืชไร่ มีการทำการเกษตรแบบพอเพียง

#### อุปสรรค

- สถานศึกษตั้งอยู่ในหมู่บ้านเชิงเขา ห่างไกลจากตัวเมือง มีถนนอ้อมลูกรัง ใช้เวลาเดินทางนาน
- ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่มีฐานะยากจน มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาค่อนข้างน้อย

#### ขั้นตอนที่ ๓ กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การกำหนดวิสัยทัศน์ เป็นขั้นตอนดำเนินงานหลังจากที่ได้วิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา โอกาส และอุปสรรคแล้ว วิสัยทัศน์เปรียบเสมือนเป็นเข็มทิศในการปฏิบัติงานในอนาคต การดำเนินงานในขั้นตอนนี้ หากมีการบริหารจัดการให้บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาและชุมชนมีส่วนร่วมด้วย ก็จะช่วยให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จากตัวอย่างข้างต้น สามารถนำมากำหนดวิสัยทัศน์ ได้ดังนี้

แบบที่ ๑ “ภายในปีการศึกษา ๒๕๕๖ ผู้เรียน มีประสบการณ์ มีความรู้ ทักษะที่จำเป็น และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามมาตรฐานหลักสูตรสถานศึกษา มีความสามารถในการคิด สถานศึกษามีการบริหารเป็นระบบ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยบุคลากรมีอาชีพและชุมชนมีส่วนร่วม ”

แบบที่ ๒ “ ภายในปีการศึกษา ๒๕๕๖ โรงเรียนมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิด มีผลสัมฤทธิ์ก้าวหน้า ศรัทธาคุณธรรม นำหลักสูตรสู่มาตรฐาน บริหารเน้นระบบผู้เรียนเป็นสำคัญ สานสัมพันธ์ชุมชนมีส่วนร่วม รวมครืออาชีพ ”

### พันธกิจ

#### ๑. ผู้บริหารสถานศึกษา

๑.๑ บริหารจัดการให้มีการกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนรายบุคคล ให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และมีความสามารถในการคิดตามเป้าหมายของสถานศึกษากำหนด

๑.๒ จัดระบบองค์กร โครงสร้างบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สารการเรียนรู้ท้องถิ่นให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นและผู้เรียน

๑.๓ จัดระบบนิเทศภายใน ให้ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้ วัดผลประเมินผล ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการใช้สื่อ แหล่งการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับท้องถิ่นและเอื้อต่อการเรียนรู้

#### ๒. ครูผู้สอน

๒.๑ จัดทำข้อมูลและกำหนดเป้าหมายผู้เรียนรายบุคคล เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการคิดของผู้เรียนให้สูงขึ้น

๒.๒ จัดการเรียนรู้ และวัดผลประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง ครอบคลุมพฤติกรรมด้านความรู้ ทักษะและเจตคติ

๒.๓ ใช้สื่อ แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

๒.๔ จัดทำสารการเรียนรู้ท้องถิ่นและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามกระบวนการ พัฒนาหลักสูตร

### เป้าหมาย

๑. เด็กมีประสบการณ์และพัฒนาการตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย

๒. ผู้เรียนมีทักษะและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

๓. ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรสถานศึกษา

๔. ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล

๕. สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนรายบุคคล

๖. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

๗. สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สารการเรียนรู้ท้องถิ่น มีสื่อ แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้

๘. ครูผู้สอนจัดทำข้อมูลนักเรียนรายบุคคล เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

๙. ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการใช้สื่อ แหล่งเรียนรู้ทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้

๑๐. ครูผู้สอนมีการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงและครอบคลุมพฤติกรรมทั้ง ๓ ด้าน ได้แก่ด้านความรู้ ด้านทักษะและด้านเจตคติ

๑๑. ชุมชน ผู้ปกครองและองค์กรในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

๑๒. ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีความพึงพอใจผลการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

ของสถานศึกษา

**ขั้นตอนที่ ๔ จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา**

การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยทั่วไป อาจจัดทำได้หลายรูปแบบ แต่ต้องครอบคลุมสำคัญที่ควรมี ได้แก่

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปเพื่อแนะนำสถานศึกษาในภาพรวม

ส่วนที่ ๒ ทิศทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เช่น วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ส่วนที่ ๓ กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และตัวชี้วัดความสำเร็จ

ส่วนที่ ๔ โครงการและกิจกรรมตามกลยุทธ์ระดับองค์กร พร้อมเป้าหมายและงบประมาณ (ระยะ ๓-๕ ปี)

ส่วนที่ ๕ การกำกับ ติดตาม ประเมิน และรายงาน ส่วนสุดท้าย คือ ภาคผนวก

สำหรับตัวอย่างในขั้นตอนนี้ เป็นการบูรณาการเฉพาะส่วนที่ ๓ และส่วนที่ ๔ โดยใช้ข้อมูลต่อเนื่องจาก ขั้นตอนที่ ๑ ถึงขั้นตอนที่ ๓ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง ส่วนที่ ๔ โครงการ/กิจกรรมตามกลยุทธ์ของโรงเรียน พร้อมเป้าหมายและงบประมาณ ระยะ ๓ ปี

กลยุทธ์ระดับ องค์กร (แผนงาน)	กลยุทธ์ระดับ แผนงาน (โครงการ)	กลยุทธ์ระดับ โครงการ (กิจกรรม)	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	สนอง มาตรฐาน การศึกษา ของ สถานศึกษา (มฐ./ตัว บ่งชี้)	เป้าหมาย			งบประมาณ/ ผู้รับผิดชอบ
					ปี ๒๕๕๔	ปี ๒๕๕๕	ปี ๒๕๕๖	
กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนา คุณภาพ ผู้เรียน	๑.โครงการ จัดทำข้อมูล นักเรียน รายบุคคล	-	๑.๑ ร้อยละ ผู้เรียนที่ได้รับการ พัฒนาการเรียนรู้ โดยมีข้อมูล นักเรียน รายบุคคล ๑.๒ ร้อยละครูที่มีการ จัดทำข้อมูล นักเรียน รายบุคคล ๑.๓ ร้อยละครูที่ ใช้ข้อมูลนักเรียน รายบุคคลในการ พัฒนาผู้เรียน	มฐ.๕ (๕.๑- ๕.๔) มฐ.๑๐ (๑๐.๖) มฐ.๑๒ (๑๒.๓)	๑.๑ ผู้เรียนร้อยละ ๑๐๐ได้รับการ พัฒนาโดยมีข้อมูล นักเรียนรายบุคคล ๑.๒ ครูร้อยละ ๑๐๐ จัดทำข้อมูล นักเรียนรายบุคคล ๑.๓ ครูร้อยละ ๘๕ ใช้ข้อมูลนักเรียน รายบุคคลในการ พัฒนาผู้เรียน	๑.๑ ผู้เรียนร้อยละ ๑๐๐ได้รับการ พัฒนาโดยมี ข้อมูล นักเรียน รายบุคคล ๑.๒ ครูร้อยละ ๑๐๐ จัดทำข้อมูล นักเรียน รายบุคคล ๑.๓ ครูร้อยละ ๑๐๐ ใช้ข้อมูล นักเรียนรายบุคคล ในการพัฒนา ผู้เรียน	๑.๑ ผู้เรียนร้อยละ ๑๐๐ได้รับการ พัฒนาโดยมีข้อมูล นักเรียนรายบุคคล ๑.๒ ครูร้อยละ ๑๐๐ จัดทำข้อมูล นักเรียนรายบุคคล ๑.๓ ครูร้อยละ ๑๐๐ ใช้ข้อมูล นักเรียนรายบุคคล ในการพัฒนา ผู้เรียน	๕,๐๐๐ บาท / กลุ่มวิชาการ (นางวิไล ชมดี และน.ส.ฤดี งามสมบัติ)
	๒.โครงการ ยกระดับ ผลสัมฤทธิ์	(๘กลุ่มสาระ การเรียนรู้ ๘ กิจกรรม)	๒.ร้อยละผู้เรียนที่ มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนทุก	มฐ.๕ (๕.๑- ๕.๔) มฐ.๑๒	๒.ผู้เรียนร้อยละ ๖๕ มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนทุก	๒.ผู้เรียนร้อยละ ๗๐ มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนทุก	๒.ผู้เรียนร้อยละ ๗๕ มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนทุก	๒๑,๐๐๐ บาท/ กลุ่มวิชาการ

	ทางการเรียนให้ สูงขึ้นทุกกลุ่ม สาระการเรียนรู้	๒.๑ ยกระดับ ผลสัมฤทธิ์ กลุ่มสาระการ เรียนรู้ ภาษาไทย ๒.๒ .....	กลุ่มสาระการ เรียนรู้สูงขึ้นตาม เป้าหมายของ สถานศึกษา ๒.๑ ร้อยละ ผู้เรียนที่มี ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนกลุ่ม สาระการเรียนรู้ ภาษาไทยสูงขึ้น ๒.๒ .....	(๑๒.๒)	กลุ่มสาระการเรียนรู้ สูงขึ้นตามเป้าหมาย ของสถานศึกษา ๒.๑ ผู้เรียนร้อยละ ๖๕ มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนกลุ่ม สาระการเรียนรู้ ภาษาไทยสูงขึ้น ๒.๒ .....	กลุ่มสาระการ เรียนรู้สูงขึ้นตาม เป้าหมายของ สถานศึกษา ๒.๑ ผู้เรียนร้อยละ ๗๐ มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนกลุ่ม สาระการเรียนรู้ ภาษาไทยสูงขึ้น ๒.๒ .....	กลุ่มสาระการ เรียนรู้สูงขึ้นตาม เป้าหมายของ สถานศึกษา ๒.๑ ผู้เรียนร้อยละ ๗๕ มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนกลุ่ม สาระการเรียนรู้ ภาษาไทยสูงขึ้น ๒.๒ .....	ผอ.รร.และ นายอุดม รัก งาน
--	--	---	---	--------	---	---	---	---------------------------------

ตัวอย่าง ส่วนที่ ๔ (ต่อ)

กลยุทธ์ระดับ องค์กร (แผนงาน)	กลยุทธ์ระดับ แผนงาน (โครงการ)	กลยุทธ์ระดับ โครงการ (กิจกรรม)	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	สนอง มาตรฐาน การศึกษา ของ สถานศึกษา (มฐ./ตัว บ่งชี้)	เป้าหมาย			งบประมาณ / ผู้รับผิดชอบ
					ปี ๒๕๕๔	ปี ๒๕๕๕	ปี ๒๕๕๖	
กลยุทธ์ที่ ๒ พัฒนา คุณภาพ การจัดการ ศึกษา	๑.โครงการ จัดการเรียนรู้ที่ เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ	-	๑.๒ ร้อยละครูที่ จัดการเรียนรู้โดย เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญในระดับดี ขึ้นไป	มฐ.๕ (๕.๑- ๕.๔) มฐ.๑๐ (๑๐.๖) มฐ.๑๒ (๑๒.๒- ๑๒.๕)	๑.๒ ครูร้อยละ ๗๕ จัดการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญใน ระดับดีขึ้นไป	๑.๒ ครูร้อยละ ๘๕ จัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญในระดับดี ขึ้นไป	๑.๒ ครูร้อยละ ๙๕ จัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญในระดับดี ขึ้นไป	๓๕,๐๐๐ บาท / กลุ่มวิชาการ (นางวิไล ชม ดี และน.ส. ฤดี งาม สมบัติ)

	๒.โครงการ พัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา โดยชุมชนมีส่วนร่วม	-	๒.๑ สถานศึกษา มีการประเมิน หลักสูตร สถานศึกษาโดย ชุมชนมีส่วนร่วม ๒.๒ สาระการ เรียนรู้ท้องถิ่นทุก กลุ่มสาระการ เรียนรู้ เหมาะสม สอดคล้องกับ เป้าหมายของ สถานศึกษา ความต้องการของ ผู้เรียนและ ท้องถิ่น ๒.๓ ร้อยละของ ผู้เกี่ยวข้องมีความ พึงพอใจ	มฐ.๑-๑๔ (ทุกตัวบ่งชี้)	๒.๑ มีการประเมิน เอกสารและการใช้ หลักสูตร สถานศึกษา โดย ชุมชนมีส่วนร่วม ๒.๒ มีการนำผล การประเมิน มา ปรับปรุงและจัดทำ สาระการเรียนรู้ ท้องถิ่นครบทุกกลุ่ม สาระการเรียนรู้  ๒.๓ ผู้เกี่ยวข้อง ร้อยละ ๘๐ มีความ พึงพอใจ	๒.๑ มีการ ประเมินเอกสาร และการใช้ หลักสูตร สถานศึกษา โดย ชุมชนมีส่วนร่วม ๒.๒ มีการนำผล การประเมิน มา ปรับปรุงและ จัดทำสาระการ เรียนรู้ท้องถิ่น ครบทุกกลุ่มสาระ การเรียนรู้  ๒.๓ ผู้เกี่ยวข้อง ร้อยละ ๘๐ มี ความพึงพอใจ	๒.๑ มีการ ประเมินเอกสาร และการใช้ หลักสูตร สถานศึกษา โดย ชุมชนมีส่วนร่วม ๒.๒ มีการนำผล การประเมิน มา ปรับปรุงและ จัดทำสาระการ เรียนรู้ท้องถิ่น ครบทุกกลุ่มสาระ การเรียนรู้  ๒.๓ ผู้เกี่ยวข้อง ร้อยละ ๑๐๐ มี ความพึงพอใจ	๔๐,๐๐๐ บาท/ กลุ่มวิชาการ ผอ.รร และ นายอุดม รัก งาน
--	---	---	---	---------------------------	--	--	---	---

ตัวอย่าง ส่วนที่ ๔ (ต่อ)

กลยุทธ์ระดับ องค์กร (แผนงาน)	กลยุทธ์ระดับ แผนงาน (โครงการ)	กลยุทธ์ระดับ โครงการ (กิจกรรม)	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	สนอง มาตรฐาน การศึกษา	เป้าหมาย			งบประมาณ/ ผู้รับผิดชอบ



				ของ สถานศึกษา (มฐ./ตัวบ่งชี้)	ปี ๒๕๕๔	ปี ๒๕๕๕	ปี ๒๕๕๖	
กลยุทธ์ที่ ๓ เสริมสร้าง สังคมแห่งการ เรียนรู้	๑.โครงการ พัฒนาและใช้ แหล่งเรียนรู้ ภายในและ ภายนอก สถานศึกษา  ฯลฯ	๑.๑ พัฒนา แหล่งเรียนรู้ ภายใน สถานศึกษาให้ พร้อมใช้ ๑.๒ ใช้แหล่ง เรียนรู้ภายใน และภายนอก สถานศึกษา  ฯลฯ	๑.๒ ร้อยละของ แหล่งเรียนรู้ ภายใน สถานศึกษาที่ พร้อมใช้  ๑.๒ ร้อยละของ ผู้เรียนที่ได้ใช้ แหล่งเรียนรู้ ภายในและ ภายนอก สถานศึกษา  ฯลฯ	มฐ.ที่ ๑ (๑.๑,๑.๒,๑.๖ ) มฐ.ที่ ๗ (๗.๔,๗.๕) มฐ.ที่ ๙ (๙.๓) มฐ.ที่ ๑๑ (๑๑.๑,๑๑.๓) มฐ.ที่ ๑๓ (๑๓.๑)	๑.๑ สถานศึกษา มีแหล่งเรียนรู้ ภายในที่พร้อมใช้ ร้อยละ ๙๐  ๑.๒ ร้อยละ ๑๐๐ ของผู้เรียนที่ได้ใช้ แหล่งเรียนรู้ ภายในและภายนอก สถานศึกษา  ฯลฯ	๑.๑ สถานศึกษา มีแหล่งเรียนรู้ ภายในที่พร้อมใช้ ร้อยละ ๙๕  ๑.๒ ร้อยละ ๑๐๐ ของผู้เรียนที่ได้ใช้ แหล่งเรียนรู้ ภายในและ ภายนอก สถานศึกษา  ฯลฯ	๑.๑ สถานศึกษามี แหล่งเรียนรู้ ภายในที่พร้อม ใช้ร้อยละ ๑๐๐ ๑.๒ ร้อยละ ๑๐๐ ของ ผู้เรียนที่ได้ใช้ แหล่งเรียนรู้ ภายในและ ภายนอก สถานศึกษา  ฯลฯ	๑๐๐,๐๐๐ บาท กลุ่มบริหาร ทั่วไป (นายวินิจ สัจจะ)
กลยุทธ์ที่ ๔ ส่งเสริมอัต ลักษณ์ของ สถานศึกษา ให้โดดเด่น	๑.โครงการ พัฒนาทักษะ กระบวนการคิด และวัดผล ประเมินผลที่ เน้นการคิด ระดับสูง	-	๑.๑ ร้อยละ ผู้เรียนที่มี ความสามารถ ด้านการคิด ระดับสูง ๑.๒ ร้อยละครูที่ มีการพัฒนา	มฐ.ที่ ๓ (๓.๑ -๓.๔) มฐ.ที่ ๔ (๔.๑-๔.๔) มฐ.ที่ ๕ (๕.๑-๕.๔) มฐ.ที่ ๖	๑.๑ ผู้เรียนร้อย ละ ๗๕ มี ความสามารถ ด้านการคิด ระดับสูง ๑.๒ ครูร้อยละ ๘๕ มีการพัฒนา	๑.๑ ผู้เรียนร้อย ละ ๘๕ มี ความสามารถ ด้านการคิด ระดับสูง ๑.๒ ครูร้อยละ ๙๕ มีการพัฒนา	๑.๑ ผู้เรียนร้อย ละ ๙๕ มี ความสามารถ ด้านการคิด ระดับสูง ๑.๒ ครูร้อยละ ๑๐๐ มีการ	๔๖,๐๐๐ บาท / กลุ่มวิชาการ (นางลัดดา ดี งามและนาย วินิจ สัจจะ)

			ผู้เรียนโดยเน้น ทักษะการคิด ระดับสูง	(๖.๑-๖.๔) มฐ.ที่ ๗(๗.๑- ๗.๔) มฐ.ที่ ๘(๘.๑- ๘.๖) มฐ.ที่ ๑๔ (๑๔.๑- ๑๔.๒)	ผู้เรียนโดยเน้น ทักษะการคิด ระดับสูง	ผู้เรียนโดยเน้น ทักษะการคิด ระดับสูง	พัฒนาผู้เรียน โดยเน้นทักษะ การคิดระดับสูง	
--	--	--	--	--	--	--	---	--

ตัวอย่าง ส่วนที่ ๔ (ต่อ)

กลยุทธ์ระดับ องค์กร (แผนงาน)	กลยุทธ์ระดับ แผนงาน (โครงการ)	กลยุทธ์ระดับ โครงการ (กิจกรรม)	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	สนอง มาตรฐาน การศึกษา ของ สถานศึกษา (มฐ./ตัว บ่งชี้)	เป้าหมาย			งบประมาณ/ ผู้รับผิดชอบ
					ปี ๒๕๕๔	ปี ๒๕๕๕	ปี ๒๕๕๖	
กลยุทธ์ที่ ๕ พัฒนา คุณภาพ สถานศึกษา ตามแนวทาง ปฏิรูป การศึกษา ในทศวรรษที่	๑.ส่งเสริมคน เก่งคนดี ศรี โรงเรียน	๑.๑ กิจกรรม คนดีศรีชาย เขา  ๑.๒ กิจกรรม คนเก่งชายเขา	๑.๑ ร้อยละของ ผู้เรียนที่เป็นคนดี มีคุณค่าของ โรงเรียนชายเขา  ๑.๒ ร้อยละของ ผู้เรียนที่เป็นคน เก่ง	มฐ.ที่ ๒ (๒.๑-๒.๔) มฐ.ที่ ๕ (๕.๑-๕.๔) มฐ.ที่ ๘ (๘.๑-๘.๖) มฐ.ที่ ๙ (๙.๑-๙.๓)	๑.๑ ผู้เรียนร้อยละ ๙๐เป็นคนดี มี คุณค่าของโรงเรียน  ๑.๒ ผู้เรียนร้อยละ ๗๕เป็นคนเก่งของ โรงเรียน	๑.๑ ผู้เรียนร้อย ละ ๙๕ เป็นคนดี มี คุณค่า ของ โรงเรียน  ๑.๒ ผู้เรียนร้อยละ ๘๕เป็นคนเก่ง	๑.๑ ผู้เรียนร้อย ละ ๑๐๐ เป็น คนดี มีคุณค่า ของโรงเรียน  ๑.๒ ผู้เรียนร้อย ละ๙๐เป็นคน เก่งของโรงเรียน	๓๐,๐๐๐.- บาท กลุ่มบริหาร ทั่วไป

เล่ม ๓: แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา  
ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓

สอง	๒.โครงการ..... ฯลฯ	ฯลฯ	ของโรงเรียน ฯลฯ	มฐ.ที่ ๑๐ (๑๐.๖) มฐ.ที่ ๑๕ (๑๕.๑)	ฯลฯ	ของโรงเรียน ฯลฯ	ฯลฯ	
-----	-----------------------	-----	--------------------	--	-----	--------------------	-----	--

## ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำโครงการ/กิจกรรมตามแผนปฏิบัติการประจำปี

### ตัวอย่างโครงการที่ ๑ กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาคุณภาพผู้เรียน

#### แบบปีการศึกษา

ชื่อแผนงาน(กลยุทธ์ระดับองค์กร) : พัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ชื่อโครงการ : ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยใช้ข้อมูลนักเรียนรายบุคคลเป็นฐาน

ลักษณะโครงการ : โครงการต่อเนื่อง

สนองกลยุทธ์โรงเรียน : กลยุทธ์ที่ ๑

สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา : มาตรฐานที่ ๕ ตัวบ่งชี้ที่ ๕.๑-๕.๔ มาตรฐานที่ ๑๒ ตัวบ่งชี้ที่ ๑๒.๒

ผู้รับผิดชอบโครงการ : ๑. ผู้อำนวยการโรงเรียน

กลุ่มที่รับผิดชอบ : กลุ่มวิชาการ

#### ๑. หลักการและเหตุผล

จากการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกชั้นของสถานศึกษาเปรียบเทียบกับปีการศึกษา ๒๕๕๐ ถึงปีการศึกษา ๒๕๕๒ พบว่าในภาพรวมเฉลี่ยมีความก้าวหน้าลดลง (-๐.๕๐) กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ก้าวหน้าลดลงมากที่สุด คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย (-๒.๕๐) รองลงมาตามลำดับ คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (-๑.๗๘) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ(-๑.๒๓)และกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา (-๐.๕๖) นอกจากนี้ผลการทดสอบปีการศึกษา ๒๕๕๒ ระดับเขตพื้นที่การศึกษา เฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ และชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ พบว่า ร้อยละของนักเรียนที่ได้คะแนนระดับดี มีจำนวนเพียงร้อยละ ๘.๕๙ - ๑๐.๔๑ รวมทั้งผลการทดสอบ O-Net ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่าในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยรวมเพียงร้อยละ ๕๗.๓๗ มีกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ ถึง ๔ กลุ่มสาระการเรียนรู้ (ยกเว้นกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สุขศึกษาและพลศึกษา การงานอาชีพและเทคโนโลยี) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า ในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ย เพียงร้อยละ ๕๗.๐๐ กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ จำนวน ๔ กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลการประเมินคุณภาพภายนอก (ยกเว้นกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สุขศึกษาและพลศึกษา การงานอาชีพและเทคโนโลยี) จาก สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบแรกและรอบสอง พบว่า แม้จะมีความก้าวหน้าแต่ก็ยังอยู่ในระดับพอใช้ ซึ่ง สมศ.ได้เสนอแนะไว้ให้สถานศึกษาดำเนินการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ด้วยข้อมูลที่ปรากฏข้างต้น ก่อปรทั้งเป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษาที่จะต้องจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรมตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง จึงต้องดำเนินการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

๒. วัตถุประสงค์ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

๓. เป้าหมาย เชิงปริมาณและคุณภาพ

๓.๑ ผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยทุกชั้นเฉลี่ยอย่างน้อยร้อยละ ๕๘ มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดี

๓.๒ ผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ทุกชั้นเฉลี่ยอย่างน้อยร้อยละ ๕๒ มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดี

๓.๓ ผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ทุกชั้นเฉลี่ยอย่างน้อยร้อยละ ๖๐ มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดี

๓.๔ ผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมฯ ทุกชั้นเฉลี่ยอย่างน้อยร้อยละ ๕๘ มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดี

๓.๕ ผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาฯ ทุกชั้นเฉลี่ยอย่างน้อยร้อยละ ๗๘ มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดี

๓.๖ ผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะทุกชั้นเฉลี่ยอย่างน้อยร้อยละ ๘๒ มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดี

๓.๗ ผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานฯ ทุกชั้นเฉลี่ยอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดี

๓.๘ ผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศทุกชั้นเฉลี่ยอย่างน้อยร้อยละ ๕๒ มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดี

#### ๔.วิธีดำเนินการ / ขั้นตอนดำเนินการ

กิจกรรมสำคัญ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๑.ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจขั้นตอนการดำเนินงานโครงการ / เชิญวิทยากรมาให้ความรู้เรื่องการจัดทำข้อมูลนักเรียนรายบุคคล การวัด/ประเมินสภาพจริง	๒๘-๓๐ เม.ย.๕๔	๗,๐๐๐.-บาท	ผอ.รร. / นายอุดม รักงาน
๒.สำรวจรวบรวม จัดทำข้อมูลนักเรียนรายบุคคล	๑-๕ พ.ค. ๕๔	๓,๐๐๐.-บาท	ครูผู้สอนทุกชั้น
๓.วิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในภาคเรียน / ปีที่ผ่านมา	๖-๘ พค.๕๔	-	ครูผู้สอนทุกชั้น
๔. กำหนดเป้าหมาย วิธีการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายบุคคลโดยผู้เรียนมีส่วนร่วม	๑๗-๑๘ พค. ๕๔	-	ครูผู้สอนทุกชั้น
๕. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลโดยใช้ข้อมูลนักเรียนรายบุคคล	ตลอดภาคเรียน/ปี กศ.	-	ครูทุกชั้น
๖.จัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้	ตลอดภาคเรียน/ปี กศ.	-	ครูทุกชั้น
๗.วัดและประเมินผลตามสภาพจริงให้สอดคล้องครอบคลุมตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่ปรากฏในแต่ละแผน	ตลอดภาคเรียน/ปีกศ.	-	ครูทุกชั้น
๘.บันทึกผลหลังสอนและบันทึกผลการเรียนรู้รายบุคคลทุกแผนการจัดการเรียนรู้	ตลอดภาคเรียน/ปีกศ.	-	ครูทุกชั้น
๙. ช่อมเสริมผู้เรียนรายบุคคล / รายกลุ่มระหว่างเรียนทุกแผนการจัดการเรียนรู้	ตลอดภาคเรียน/ปีกศ.	-	ครูทุกชั้น

กิจกรรมสำคัญ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๑๐. บันทึกผลความก้าวหน้า / ผลการเปลี่ยนแปลง	ตลอดภาคเรียน/ปีกศ.	-	ครูทุกชั้น
๑๑. ปรับปรุง / พัฒนาวិธีการจัดการเรียนรู้	ตลอดภาคเรียน/ปีกศ.	-	ครูทุกชั้น
๑๒. จัดทำเครื่องมือและวัดผลประเมินผลปลายภาค / ปลายปีให้สอดคล้องครอบคลุมตัวชี้วัดที่ต้องการเน้นหรือผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่ผ่านตามเป้าหมาย	๑๕ส.ค.-๑๕ก.ย.๕๔ ๑-๕ กพ.๕๕	๕,๐๐๐.-บาท ๕,๐๐๐.-บาท	ครูทุกชั้น
๑๓. สรุปผล / เขียนรายงานเสนอผู้เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนา/ ปรับปรุงในภาคเรียน/ ปีต่อไป	๒๐ -๓๐ ก.ย.๕๔ ๕-๑๐ เม.ย.๕๕	๕,๐๐๐.-บาท ๕,๐๐๐.-บาท	ครูทุกชั้น
๑๔. นิเทศติดตาม ประเมิน	ตลอดภาคเรียน /ปีการศึกษา	๑,๐๐๐.-บาท	ผอ.รร.
๑๕. สรุปผล / จัดทำรายงานโครงการประจำปี	๑๒ -๓๐ เม.ย.๕๕	๑,๐๐๐.-บาท	

#### ๕. ระยะเวลาดำเนินการ

๒๘ เมษายน ๒๕๕๔ – ๓๐ เมษายน ๒๕๕๕

#### ๖. งบประมาณ

งบประมาณ จำนวน ๓๒,๐๐๐.-บาท (สามหมื่นสองพันบาทถ้วน)

(ปีงบประมาณ ๒๕๕๔ เป็นเงิน ๒๑,๐๐๐.-บาท ปีงบประมาณ ๒๕๕๕ เป็นเงิน ๑๑,๐๐๐.บาท)

#### ๗. หน่วยงาน / ผู้ที่เกี่ยวข้อง

๗.๑ วิทยากร ( ศึกษานิเทศก์ / ผู้เชี่ยวชาญการจัดทำข้อมูลรายบุคคล ) จำนวน ๒ คน

๗.๒ ครูผู้สอนโรงเรียน

#### ๘. ระดับความสำเร็จ

ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ	วิธีการประเมิน	เครื่องมือ
๘.๑ ร้อยละผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ระดับดี ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	- ทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ปลายภาค / ปลายปีระดับ สถานศึกษา - สำนักรวจจำนวน นร.ที่มีผล	- แบบทดสอบภาคความรู้ ภาคปฏิบัติ แบบสังเกต พฤติกรรมการเรียนรู้ แบบสำรวจผลงาน - แบบสำรวจรายการ

**แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา**  
**ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓**

	สัมฤทธิ์ ฯ ระดับดี ทุกชั้น ทุก กลุ่มสาระการเรียนรู้	
๘.๒ ร้อยละครูผู้สอนที่จัดทำ ข้อมูลนักเรียนรายบุคคล	- ตรวจสอบแบบข้อมูลนักเรียน รายบุคคล	- แบบสำรวจการจัดทำ ข้อมูลนักเรียนรายบุคคล
๘.๓ ร้อยละครูผู้สอนที่จัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อ พัฒนาผู้เรียนโดยใช้ข้อมูล นักเรียนรายบุคคล	- ตรวจสอบแผนการจัดการ เรียนรู้	- แบบสำรวจการจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้
๘.๔ ร้อยละครูผู้สอนที่จัดการ เรียนรู้ตามแผนการจัดการ เรียนรู้	- สังเกต การจัดการเรียนรู้	- แบบสังเกตพฤติกรรม การจัดการเรียนรู้
๘.๕ ร้อยละครูผู้สอนที่สร้าง เครื่องมือและวัด/ ประเมินผลสอดคล้อง ครอบคลุมตัวชี้วัดตาม หลักสูตร ฯ	- สำรวจการจัดทำเครื่องมือวัดผล ประเมินผล	- แบบสำรวจรายการ
๘.๖ ร้อยละครูผู้สอนที่ซ่อม เสริมผู้เรียนตามสภาพจริง	- สำรวจบันทึกสอนซ่อมเสริม - สังเกตการสอนซ่อมเสริม	- แบบสำรวจรายการ
<b>ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ</b>	<b>วิธีการประเมิน</b>	<b>เครื่องมือ</b>
๘.๗ ร้อยละผู้เรียนที่มีผลการ เรียนก้าวหน้า	- สำรวจจำนวนผู้เรียนที่มีผลการ เรียนก้าวหน้า	- แบบสำรวจรายการ
๘.๘ ร้อยละความพึงพอใจของ ผู้เกี่ยวข้อง	- สำรวจ /สอบถามความ พึงพอใจ	- แบบสอบถามความ พึงพอใจ

**๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ**

- ๙.๑ สถานศึกษามีแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา
- ๙.๒ สถานศึกษามีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นระบบ
- ๙.๓ มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานของสถานศึกษา
- ๙.๔ ครูจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๙.๕ มีการจัดการเรียนรู้และวัดผลประเมินผลตามสภาพจริงที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ลงชื่อ.....ผู้เสนอโครงการ  
รองผู้อำนวยการโรงเรียน

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติโครงการ  
ผู้อำนวยการโรงเรียน

ตัวอย่างโครงการที่ ๕ กลยุทธ์ที่ ๒ พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา  
แบบปิงปวงประมาณ

ชื่อแผนงาน : การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน

ชื่อโครงการ : พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยชุมชนมีส่วนร่วม

ลักษณะโครงการ : โครงการต่อเนื่อง

สนองกลยุทธ์โรงเรียน : กลยุทธ์ที่ ๒

สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา : มาตรฐานที่ ๙ ตัวบ่งชี้ที่ ๙.๑-๙.๓

มาตรฐานที่ ๑๐ ตัวบ่งชี้ที่ ๑๐.๑-๑๐.๖

มาตรฐานที่ ๑๑ ตัวบ่งชี้ที่ ๑๑.๑-๑๑.๓

ผู้รับผิดชอบโครงการ :

กลุ่มที่รับผิดชอบ : กลุ่มวิชาการ/ กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารทั่วไป

#### ๑. หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๕ หมวด ๔ มาตรา ๒๗ - มาตรา ๓๐ สรุปได้ว่าให้สถานศึกษามีหน้าที่จัดทำสาระการเรียนรู้ของหลักสูตร ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงามและความรับผิดชอบต่อสังคม ทั้งนี้ให้สถานศึกษาร่วมกับองค์กรที่เกี่ยวข้องส่งเสริมสนับสนุนชุมชนให้มีเลือกสรร ภูมิปัญญา วิทยาการ วิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนา ตลอดจนให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.๒๕๕๓ ข้อ๑๔(๒)(๔)(๘) ระบุให้สถานศึกษาขึ้น พื้นฐานจัดทำ ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อย่างต่อเนื่อง



จากการจัดการศึกษาของโรงเรียนชายเขาในช่วงปีการศึกษา ๒๕๕๐-๒๕๕๒ สรุปได้ว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับไม่น่าพอใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย วิทยาศาสตร์และภาษาต่างประเทศ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยก้าวหน้าลดลง (ตามลำดับ-๒.๕๐, -๑.๗๘ และ -๑.๒๓) เมื่อพิจารณาผลการประเมินคุณภาพภายในรอบแรกและรอบที่ ๒ เกี่ยวกับการจัดหลักสูตรสถานศึกษาพบว่า สมศ.เสนอแนะให้มีการประเมินหลักสูตรให้ครบถ้วนตามกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ การประเมินเอกสารหลักสูตร การนำไปใช้และความคิดเห็นหรือความพึงพอใจของผู้มีส่วนรวมทุกฝ่าย ก่อนดำเนินการพัฒนาหรือปรับปรุง ซึ่งจะช่วยให้ได้หลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับท้องถิ่นและพัฒนาผู้เรียนได้เหมาะสมกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจมากยิ่งขึ้น

## **๒. วัตถุประสงค์**

๒.๑ เพื่อประเมินหลักสูตรสถานศึกษา

๒.๒ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ให้เหมาะสมสอดคล้องกับเป้าหมายสถานศึกษา ผู้เรียนและความต้องการของท้องถิ่น

๒.๓ เพื่อให้สถานศึกษามีสื่อ จัดประสบการณ์ที่เหมาะสมเอื้อต่อการเรียนรู้

๒.๔ เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

## **๓. เป้าหมาย**

### **๓.๑ เป้าหมายเชิงปริมาณ**

๓.๓.๑ ประเมินเอกสารหลักสูตรทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

๓.๓.๒ จัดทำแบบประเมินหลักสูตรทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย แบบสำรวจเอกสารหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอน แบบสอบถามความคิดเห็น/ความพึงพอใจเกี่ยวกับหลักสูตร จำนวน ๑๐๐ ชุด

๓.๓.๓ ประเมินปรับปรุง/พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสาระการเรียนรู้ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ และภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ทุกชั้น

๓.๓.๔ ครูผู้สอนโรงเรียนชายเขาทุกคนมีส่วนร่วมในการประเมินเอกสารหลักสูตรทุกชั้นตอน

๓.๓.๕ ผู้แทนชุมชน ผู้ปกครอง วิทยากร/ภูมิปัญญาท้องถิ่น องค์กรภาครัฐ/ภาคเอกชน รวมจำนวน ๒๐ คน มีส่วนร่วมในการพัฒนา / ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา

๓.๓.๖ รายงานผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน ๒๐ เล่ม

### **๓.๒ เป้าหมายเชิงคุณภาพ**

๓.๒.๑ แบบประเมินหลักสูตรมีประสิทธิภาพ

๓.๒.๒ หลักสูตรสถานศึกษาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ และภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) เหมาะสมสอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา

๓.๓.๓ หลักสูตรสถานศึกษา สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ และภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

๓.๓.๔ สถานศึกษามีสื่อการจัดประสบการณ์เรียนรู้เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้

๓.๓.๕ ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนรวมทุกฝ่าย มีความพึงพอใจ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕

#### ๔. วิธีดำเนินการ

ที่	รายการ/กิจกรรมสำคัญ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๑.	ประชุมชี้แจงผู้เกี่ยวข้อง/วางแผนการปฏิบัติงาน	๔ ต.ค. ๕๓	๕๐๐.-บาท	ผอ.รร.และ นายอุดม รัก งาน
๒.	จัดทำแบบประเมินหลักสูตร ฯ	๕-๑๐ ต.ค.๕๓	๒,๐๐๐.-บาท	
๓.	หาประสิทธิภาพ / ปรับปรุงเครื่องมือ	๑-๑๒ พ.ย.๕๓	๓,๐๐๐.- บาท	
๔.	ประเมินเอกสารหลักสูตร	๑๗-๒๐ พ.ย.๕๓	๑,๕๐๐.- บาท	
๕.	ประเมินการนำไปใช้ / ความพึงพอใจ	๒๒-๓๐ พ.ย.๕๓	๕๐๐.- บาท	นายอุดม/นาย วินิจ
๖.	สรุปผลการประเมินหลักสูตร	๑-๑๐ ธ.ค.๕๓	๕๐๐.- บาท	
๗.	จัดทำรายงานผลการประเมินหลักสูตร	๑๓-๒๕ ธ.ค.๕๓	๕๐๐.- บาท	
๘.	ประชุมชี้แจง/วางแผนปรับปรุงหลักสูตรฯ	๒๗-๒๘ ธ.ค.๕๓	๕๐๐.- บาท	ผอ.รร.และ นายอุดม รัก งาน
๙.	พัฒนา/ปรับปรุงหลักสูตรสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ	๑๐-๓๑ม.ค. ๕๔	๔,๕๐๐.- บาท	นายอุดม/นาย วินิจ
๑๐.	จัดพิมพ์ร่างเอกสารหลักสูตรฉบับ ปรับปรุง	๗-๒๕ ก.พ.๕๔	๕,๐๐๐.- บาท	ครูผู้สอน ภาษาไทย/ วิทย์/ ภาษาอังกฤษ ทุกชั้น
๑๑.	ทดลองใช้หลักสูตรฉบับปรับปรุง	๑๖พ.ค.-๓๐ ก.ย.๕๔	๒,๕๐๐.-บาท	
๑๒.	หาประสิทธิภาพหลักสูตรฯ/ประเมิน หลักสูตรตามเป้าหมายเชิงคุณภาพ	๑๖พ.ค.-๓๐ ก.ย๕๔	๒,๐๐๐.-บาท	นายอุดม/นาย วินิจ
๑๓.	สรุป/รายงานผลการพัฒนาหลักสูตร	๒๐-๓๐ ก.ย. ๕๔	๒,๐๐๐.-บาท	
รวมงบประมาณเป็นเงิน			๒๐,๕๐๐.-บาท	

#### ๕. ระยะเวลาดำเนินการ

๔ ตุลาคม ๒๕๕๓ – ๓๐ กันยายน ๒๕๕๔

#### ๖. งบประมาณ

เงินงบประมาณปี ๒๕๕๔ จำนวน ๒๐,๕๐๐.-บาท (สองหมื่นห้าร้อยบาทถ้วน)

#### ๗. หน่วยงาน / ผู้ที่เกี่ยวข้อง

๗.๑ วิทยากร ( ศึกษานิเทศก์ / ผู้เชี่ยวชาญการจัดทำหลักสูตร) จำนวน ๒ คน

๗.๒ ครูผู้สอนโรงเรียน

๗.๓ ผู้แทนชุมชน ผู้ปกครอง วิทยากร / ภูมิปัญญาท้องถิ่น องค์กรภาครัฐ/ภาคเอกชน รวม  
จำนวน ๒๐ คน

#### ๘. ระดับความสำเร็จ

ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ	วิธีการประเมิน	เครื่องมือ
๘.๑ หลักสูตรสถานศึกษา สาระการเรียนรู้ ท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ และภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)เหมาะสมสอดคล้องกับ เป้าหมายของสถานศึกษา	- สำนวจความคิดเห็น เกี่ยวกับความ สอดคล้องจาก ผู้เชี่ยวชาญ	- แบบสำรวจรายการ
๘.๒ หลักสูตรสถานศึกษา สาระการเรียนรู้ ท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ และภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) สอดคล้องกับความ ต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น	- สอบถามความคิดเห็น ของผู้เรียนและผู้แทน ชุมชน/ท้องถิ่น	- แบบสอบถามความ คิดเห็น
๘.๓ สถานศึกษามีสื่อการจัดประสบการณ์ เรียนรู้เหมาะสม และเอื้อต่อการเรียนรู้	- สำนวจการผลิต ใช้สื่อ การจัดหา/ใช้ แหล่ง การเรียนรู้และภูมิ ปัญญาท้องถิ่น	- แบบสำรวจการผลิต ใช้สื่อ การจัดหา/ใช้ แหล่งการเรียนรู้และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น
๘.๔ ร้อยละครูผู้สอนที่จัดประสบการณ์เรียนรู้ เหมาะสม และเอื้อต่อการเรียนรู้	- สังเกต การจัดการ เรียนรู้	- แบบสังเกต พฤติกรรม การจัดการเรียนรู้
๘.๕ ร้อยละความพึงพอใจของผู้มีส่วนร่วม หรือผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับหลักสูตรฯ	- สำนวจ/สอบถามความ คิดเห็น	- แบบสำรวจ/สอบถาม ความคิดเห็น

#### ๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๙.๑ สถานศึกษามีแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา
- ๙.๒ สถานศึกษามีการบริหารจัดการศึกษาที่เป็นระบบและทุกฝ่ายมีส่วนร่วม
- ๙.๓ มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
- ๙.๔ มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานของสถานศึกษา
- ๙.๕ ครูจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๙.๕ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ลงชื่อ.....ผู้เสนอโครงการ  
( )

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติโครงการ  
( )

ผู้อำนวยการโรงเรียน

## เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.

กรุงเทพฯ : กลุ่มพัฒนามาตรฐานและการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.ม.ป.ป.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพใน

สถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.),๒๕๕๕

รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), สำนักงาน. พระราชบัญญัติ

การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๕. กรุงเทพฯ : พริก  
หวานกราฟฟิค, ๒๕๕๗

รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน),สำนักงาน. รวมกฎกระทรวงว่า

ด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานรับรอง  
มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). ๒๕๕๖.

รุ่ง แก้วแดง. ประกันคุณภาพการศึกษา ทุกคนทำได้ไม่ยาก. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช,  
๒๕๕๔.

เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.๒๕๕๒-

๒๕๖๑). กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, ๒๕๕๒.

เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. ทศวรรษที่สองของการปฏิรูปการศึกษา: ปัญหาและทางออก.

กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, ๒๕๕๒.

วิชณุ ทรัพย์สมบัติ. (๒๕๕๒). การสังเคราะห์รูปแบบและแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติดีสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สำนักทดสอบทางการศึกษา, ม.ป.ป.

ศิริวรรณ โสตา. (๒๕๔๖). กระบวนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Department of Education & Training. (๒๐๐๕). **Professional Learning in Effective Schools the Seven Principles of Highly Effective Professional Learning.** [Online]. Available from: <http://www.sofweb.vie.edu.au/blueprint/fs๕/default.asp> [๒๐๑๐, July ๒]

Office of Progressive Support and Intervention. (๑๙๙๙). **SALT WORKS : School to School. A School Centered Plan to Improve Teaching and Learning.** [Online]. Available from: <http://www.ride.ri.gov/PSI/salt/resources/schoolbyschool.aspx> [๒๐๑๐, July ๒]

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน. (๒๕๔๓).

**ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน. (๒๕๔๕). **แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ).

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน. (๒๕๔๕). **การนำมาตรฐานสู่ห้องเรียนและโรงเรียน.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ).

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,สำนักงาน. (๒๕๕๑). **แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ.** พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,สำนักงาน. (๒๕๕๑). **แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติ.** พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. (๒๕๔๕). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. (๒๕๔๕).** กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (๒๕๕๐). **มาตรฐานตัวบ่งชี้และเกณฑ์พิจารณาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๔๙-๒๕๕๓).** พิมพ์ครั้งที่ ๔, กรุงเทพมหานคร: บริษัทจุฑาทอง จำกัด.

เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. (๒๕๔๘). **มาตรฐานการศึกษาของชาติ.** กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดสหายบล็อกและการพิมพ์.

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. การวางแผนและกำหนดกลยุทธ์ Strategic Planning and Formulating. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๕๓.

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. การนำแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ Strategy Implementation. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๕๓.

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. การควบคุม การวัดประเมิน และการจัดการความรู้ Control, Measurement, Evaluation and Knowledge Management. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๕๓

ชนิกานต์ เจริญ สูตร. วงจร PDCA คือ อะไร ?. สืบค้นวันที่ ๑๔ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๕๓. จาก mid=๖๘

ประชาสารณณ์ แสนภักดี. เทคนิคกระบวนการ AIC การวางแผนแบบมีส่วนร่วม. สืบค้นวันที่๑๔ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๕๓. จาก<http://www.prachasan.com/mindmapknowledge/aic.html>

โรงเรียนวัดนวลนรดิศวิทยาคม รัชมิ่งคลาภิเษก. แผนพัฒนาคุณภาพศึกษาขั้นพื้นฐาน วิธีปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ระยะ ๕ ปี(พ.ศ.๒๕๕๑-๒๕๕๕).โรงเรียนวัดนวลนรดิศวิทยาคม รัชมิ่งคลาภิเษก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๓. ม.ป.ป. (เอกสารอัดสำเนา)

โรงเรียนวัดนวลนรดิศวิทยาคม รัชมิ่งคลาภิเษก. รายละเอียดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม แผนพัฒนาคุณภาพศึกษาขั้นพื้นฐาน วิธีปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ระยะ ๕ ปี(พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๕).โรงเรียนวัดนวลนรดิศวิทยาคม รัชมิ่งคลาภิเษกสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๓. ม.ป.ป. (เอกสารอัดสำเนา)

โรงเรียนจ่านกร้อง. แผนกลยุทธ์โรงเรียนมาตรฐานสากล (World Class Standard School). โรงเรียนจ่านกร้อง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก. (เอกสารอัดสำเนา)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต ๕. คู่มือดำเนินการพัฒนาสำหรับผู้อำนวยการสถานศึกษา: หลักสูตรการพัฒนาผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาที่อิงมาตรฐาน. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต ๕สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. ม.ป.ป. (เอกสารอัดสำเนา)

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. ระบบบริหารยุทธศาสตร์ขององค์การภาครัฐ (Government Strategic Management system) . สืบค้นวันที่ ๑๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๓. จาก <http://๑๖๔.๑๑๕.๕.๖๖/newsletter/enews๓๔/dec๒๐๐๗/gsms.htm>

(ไม่มีชื่อผู้แต่ง). กระบวนการวิเคราะห์ SWOT. สืบค้นวันที่ ๑๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๓. จาก  
<http://www.rmuti.ac.th/support/plan/plan/pdf/swot.pdf>

(ไม่มีชื่อผู้แต่ง). Key Performance Index (KPI) คือ อะไร? สืบค้นวันที่ ๑๔ กรกฎาคม พ.ศ.  
๒๕๕๓. จาก <http://webhost.cpd.go.th/ewt/cepocpd>

(ไม่มีชื่อผู้แต่ง). KPI คืออะไร. สืบค้นวันที่ ๑๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๓. จาก  
<http://www.classifiedthai.com/content.php?article=๓๙๔๑>

Education Improvement Commission. **School Improvement Planning A Handbook  
for principals, Teachers, and School Councils.** Toronto: Education  
Improvement Commission. ๒๐๐๐.

## ภาคผนวก

### ภาคผนวก ก

กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์  
และวิธีการประกันคุณภาพสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓

เล่ม ๑๒๗ ตอนที่ ๒๓ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๒ เมษายน ๒๕๕๓



กฎกระทรวง  
ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา  
พ.ศ. ๒๕๕๓



อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และมาตรา ๔๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับ มาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๓) กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๔๖

(๔) กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖

ข้อ ๒ ในกฎกระทรวงนี้

“การประเมินคุณภาพภายใน” หมายความว่า การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม และการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดสำหรับการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งกระทำโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา

“การประเมินคุณภาพภายนอก” หมายความว่า การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม และการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ซึ่งกระทำโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือผู้ประเมินภายนอก

“การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา” หมายความว่า กระบวนการติดตาม ตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติตามแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และจัดทำรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

“การพัฒนาคุณภาพการศึกษา” หมายความว่า กระบวนการพัฒนาการศึกษาเข้าสู่คุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา การจัดระบบ และโครงสร้าง การวางแผน และการดำเนินงานตามแผน รวมทั้งการสร้างจิตสำนึกให้เห็นว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของทุกคน

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

## หมวด ๑

### บททั่วไป

ข้อ ๓ ระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนา มาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ต้องประกอบด้วย

(๔) การประเมินคุณภาพภายใน

(๕) การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

(๖) การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ข้อ ๔ ระบบการประกันคุณภาพภายนอกเพื่อรับรองมาตรฐานและมุ่งพัฒนาคุณภาพ การศึกษาทุกระดับ ต้องประกอบด้วย

(๓) การประเมินคุณภาพภายนอก

(๔) การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

ข้อ ๕ ให้สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ ด้วยการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดและการมีส่วนร่วมของชุมชน

ข้อ ๖ ให้สถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน เสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาและ เปิดเผยรายงานนั้นต่อสาธารณชน

ข้อ ๗ สถานศึกษาต้องนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไป ประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

## หมวด ๒

### การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

#### ส่วนที่ ๑ การศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อ ๘ การประกันคุณภาพภายในที่กำหนดในส่วนนี้ ให้ใช้บังคับแก่การจัดการศึกษาขั้น พื้นฐาน แต่ไม่รวมถึงการจัดการอาชีวศึกษา

ข้อ ๙ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ประกอบด้วย

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๓) ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง เป็นประธานกรรมการ

(๕) เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นรองประธานกรรมการ

(๖) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน จากผู้มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในด้านการจัด การศึกษา การบริหารสถานศึกษา หรือการประเมินการจัดการศึกษา จำนวนไม่เกินเก้าคนเป็น กรรมการ ซึ่งในจำนวนนี้จะต้องแต่งตั้งจากบุคคลที่ไม่เป็นข้าราชการหรือพนักงานมหาวิทยาลัย ที่มี ตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคน

ให้เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแต่งตั้งข้าราชการของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งดูแลงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกรรมการและ เลขานุการ

ข้อ ๑๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๕) มีสัญชาติไทย

(๖) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๗) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับ ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๘) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

ข้อ ๑๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้แต่งตั้งผู้อื่นดำรงตำแหน่งแทน เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเหลือไม่เกินเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้ และให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้น ในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นมาใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ข้อ ๑๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๕) ตาย

(๖) ลาออก

(๗) รัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

(๘) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามข้อ ๑๐

ข้อ ๑๓ คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๕) วางระเบียบหรือออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(๖) เสนอแนะแนวทางปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาแก่สถานศึกษา โดยให้นำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

(๗) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(๘) ปฏิบัติการอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่รัฐมนตรีหรือคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมอบหมาย

ข้อ ๑๔ ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

(๙) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

(๑๐) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

- (๑๑) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ
- (๑๒) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- (๑๓) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
- (๑๔) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- (๑๕) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
- (๑๖) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้สถานศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยการส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่สามารถปฏิบัติงานบางประการตามที่กำหนดในวรรคหนึ่งได้ ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แล้วแต่กรณี ประกาศผ่อนผันการปฏิบัติและวางแนวทางในการประกันคุณภาพภายในให้เหมาะสมกับสภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น แล้วรายงานให้รัฐมนตรีทราบ

ข้อ ๑๕ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามข้อ ๑๔ (๑) ต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ เอกลักษณะของสถานศึกษา และมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด และต้องครอบคลุมสาระการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งคำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่นด้วย

ข้อ ๑๖ การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามข้อ ๑๔ (๒) ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

- (๙) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการที่จำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ
  - (๑๐) กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและความสำเร็จของการพัฒนาไว้อย่างชัดเจน และเป็นรูปธรรม
  - (๑๑) กำหนดวิธีดำเนินงานที่มีหลักวิชา ผลการวิจัย หรือข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิงได้ ให้ครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการ เพื่อนำไปสู่มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้
  - (๑๒) กำหนดแหล่งวิทยาการภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ
  - (๑๓) กำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรของสถานศึกษาและผู้เรียนรับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ
  - (๑๔) กำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางการมีส่วนร่วมของบิดา มารดา ผู้ปกครองและองค์กรชุมชน
  - (๑๕) กำหนดการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
  - (๑๖) จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี
- ข้อ ๑๗ ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาวิเคราะห์ วิจัย และเผยแพร่นวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบและเทคนิควิธีการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องรวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนและร่วมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ข้อ ๑๘ ให้หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปีและแจ้งผลให้สถานศึกษาชั้นพื้นฐานทราบรวมทั้งให้เปิดเผยผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาต่อสาธารณชน

## ส่วนที่ ๒ การอาชีวศึกษา

ข้อ ๑๙ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในการอาชีวศึกษา” ประกอบด้วย

- (๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๓) ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการ
- (๕) เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นรองประธานกรรมการ
- (๖) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ การอาชีวศึกษาจากผู้มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในด้านการจัดการศึกษาการบริหารสถานศึกษาหรือการประเมินการจัดการศึกษาจำนวนไม่เกินเก้าคนเป็นกรรมการซึ่งในจำนวนนี้จะต้องแต่งตั้งจากบุคคลที่ไม่เป็นข้าราชการหรือพนักงานมหาวิทยาลัยที่มีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคน

ให้เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษาแต่งตั้งข้าราชการของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาซึ่งดูแลงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกรรมการและเลขานุการ

ข้อ ๒๐ ให้นำความในข้อ ๑๐ ข้อ ๑๑ และข้อ ๑๒ มาใช้บังคับกับคุณสมบัติลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การแต่งตั้งกรรมการแทน การแต่งตั้งกรรมการเพิ่มและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามข้อ ๑๙ (๓) โดยอนุโลม

ข้อ ๒๑ คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในการอาชีวศึกษามีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๕) วางระเบียบหรือออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในการอาชีวศึกษา เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการประกันคุณภาพภายในการอาชีวศึกษา โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
- (๖) เสนอแนะแนวทางปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาแก่สถานศึกษาโดยนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
- (๗) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอาชีวศึกษา
- (๘) ปฏิบัติการอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่รัฐมนตรีหรือคณะกรรมการการอาชีวศึกษามอบหมาย

ข้อ ๒๒ ให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในการอาชีวศึกษาโดยดำเนินการดังต่อไปนี้

- (๘) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- (๙) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- (๑๐) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- (๑๑) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

(๑๒) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

(๑๓) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

(๑๔) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้สถานศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา ผู้เรียน ชุมชน สถานประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชนโดยการส่งเสริม สนับสนุนและกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด

ข้อ ๒๓ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามข้อ ๒๒ (๑) ต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติและมาตรฐานการศึกษาการอาชีวศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด และต้องครอบคลุมสมรรถนะวิชาชีพทุกหลักสูตรและสาขาวิชา รวมทั้งเหมาะสมกับสภาพผู้เรียนสถานศึกษา สถานประกอบการ ชุมชน ท้องถิ่นและเทคโนโลยี

ข้อ ๒๔ ให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาจัดโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพภายใน

ข้อ ๒๕ การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามข้อ ๒๒ (๒) จะต้องสอดคล้องกับแนวทางที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้ ดังต่อไปนี้

(๙) วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์และแผนดำเนินการของสถานศึกษา

(๑๐) กระบวนการเรียนรู้และการฝึกประสบการณ์

(๑๑) การวิจัยและนวัตกรรม

(๑๒) การบริการทางวิชาการแก่ชุมชนและสังคม

(๑๓) การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬาและนันทนาการ

(๑๔) การบริหารและการจัดการสถานศึกษา

(๑๕) การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

(๑๖) การเงินและงบประมาณของสถานศึกษา

ข้อ ๒๖ สถานศึกษาอาชีวศึกษาต้องดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยให้มีการกำกับและติดตามตรวจสอบการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง

ข้อ ๒๗ ให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาจัดให้มีการประเมินมาตรฐานวิชาชีพแก่ผู้เรียนตามหลักสูตรที่เปิดสอนครบทุกสาขาวิชาตามโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาหรือตามระยะเวลาที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเห็นสมควร

ข้อ ๒๘ ให้หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาอาชีวศึกษาและสถานประกอบการที่มีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนและร่วมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอาชีวศึกษา

ข้อ ๒๙ ให้หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาคุณภาพอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปีและแจ้งผลให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาทราบรวมทั้งให้เปิดเผยผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาต่อสาธารณชน

### ส่วนที่ ๓ การอุดมศึกษา

ข้อ ๓๐ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา” ประกอบด้วย



(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๓) ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการ

(๕) เลขธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นรองประธานกรรมการ

(๖) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณะกรรมการการอุดมศึกษาจากผู้มีความรู้ความสามารถความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในด้านการจัดการศึกษา การบริหารสถานศึกษาหรือการประเมินการจัดการศึกษาจำนวนไม่เกินเก้าคนเป็นกรรมการซึ่งในจำนวนนี้จะต้องแต่งตั้งบุคคลที่ไม่เป็นข้าราชการหรือพนักงานมหาวิทยาลัยที่มีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคน

ให้เลขธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษาแต่งตั้งข้าราชการของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาซึ่งดูแลงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ

ข้อ ๓๑ ให้นำความในข้อ ๑๐ ข้อ ๑๑ และข้อ ๑๒ มาใช้บังคับกับคุณสมบัติลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การแต่งตั้งกรรมการแทนการแต่งตั้งกรรมการเพิ่มและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามข้อ ๓๐ (๓) โดยอนุโลม

ข้อ ๓๒ คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษามีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๕) วางระเบียบหรือออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา เพื่อส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการอุดมศึกษา

(๖) เสนอแนะแนวทางปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาแก่สถานศึกษาโดยนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

(๗) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา

(๘) ปฏิบัติการอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่รัฐมนตรีหรือคณะกรรมการการอุดมศึกษามอบหมาย

ข้อ ๓๓ ให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน โดยยึดหลักเสรีภาพทางวิชาการและควมมีอิสระในการดำเนินการของสถานศึกษาเพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง และเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

ข้อ ๓๔ หลักเกณฑ์การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาให้พิจารณาจาก

(๔) ระบบการประกันคุณภาพภายในของคณะวิชาและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาโดยคำนึงถึงมาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด

(๕) ผลการปฏิบัติงานของคณะวิชาและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพภายในที่กำหนดไว้

(๖) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาตามตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษา

ข้อ ๓๕ วิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาให้ใช้แนวปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๕) ให้คณะวิชาและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาจัดให้มีหน่วยงานหรือคณะกรรมการที่รับผิดชอบการดำเนินการด้านการประกันคุณภาพการศึกษาขึ้นโดยมีหน้าที่พัฒนา บริหารและติดตามการดำเนินการประกันคุณภาพภายในตลอดจนประสานกับหน่วยงานภายนอกเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการจัดการศึกษาจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(๖) ให้คณะวิชาและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน เพื่อใช้กำกับติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพภายใต้กรอบนโยบายและหลักการที่สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษากำหนด

(๗) ให้คณะวิชาและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาดำเนินการตามระบบการประกันคุณภาพภายใน โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา

(๘) ให้คณะวิชาและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาจัดให้มีระบบและกลไกควบคุมคุณภาพขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่ใช้ในการผลิตบัณฑิต ดังต่อไปนี้

- (ก) หลักสูตรการศึกษาในสาขาวิชาต่าง ๆ
- (ข) คณาจารย์และระบบการพัฒนาคณาจารย์
- (ค) สื่อการศึกษาและเทคนิคการสอน
- (ง) ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้อื่น
- (จ) อุปกรณ์การศึกษา
- (ฉ) สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้และบริการการศึกษา
- (ช) การวัดผลการศึกษาและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักศึกษา
- (ซ) องค์ประกอบอื่นตามที่แต่ละสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาเห็นสมควร

ให้แต่ละคณะวิชาและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาจัดให้มีระบบการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามที่เห็นสมควรโดยให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาด้านการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับคณะวิชาของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ข้อ ๓๖ ให้หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษานั้นอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปีและแจ้งผลให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาทราบรวมทั้งเปิดเผยผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาต่อสาธารณชน

### หมวด ๓

#### การประกันคุณภาพภายนอก

ข้อ ๓๗ การประกันคุณภาพภายนอกให้คำนึงถึงจุดมุ่งหมายและหลักการดังต่อไปนี้

- (๗) เพื่อให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- (๘) ยึดหลักความเที่ยงตรง เป็นธรรมและโปร่งใส มีหลักฐานข้อมูลตามสภาพความเป็นจริงและมีความรับผิดชอบต่อที่ตรวจสอบได้
- (๙) สร้างความสมดุลระหว่างเสรีภาพทางการศึกษากับจุดมุ่งหมายและหลักการศึกษาของชาติโดยให้มีเอกภาพเชิงนโยบายซึ่งสถานศึกษาสามารถกำหนดเป้าหมายเฉพาะและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เต็มตามศักยภาพของสถานศึกษาและผู้เรียน



(๑๐) ส่งเสริม สนับสนุนและร่วมมือกับสถานศึกษาในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

(๑๑) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพและพัฒนาการจัดการศึกษาของรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น

(๑๒) ความเป็นอิสระ เสรีภาพทางวิชาการ เอกสิทธิ์ ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา

ข้อ ๓๘ ในการประกันคุณภาพภายนอกให้สำนักงานทำการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาแต่ละแห่งตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและครอบคลุมหลักเกณฑ์ในเรื่องดังต่อไปนี้

(๕) มาตรฐานที่ว่าด้วยผลการจัดการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา

(๖) มาตรฐานที่ว่าด้วยการบริหารจัดการศึกษา

(๗) มาตรฐานที่ว่าด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

(๘) มาตรฐานที่ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายใน

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องทำการประเมินคุณภาพภายนอกจากมาตรฐานอื่นเพิ่มเติมจากมาตรฐานที่กำหนดในวรรคหนึ่งให้สำนักงานประกาศกำหนดมาตรฐานอื่นได้โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

ข้อ ๓๙ วิธีการในการประกันคุณภาพภายนอกให้เป็นไปตามระเบียบที่สำนักงานกำหนด

ข้อ ๔๐ ในกรณีที่ผลการประเมินคุณภาพภายนอกแสดงว่าผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานให้สำนักงานแจ้งเป็นหนังสือพร้อมแสดงเหตุผลที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานแก่หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษานั้นและให้สถานศึกษานั้นปรับปรุงแก้ไขโดยจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพและดำเนินการตามแผนเพื่อขอรับการประเมินใหม่ภายในสองปีนับแต่วันที่รับแจ้งผลการประเมินครั้งแรก

ให้สถานศึกษาเสนอแผนพัฒนาคุณภาพต่อสำนักงานเพื่อพิจารณาอนุมัติภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับแจ้งผลการประเมินตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๔๑ ในกรณีที่สถานศึกษาไม่ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขภายในกำหนดเวลาตามข้อ ๔๐ ให้สำนักงานรายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา หรือคณะกรรมการการอุดมศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดอื่นแล้วแต่กรณีเพื่อพิจารณาสั่งการต่อไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓



(นายชวนธรณ์ บุญเกียรติ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

**หมายเหตุ :-** เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ บัญญัติให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ทั้งนี้ ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ดังกล่าว ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

## ภาคผนวก ข

### รายชื่อคณะกรรมการ

#### ที่ปรึกษา

ดร.ชินภัทร ภูมิรัตน	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ดร.สมเกียรติ ชอบผล	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ดร.บุญชู ชลัษเฐียร	ที่ปรึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นางจิตติยา ไชยศรีพรหม	ผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษา

#### ผู้รับผิดชอบโครงการ

ดร.ไพโรจน์ พัทธสาลี	ผู้เชี่ยวชาญสำนักงานคณะกรรมการ ประธานโครงการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน
นางสุอารีย์ ชื่นเจริญ	นักวิชาการศึกษานโยบายการพิเศษ กรรมการ
นางเพ็ญภา แก้วเขียว	นักวิชาการศึกษานโยบายการพิเศษ กรรมการ
ดร.วิญญู ทรัพย์สมบัติ	นักวิชาการศึกษานโยบายการพิเศษ เลขานุการโครงการ

#### ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเนื้อหา

ดร.บุญชู ชลัษเฐียร	ที่ปรึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
รศ.ดร.จิราภรณ์ ศิริทวี	ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

#### ผู้เขียน

ดร.ไพโรจน์ พัทธสาลี	ผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ดร.วิญญู ทรัพย์สมบัติ	นักวิชาการศึกษานโยบายการพิเศษ สำนักทดสอบทางการศึกษา
นางสาวพิศมัย โฉชัยคำ	นักวิชาการศึกษานโยบายการ สำนักทดสอบทางการศึกษา
นางมณีนาด จันทร์คุณา	ข้าราชการบำนาญ
นายล้อมชัย ชูนาคา	รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต ๑
นางกัลยา พานิชวงษ์	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต ๔
นายสมบัติ เนตรสว่าง	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต ๑

#### คณะกรรมการพิจารณาเอกสาร (ประชุมกลุ่ม)

ดร.ไพโรจน์ พัทธสาลี	ผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ดร.ขวลิศ โพธิ์นคร	ผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ดร.วิญญู ทรัพย์สมบัติ	นักวิชาการศึกษานโยบายการพิเศษ สำนักทดสอบทางการศึกษา
ดร.ชนาธิป ท้ายแป	นักวิชาการศึกษานโยบายการพิเศษ สำนักทดสอบทางการศึกษา
นางเพ็ญภา แก้วเขียว	นักวิชาการศึกษานโยบายการพิเศษ สำนักทดสอบทางการศึกษา
นางสุอารีย์ ชื่นเจริญ	นักวิชาการศึกษานโยบายการพิเศษ สำนักทดสอบทางการศึกษา
นางผ่องศรี พรหมฉาย	นักวิชาการศึกษานโยบายการพิเศษ สำนักทดสอบทางการศึกษา
นางสาวพิศมัย โฉชัยคำ	นักวิชาการศึกษานโยบายการ สำนักทดสอบทางการศึกษา
นายวิทยา บัวภรณ์ชัย	นักวิชาการศึกษานโยบายการ สำนักทดสอบทางการศึกษา
นางสาวสุภาวดี ตรีรัตน์	นักวิชาการศึกษานโยบายการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นายณัฐพล ต้นเจริญทรัพย์	นักวิชาการศึกษานโยบายการ
	สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นายพิสิษฐ์ สันติวงศ์สกุล	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
	สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ดร.วันเพ็ญ ผ่องกาย	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

**แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา**

ตามกฎหมายว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓

นางมณีนาก จันทร์คุณา	ข้าราชการบำนาญ
นายลือชัย ชูนาคา	รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต ๑
นายจิรวุฒิ ขวัญช่วย	รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต ๑
นายเอกวัฒน์ ล้อสุนิรันดร์	รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก
นางลาวัลย์ ทิศา	รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี
นายสมศักดิ์ ครองยุติ	ผู้อำนวยการโรงเรียนเชิงใน (เจริญราษฎร์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต ๑
นายสมาน สาครจิต	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านควนไธสง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบือ
นายประสาร เมืองเหลือ	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสระปทุม (มิตรภาพที่ ๕๔) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต ๑
นางทัศนีย์ บุญมาภิ	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศรีบังวัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต ๑
นายกิริติ จันทรมณี	ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองหลวง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต ๑
นางมยุรีย์ แพร่หลาย	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดชุมทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อ่างทอง
นางอาภาวรรณ ไชยวงศ์	รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดน้อยนพคุณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต ๑
นายวัชรพงษ์ แพร่หลาย	รองผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีอ่างทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง
ดร.เกรียงศักดิ์ สุวรรณวัจน์	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต ๑
ดร.เฉลิม พักอ่อน	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต ๑
ดร.สุภาภรณ์ กิตติรัชดานนท์	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต ๓
ดร.วัชรภรณ์ จิตรมาศ	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑
ดร.ธีรยุทธ ภูเขา	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี เขต ๒
ดร.อิทธิฤทธิ์ พงษ์ปิยะรัตน์	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี
นายขานี ยิ่งวัฒนา	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง เขต ๑
นายสมโภชน์ หลักฐาน	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต ๑
นางลำดวน ไกรคุณาศัย	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุพรรณบุรี เขต ๒
นายมานะ จันทร์แจ่ม	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต ๑
นางนิรมล โพธิ์	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒
นางสาวรัตนทิพย์ เอื้อชัยสิทธิ์	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต ๑
นางกัลยา พานิชวงษ์	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต ๔
นางกิตติมา จันทร์บรรจง	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต ๑
นายปรีชา ศันสนียกุล	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๒
นายอาทร จันทร์แดง	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง เขต ๒
นายสมบัติ เนตรสว่าง	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต ๑
นายบุญเรือน ฉายศิริ	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรstadt
นางสาวอภิญญาณ บุญอุไร	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๑
นางพิตรชาภรณ์ ชุ่มกมลธัญย์	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต ๑
นางอภิวรรณ พินทอง	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต ๑
นายอิทธิพงษ์ ตั้งสกุลเรืองไธ	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต ๒
นางสาวสุนทรี จันทร์สำราญ	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต ๒
ดร.เพลินใจ พงกษชาติรัตน์	ครูโรงเรียนเทพศิรินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม กรุงเทพมหานคร เขต ๑
ดร.วรภรณ์ แยมทิม	ครูโรงเรียนวัดไผ่โรงวัว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต ๒
ดร.วิเรชา ปัญจมานนท์	ครูโรงเรียนสา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต ๑

**แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา**

ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓

ดร.สุชาติ บรรจงการ  
นายอาร์ตสะ จันทรคง

ครูโรงเรียนบ้านบางค้างคาว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต ๒  
ครูโรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดปัตตานี  
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต ๑

**บรรณาธิการกิจ**

นางจิตริยา ไชยศรีพรหม  
ดร.ไพรวลัย พิทักษ์สาธิต  
ดร.วิษณุ ทรัพย์สมบัติ  
นางมณีนารถ จันทรคุณา  
นายลือชัย ชูนาคา  
นางกัลยา พานิชวงษ์  
  
นายสมบัติ เนตรสว่าง

ผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษา  
ผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน  
นักวิชาการศึกษานำนานการพิเศษ สำนักทดสอบทางการศึกษา  
ข้าราชการบำนาญ  
รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต ๑  
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ  
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต ๔  
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ  
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต ๑

